

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 18ης Μαΐου 2021 *

Περιεχόμενα

Το νομικό πλαίσιο	7
Το δίκαιο της Ένωσης	7
Η Συνθήκη Προσχώρησης	7
Η Πράξη Προσχώρησης	8
Η απόφαση 2006/928	10
Το ρουμανικό δίκαιο	12
Το ρουμανικό Σύνταγμα	12
Ο Αστικός Κώδικας	14
Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας	14
Ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας	14
Οι νόμοι για τη δικαιοσύνη	15
– Ο νόμος 303/2004	15
– Ο νόμος 304/2004	17
– Ο νόμος 317/2004	21
Οι διαφορές των κυρίων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα	24
Κοινά στοιχεία των διαφορών των κυρίων δικών	24
Υπόθεση C-83/19	25
Υπόθεση C-127/19	28

* Γλώσσα διαδικασίας: η ρουμανική.

Υπόθεση C-195/19	30
Υπόθεση C-291/19	31
Υπόθεση C-355/19	34
Υπόθεση C-397/19	35
Επί της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου	37
Επί των προδικαστικών ερωτημάτων	38
Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου	38
Επί του ενδεχομένου να μη συντρέχει λόγος να αποφανθεί το Δικαστήριο και επί του παραδεκτού	40
Υπόθεση C-83/19	40
Υποθέσεις C-127/19 και C-355/19	41
Υποθέσεις C-195/19 και C-291/19	42
Υπόθεση C-397/19	44
Επί της ουσίας	46
Επί του πρώτου ερωτήματος στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-355/19, C-291/19 και C-397/19	47
Επί του πρώτου ερωτήματος στην υπόθεση C-195/19, του δεύτερου ερωτήματος στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19 και του τρίτου ερωτήματος στις υποθέσεις C-127/19, C-291/19 και C-397/19	47
– Επί της νομικής φύσης, του περιεχομένου και των διαχρονικών αποτελεσμάτων της αποφάσεως 2006/928	48
– Επί των εννόμων αποτελεσμάτων της αποφάσεως 2006/928 και των εκθέσεων της Επιτροπής οι οποίες καταρτίζονται βάσει της αποφάσεως αυτής	50
Επί του τέταρτου ερωτήματος στην υπόθεση C-83/19 και επί του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-355/19	52
Επί του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-83/19	54
Επί του τέταρτου και του πέμπτου ερωτήματος στην υπόθεση C-127/19, του δεύτερου ερωτήματος στην υπόθεση C-195/19, του τέταρτου και του πέμπτου ερωτήματος στην υπόθεση C-291/19 καθώς και του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος στην υπόθεση C-355/19	58
Επί του τέταρτου, του πέμπτου και του έκτου ερωτήματος στην υπόθεση C-397/19	61
Επί του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-195/19	64

Επί των δικαστικών εξόδων 66

«Προδικαστική παραπομπή – Συνθήκη για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ένωση – Άρθρα 37 και 38 – Κατάλληλα μέτρα – Μηχανισμός για τη συνεργασία και τον έλεγχο της προόδου της Ρουμανίας όσον αφορά την επίτευξη των ειδικών στόχων αναφοράς στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς – Απόφαση 2006/928/EK – Φύση και έννομα αποτελέσματα, αφενός, του μηχανισμού για τη συνεργασία και τον έλεγχο και, αφετέρου, των εκθέσεων που καταρτίζονται από την Επιτροπή βάσει του μηχανισμού αυτού – Κράτος δικαίου – Ανεξαρτησία της δικαιοσύνης – Άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ – Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Νόμοι και έκτακτα κυβερνητικά διατάγματα που εκδόθηκαν στη Ρουμανία κατά τα έτη 2018 και 2019, σχετικά με την οργάνωση του δικαστικού συστήματος και με την ευθύνη των δικαστών – Προσωρινός διορισμός σε διευθυντικές θέσεις της Δικαστικής Επιθεώρησης – Ίδρυση υπηρεσίας υπαγόμενης στην εισαγγελική αρχή και επιφορτισμένης με τη διερεύνηση των αδικημάτων που διαπράττονται εντός του δικαστικού σώματος – Αστική ευθύνη του Δημοσίου και προσωπική ευθύνη των δικαστών σε περίπτωση δικαστικής πλάνης»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19,

με αντικείμενο έξι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υποβλήθηκαν αντιστοίχως από το Tribunalul Olt (πρωτοδικείο Olt, Ρουμανία), με απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Φεβρουαρίου 2019 (C-83/19)· από το Curtea de Apel Pitești (εφετείο Pitești, Ρουμανία), με απόφαση της 18ης Φεβρουαρίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 18 Φεβρουαρίου 2019 (C-127/19)· από το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου, Ρουμανία), με απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Φεβρουαρίου 2019 (C-195/19)· από το Curtea de Apel Brașov (εφετείο Βραșov, Ρουμανία), με απόφαση της 28ης Μαρτίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Απριλίου 2019 (C-291/19)· από το Curtea de Apel Pitești (εφετείο Pitești, Ρουμανία), με απόφαση της 29ης Μαρτίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Μαΐου 2019 (C-355/19), καθώς και από το Tribunalul București (πρωτοδικείο Βουκουρεστίου, Ρουμανία), με απόφαση της 22ας Μαΐου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Μαΐου 2019 (C-397/19), στις διαδικασίες

Asociația «Forumul Judecătorilor din România»

κατά

Inspectia Judiciară (C-83/19),

Asociația «Forumul Judecătorilor din România»,

Asociația «Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor»

κατά

Consiliul Superior al Magistraturii (C-127/19),

PJ

κατά

QK (C-195/19),

SO

κατά

TP κ.λπ.,

GD,

HE,

IF,

JG (C-291/19),

Asociația «Forumul Judecătorilor din România»,

Asociația «Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor»,

OL

κατά

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Procurorul General al României (C-355/19),

και

AX

κατά

Statul Român – Ministerul Finanțelor Publice (C-397/19),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, Αντιπρόεδρο, A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Βηλαρά, L. Bay Larsen, N. Piçarra και A. Kumin, προέδρους τμήματος, T. von Danwitz (εισηγητή), M. Safjan, D. Šváby, K. Jürimäe, P. G. Xuereb, L. S. Rossi και I. Jarukaitis, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματείς: R. Șereș, V. Giacobbo, διοικητικές υπάλληλοι, και R. Schiano, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 20ής και της 21ης Ιανουαρίου 2020,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Asociația «Forumul Judecătorilor din România», εκπροσωπούμενη από τον D. Călin καθώς και από τις A. Codreanu και L. Zaharia,
- η Asociația «Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor», εκπροσωπούμενη από τις A. Diaconu και A. C. Lăncrănjan καθώς και από τον A. C. Iordache,
- η OL, εκπροσωπούμενη από τον B. C. Pîrllog,
- η Inspekția Judiciară, εκπροσωπούμενη από τον L. Netejoru,
- το Consiliul Superior al Magistraturii, εκπροσωπούμενο από την L. Savonea, επικουρούμενη από τους R. Chiriță και Ș.-N. Alexandru, avocați,
- η Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Procurorul General al României, εκπροσωπούμενη από τους B. D. Licu και R. H. Radu,
- η Ρουμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους C.-R. Canțâr και C. T. Băcanu καθώς και από τις E. Gane και R. I. Hațieganu, και στη συνέχεια από τον C. T. Băcanu και από τις E. Gane και R. I. Hațieganu,
- η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Jacobs, L. Van den Broeck και C. Pochet,
- η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους L. B. Kirketerp Lund και J. Nymann-Lindegren,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. K. Bulterman, L. Noort και C. S. Schillemans,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τις H. Shev, H. Eklinder, C. Meyer-Seitz, J. Lundberg και A. Falk, και στη συνέχεια από τις H. Shev, H. Eklinder και C. Meyer-Seitz,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους H. Krämer, M. Wasmeier και I. Rogalski, και στη συνέχεια από τους M. Wasmeier και I. Rogalski,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν, κατ' ουσίαν, την ερμηνεία του άρθρου 2, του άρθρου 4, παράγραφος 3, του άρθρου 9 και του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, του άρθρου 67, παράγραφος 1, και του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), καθώς και της αποφάσεως 2006/928/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού για τη συνεργασία και τον έλεγχο της προόδου στη Ρουμανία όσον αφορά την επίτευξη των ειδικών στόχων αναφοράς στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς (ΕΕ 2006, L 354, σ. 56).
- 2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο ένδικων διαφορών μεταξύ:
  - της Asociația «Forumul Judecătorilor din România» (ένωσης «Forum δικαστών της Ρουμανίας») και της Inspectoria Judiciară (Δικαστικής Επιθεώρησης, Ρουμανία), με αντικείμενο την άρνηση της τελευταίας να παράσχει πληροφορίες δημοσίου συμφέροντος σχετικές με τη δραστηριότητά της (υπόθεση C-83/19)·
  - του Forum δικαστών της Ρουμανίας και της Asociația «Mîscarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor» (ένωσης «Κίνηση για την προάσπιση του καθεστώτος των εισαγγελέων»), αφενός, και του Consiliul Superior al Magistraturii (Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, Ρουμανία), αφετέρου, με αντικείμενο τη νομιμότητα δύο αποφάσεων με τις οποίες εγκρίθηκαν κανονισμοί για τον διορισμό και την παύση των εισαγγελέων που ασκούν διευθυντικά ή εκτελεστικά καθήκοντα στην υπηρεσία διερεύνησης των αδικημάτων που διαπράττονται εντός του δικαστικού σώματος (στο εξής: ΥΔΑΔ), η οποία υπάγεται στην εισαγγελική αρχή (υπόθεση C-127/19)·
  - του PJ και του QK, με αντικείμενο έγκληση εις βάρος δικαστή για κατάχρηση εξουσίας (υπόθεση C-195/19)·
  - του SO και των TP κ.λπ., του GD, του HE, του IF και του JG, με αντικείμενο εγκλήσεις εις βάρος εισαγγελέων και δικαστών για κατάχρηση εξουσίας και συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση (υπόθεση C-291/19)·
  - του Forum δικαστών της Ρουμανίας, της Κίνησης για την προάσπιση του καθεστώτος των εισαγγελέων και του OL, αφενός, και της Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Procurorul General al României (εισαγγελίας του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου – Γενικός Εισαγγελέας της Ρουμανίας), με αντικείμενο τη νομιμότητα διατάξεως που εξέδωσε ο Procurorul General al României (Γενικός Εισαγγελέας της Ρουμανίας) σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της ΥΔΑΔ (υπόθεση C-355/19)·
  - του AX και του Statul Român – Ministerul Finanțelor Publice (Ρουμανικού Δημοσίου – Υπουργείου Δημοσίων Οικονομικών), με αντικείμενο αγωγή η οποία έχει ως αίτημα την αποκατάσταση της υλικής ζημίας και την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που προκλήθηκαν λόγω φερόμενης δικαστικής πλάνης (υπόθεση C-397/19).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η Συνθήκη Προσχώρησης

- 3 Το άρθρο 2 της Συνθήκης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2005, L 157, σ. 11, στο εξής: Συνθήκη Προσχώρησης), η οποία υπογράφηκε στις 25 Απριλίου 2005 και τέθηκε σε ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2007, ορίζει στις παραγράφους 2 και 3 τα εξής:

«2. Οι όροι προσχώρησης και οι προσαρμογές των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ένωση, τις οποίες συνεπάγεται η προσχώρηση αυτή, οι οποίοι όροι και προσαρμογές εφαρμόζονται από την ημερομηνία προσχώρησης μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης, καθορίζονται στην Πράξη που προσαρτάται στην παρούσα Συνθήκη. Οι διατάξεις της Πράξης αυτής αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Συνθήκης.

3. [...]

Οι πράξεις που εκδίδονται πριν από την έναρξη ισχύος του Πρωτοκόλλου που μνημονεύεται στο άρθρο 1, παράγραφος 3, βάσει της παρούσας Συνθήκης ή της Πράξης που μνημονεύεται στην παράγραφο 2, παραμένουν σε ισχύ και τα έννομα αποτελέσματά τους διατηρούνται μέχρι την τροποποίηση ή την κατάργηση των πράξεων αυτών.»

- 4 Το άρθρο 3 της Συνθήκης αυτής έχει ως εξής:

«Οι διατάξεις για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών καθώς και για τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες των οργάνων της Ένωσης, όπως καθορίζονται στις Συνθήκες των οποίων η Δημοκρατία της Βουλγαρίας και η Ρουμανία καθίστανται μέλη, ισχύουν για την παρούσα Συνθήκη.»

- 5 Το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, της εν λόγω Συνθήκης προβλέπει τα εξής:

«2. Η παρούσα Συνθήκη αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2007, υπό τον όρο ότι όλα τα έγγραφα επικύρωσης θα έχουν κατατεθεί πριν από την ημερομηνία αυτή.

[...]

3. Ανεξαρτήτως της παραγράφου 2, τα όργανα της Ένωσης μπορούν να θεσπίσουν πριν από την προσχώρηση τα μέτρα που μνημονεύονται στα άρθρα [...] 37 [και] 38 [...] του Πρωτοκόλλου που μνημονεύεται στο άρθρο 1 παράγραφος 3. Τα μέτρα αυτά θεσπίζονται στο πλαίσιο των ισοδύναμων διατάξεων των άρθρων [...] 37 [και] 38 [...] της Πράξης που μνημονεύεται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης.

Τα μέτρα αυτά αρχίζουν να ισχύουν μόνο υπό την επιφύλαξη και από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συνθήκης.»

Η Πράξη Προσχώρησης

- 6 Το άρθρο 2 της Πράξης περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2005, L 157, σ. 203, στο εξής: Πράξη Προσχώρησης), που τέθηκε σε ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2007, προβλέπει τα εξής:

«Από την ημερομηνία προσχώρησης, οι διατάξεις των αρχικών Συνθηκών και οι πριν από την προσχώρηση θεσπισθείσες πράξεις των οργάνων και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας δεσμεύουν τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία και εφαρμόζονται στα εν λόγω κράτη, υπό τους όρους που προβλέπονται στις Συνθήκες αυτές και στην παρούσα Πράξη.»

- 7 Το άρθρο 37 της Πράξης αυτής έχει ως εξής:

«Εάν η Βουλγαρία ή η Ρουμανία παραλείψουν να εκπληρώσουν δεσμεύσεις που ανέλαβαν στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων προσχώρησης, συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεων για οποιαδήποτε τομεακή πολιτική που αφορά οικονομικές δραστηριότητες με διασυνοριακές επιπτώσεις, προξενώντας έτσι σοβαρή βλάβη ή άμεσο κίνδυνο σοβαρής βλάβης στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, η Επιτροπή δύναται, εντός τριών ετών από την προσχώρηση, κατόπιν αιτιολογημένης αιτήσεως κράτους μέλους ή εξ ιδίας πρωτοβουλίας, να λαμβάνει τα δέοντα μέτρα.

Τα μέτρα είναι αναλογικά, προτιμώνται δε τα μέτρα που διαταράσσουν το λιγότερο τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, και, ενδεχομένως, η εφαρμογή των υφιστάμενων τομεακών μηχανισμών διασφάλισης. Τα εν λόγω μέτρα διασφάλισης δεν χρησιμοποιούνται ως μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ή συγκεκαλυμμένων περιορισμών στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Επίκληση της ρήτρας διασφάλισης χωρεί ακόμα και πριν από την προσχώρηση βάσει των ευρημάτων της παρακολούθησης, τα δε μέτρα που θεσπίζονται τίθενται σε ισχύ από την πρώτη ημέρα της προσχώρησης, εκτός αν προβλέπουν μεταγενέστερη ημερομηνία. Τα μέτρα παραμένουν σε ισχύ μόνον επί όσο διάστημα είναι απολύτως απαραίτητο και, εν πάση περιπτώσει, αίρονται μόλις εκπληρωθεί η οικεία δέσμευση. Μπορούν όμως να εφαρμόζονται και πέραν της περιόδου που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο ενόσω δεν έχουν εκπληρωθεί οι οικείες δεσμεύσεις. Ως ανταπόκριση στην πρόοδο που σημειώνει το ενδιαφερόμενο νέο κράτος μέλος στην εκπλήρωση των δεσμεύσεών του, η Επιτροπή μπορεί να προσαρμόζει προσηκόντως τα μέτρα. Η Επιτροπή ενημερώνει εγκαίρως το Συμβούλιο προτού καταργήσει τα μέτρα διασφάλισης και λαμβάνει δεόντως υπόψη τις τυχόν παρατηρήσεις του Συμβουλίου επ' αυτού.»

- 8 Το άρθρο 38 της εν λόγω Πράξης ορίζει τα εξής:

«1. Εάν στη Βουλγαρία ή τη Ρουμανία ανακύψουν σοβαρές ελλείψεις ή διαφανεί άμεσος κίνδυνος σοβαρών ελλείψεων στη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, την πορεία της υλοποίησης ή την εφαρμογή των αποφάσεων-πλαίσιο ή άλλων συναφών δεσμεύσεων, μέσωσν συνεργασίας και αποφάσεων περί αμοιβαίας αναγνώρισεως στον χώρο του ποινικού δικαίου βάσει του Τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ και των οδηγιών και κανονισμών περί αμοιβαίας αναγνώρισεως σε θέματα αστικού δικαίου βάσει του Τίτλου IV της Συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή δύναται, εντός τριετίας από την προσχώρηση, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος κράτους μέλους ή εξ ιδίας πρωτοβουλίας και κατόπιν διαβουλευσεως με τα κράτη μέλη, να θεσπίζει τα κατάλληλα μέτρα προσδιορίζοντας τους όρους και τον τρόπο εφαρμογής τους.

Τα μέτρα αυτά μπορούν να λαμβάνουν τη μορφή της προσωρινής αναστολής της εφαρμογής των οικείων διατάξεων και αποφάσεων στις σχέσεις μεταξύ της Βουλγαρίας ή της Ρουμανίας και οιουδήποτε άλλου κράτους μέλους ή κρατών μελών, χωρίς να επηρεάζεται η συνέχιση της στενής δικαστικής συνεργασίας. Επίκληση της ρήτρας διασφάλισης χωρεί ακόμα και πριν από την

προσχώρηση βάσει των ευρημάτων της παρακολούθησης, τα δε μέτρα που θεσπίζονται τίθενται σε ισχύ από την πρώτη ημέρα της προσχώρησης, εκτός αν προβλέπουν μεταγενέστερη ημερομηνία. Τα μέτρα παραμένουν σε ισχύ μόνον επί όσο διάστημα είναι απολύτως απαραίτητο και, εν πάση περιπτώσει, αίρονται μόλις θεραπευθούν οι ελλείψεις. Μπορούν όμως να εφαρμόζονται και πέραν της περιόδου που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο ενόσω οι ελλείψεις αυτές εξακολουθούν να υφίστανται. Ως ανταπόκριση στην πρόοδο που σημειώνει το ενδιαφερόμενο νέο κράτος μέλος στη θεραπεία των ελλείψεων, η Επιτροπή μπορεί να προσαρμόζει προσηκόντως τα μέτρα κατόπιν διαβουλεύσεως με τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή ενημερώνει εγκαίρως το Συμβούλιο προτού καταργήσει τα μέτρα διασφάλισης και λαμβάνει δεόντως υπόψη τις τυχόν παρατηρήσεις του Συμβουλίου επ' αυτού.»

9 Το άρθρο 39, παράγραφοι 1 έως 3, της Πράξης Προσχώρησης προβλέπει τα εξής:

«1. Αν αποδειχτεί σαφώς, βάσει της διαρκούς παρακολούθησης εκ μέρους της Επιτροπής των δεσμεύσεων που ανέλαβαν η Βουλγαρία και η Ρουμανία κατά τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης, ιδίως δε από τις εκθέσεις παρακολούθησης της Επιτροπής, ότι η πορεία της προετοιμασίας για την υιοθέτηση και την εφαρμογή του κεκτημένου βρίσκεται σε τέτοιο στάδιο στη Βουλγαρία και στη Ρουμανία ώστε να δημιουργείται σοβαρός κίνδυνος να βρεθεί οποιοδήποτε από τα δύο αυτά κράτη εμφανώς απροετοίμαστο να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ιδιότητας του μέλους σε ορισμένους σημαντικούς τομείς έως την ημερομηνία προσχώρησης της 1ης Ιανουαρίου 2007, το Συμβούλιο δύναται, με ομοφωνία και βάσει σύστασης της Επιτροπής, να αποφασίσει ότι η ημερομηνία προσχώρησης του κράτους αυτού αναβάλλεται κατά ένα έτος, ήτοι έως την 1η Ιανουαρίου 2008.

2. Ανεξάρτητα από την παράγραφο 1, το Συμβούλιο μπορεί, με ειδική πλειοψηφία μετά από σύσταση της Επιτροπής, να λάβει την απόφαση της παραγράφου 1 για τη Ρουμανία, εφόσον έχουν διαπιστωθεί σοβαρές ελλείψεις όσον αφορά την εκ μέρους της Ρουμανίας εκπλήρωση μιας ή περισσότερων από τις υποχρεώσεις και τις απαιτήσεις που παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΧ, σημείο Ι.

3. Ανεξάρτητα από την παράγραφο 1 και με την επιφύλαξη του άρθρου 37, το Συμβούλιο μπορεί, με ειδική πλειοψηφία μετά από σύσταση της Επιτροπής και μετά από λεπτομερή αξιολόγηση που θα πραγματοποιηθεί το φθινόπωρο του 2005 σχετικά με την πρόοδο της Ρουμανίας στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού, να λάβει την απόφαση της παραγράφου 1 για τη Ρουμανία, εφόσον έχουν διαπιστωθεί σοβαρές ελλείψεις όσον αφορά την εκ μέρους της Ρουμανίας εκπλήρωση των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας ή μιας ή περισσότερων από τις υποχρεώσεις και τις απαιτήσεις που παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΧ, σημείο ΙΙ.»

10 Το παράρτημα ΙΧ της Πράξης αυτής, το οποίο επιγράφεται «Συγκεκριμένες δεσμεύσεις που ανέλαβε και απαιτήσεις που έκανε δεκτές η Ρουμανία κατά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων προσχώρησης στις 14 Δεκεμβρίου 2004 (μνημονεύονται στο άρθρο 39 της Πράξης Προσχώρησης)», έχει ως εξής:

«I. Όσον αφορά το άρθρο 39 παράγραφος 2

[...]

- 3) Δέσμευση να καταρτίσει και να εφαρμόσει ενημερωμένο και ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης και οικεία Στρατηγική για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των κυριότερων μέτρων για την εφαρμογή των νόμων για την Οργάνωση του Δικαστικού Κλάδου, του νόμου για το Καθεστώς των Δικαστικών και του νόμου για το Ανώτατο Συμβούλιο για το Δικαστικό Σώμα, οι οποίοι άρχισαν να ισχύουν στις 30 Σεπτεμβρίου 2004. Και τα δύο ενημερωμένα έγγραφα πρέπει να υποβληθούν στην Ένωση το αργότερο τον Μάρτιο του 2005· για την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης, πρέπει να εξασφαλιστούν επαρκείς οικονομικοί και ανθρωπίνι πόροι, το δε Σχέδιο Δράσης πρέπει να εφαρμοστεί χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση και σύμφωνα με το καθορισθέν σχετικό χρονοδιάγραμμα. Η Ρουμανία πρέπει επίσης να αποδείξει έως τον Μάρτιο του 2005 ότι το νέο σύστημα για τυχαία ανάθεση των υποθέσεων είναι πλήρως λειτουργικό.
- 4) Δέσμευση να ενταθεί η καταπολέμηση της δωροδοκίας, ιδίως δε της δωροδοκίας υψηλού επιπέδου, εξασφαλίζοντας αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας κατά της δωροδοκίας καθώς και την ουσιαστική ανεξαρτησία της Εθνικής Εισαγγελίας για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας (PNA) και υποβάλλοντας ετησίως, από τον Νοέμβριο του 2005 και μετά, πειστικές εκθέσεις επιδόσεων της PNA όσον αφορά την καταπολέμηση της δωροδοκίας υψηλού επιπέδου. Πρέπει να διατεθούν στην PNA το προσωπικό, οι οικονομικοί και εκπαιδευτικοί πόροι και ο εξοπλισμός που χρειάζεται για να μπορέσει να εκτελέσει το έργο της.
- 5) Δέσμευση να διεξαγάγει ανεξάρτητη εξέταση των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων της υφιστάμενης Εθνικής Στρατηγικής κατά της Δωροδοκίας· να ενσωματώσει τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της εξέτασης αυτής στη νέα πολυετή στρατηγική κατά της δωροδοκίας η οποία πρέπει να είναι πλήρες έγγραφο και να έχει θεσπιστεί το αργότερο τον Μάρτιο του 2005 και να συνοδεύεται από σχέδιο δράσης με σαφώς καθορισμένα στοιχεία συγκριτικής αξιολόγησης και επιδιωκόμενα αποτελέσματα, καθώς και από επαρκείς πιστώσεις του προϋπολογισμού· η εφαρμογή της Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης πρέπει να επιβλέπονται από έναν υφιστάμενο και ανεξάρτητο φορέα με σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες· η στρατηγική πρέπει να περιέχει τη δέσμευση για αναθεώρηση της χρονοβόρου ποινικής δικονομίας μέχρι τα τέλη του 2005 ώστε να εξασφαλίσει ότι οι υποθέσεις δωροδοκίας διεκπεραιώνονται κατά ταχύ και διαφανή τρόπο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιβολή κατάλληλων αποτρεπτικών ποινών· τέλος, πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα για τη σημαντική μείωση του αριθμού των φορέων που διαθέτουν την εξουσία να προλαμβάνουν ή να διερευνούν υποθέσεις δωροδοκίας μέχρι τα τέλη του 2005, ώστε να αποφεύγεται η αλληλεπικάλυψη αρμοδιοτήτων.»

Η απόφαση 2006/928

- 11 Η απόφαση 2006/928 εκδόθηκε, όπως προκύπτει από το προοίμιό της, βάσει της Συνθήκης Προσχώρησης «και ιδίως το[υ] άρθρο[υ] 4 παράγραφος 3, καθώς και της Πράξης Προσχώρησης «και ιδίως τ[ων] άρθρ[ων] 37 και 38».
- 12 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 6 και 9 της αποφάσεως αυτής έχουν ως εξής:

«(1) Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στο κράτος δικαίου, κοινή αρχή σε όλα τα κράτη μέλη.

- (2) Οι τομείς της ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και της εσωτερικής αγοράς, οι οποίοι δημιουργήθηκαν με τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, βασίζονται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη ότι οι διοικητικές και δικαστικές αποφάσεις καθώς και οι πρακτικές όλων των κρατών μελών σέβονται πλήρως το κράτος δικαίου.
  - (3) Αυτό προϋποθέτει για όλα τα κράτη μέλη την ύπαρξη αμερόληπτου, ανεξάρτητου και αποτελεσματικού δικαστικού και διοικητικού συστήματος κατάλληλα εξοπλισμένου, μεταξύ άλλων, για την καταπολέμηση της διαφθοράς.
  - (4) Την 1η Ιανουαρίου 2007, η Ρουμανία θα καταστεί μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή, αν και διαπίστωσε τις σημαντικές προσπάθειες για να ολοκληρωθεί η προετοιμασία της [Ρουμανίας] για την προσχώρηση, εντόπισε, στην έκθεσή της της 26ης Σεπτεμβρίου 2006, εκκρεμή ζητήματα, ιδίως όσον αφορά την ευθύνη και την αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος και των φορέων επιβολής του νόμου, όπου είναι απαραίτητη η περαιτέρω πρόοδος για να διασφαλιστεί η ικανότητά τους να εφαρμόζουν και να επιβάλλουν τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς και του τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης.
  - (5) Το άρθρο 37 της Πράξης Προσχώρησης εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα εάν η Ρουμανία παραλείψει να εκπληρώσει τις δεσμεύσεις που ανέλαβε, με κίνδυνο να προξενήσει βλάβη στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Το άρθρο 38 της Πράξης Προσχώρησης εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα εάν στη Ρουμανία ανακύψουν σοβαρές ελλείψεις όσον αφορά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, την πορεία της υλοποίησης ή την εφαρμογή των πράξεων που θεσπίστηκαν βάσει του Τίτλου VI της συνθήκης ΕΕ και των πράξεων που θεσπίστηκαν βάσει του Τίτλου IV της συνθήκης ΕΚ.
  - (6) Τα εκκρεμούντα ζητήματα της ευθύνης και αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος και των φορέων επιβολής του νόμου απαιτούν τη δημιουργία ενός μηχανισμού για τη συνεργασία και τον έλεγχο της προόδου της Ρουμανίας όσον αφορά την επίτευξη ειδικών στόχων αναφοράς στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς.
- [...]
- (9) Η παρούσα απόφαση θα πρέπει να τροποποιηθεί εάν η εκτίμηση της Επιτροπής επισημάνει την ανάγκη προσαρμογής των στόχων αναφοράς. Η παρούσα απόφαση θα πρέπει να ανακληθεί όταν θα έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά όλοι οι στόχοι αναφοράς.»

13 Το άρθρο 1 της αποφάσεως 2006/928 προβλέπει τα εξής:

«Η Ρουμανία θα υποβάλλει, έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους, και για πρώτη φορά έως τις 31 Μαρτίου 2007, έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε σχέση με την εκπλήρωση του κάθε στόχου αναφοράς που προβλέπεται στο παράρτημα.

Η Επιτροπή δύναται, ανά πάσα στιγμή, να παράσχει τεχνική βοήθεια μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων ή να συγκεντρώσει και να ανταλλάξει πληροφορίες σχετικά με τους στόχους αναφοράς. Επίσης, η Επιτροπή δύναται, ανά πάσα στιγμή, να διοργανώσει αποστολές εμπειρογνομόνων στη Ρουμανία για το σκοπό αυτό. Οι ρουμανικές αρχές παρέχουν την αναγκαία υποστήριξη για το σκοπό αυτό.»

- 14 Το άρθρο 2 της αποφάσεως αυτής ορίζει τα εξής:
- «Η Επιτροπή θα διαβιβάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο τις παρατηρήσεις και διαπιστώσεις της σχετικά με την έκθεση της Ρουμανίας για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 2007.
- Η Επιτροπή θα υποβάλει εκ νέου έκθεση εν συνεχεία, όταν απαιτείται, και τουλάχιστον κάθε έξι μήνες.»
- 15 Το άρθρο 3 της εν λόγω αποφάσεως προβλέπει τα εξής:
- «Η παρούσα απόφαση τίθεται σε ισχύ μόνο υπό τους όρους και κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συνθήκης προσχώρησης.»
- 16 Κατά το άρθρο 4 της ίδιας αποφάσεως:
- «Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.»
- 17 Το παράρτημα της αποφάσεως 2006/928 έχει ως εξής:
- «Οι προς επίτευξη στόχοι αναφοράς για τη Ρουμανία, οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 1, είναι:
- 1) Να διασφαλιστεί διαφανέστερη και αποτελεσματικότερη δικαστική διαδικασία ιδίως με την ενίσχυση της ικανότητας και της υποχρέωσης λογοδοσίας του Ανωτάτου Διοικητικού Συμβουλίου του Δικαστικού Σώματος. Να αναφέρεται και να παρακολουθείται ο αντίκτυπος του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και Ποινικής Δικονομίας.
  - 2) Να συσταθεί, όπως προβλέπεται, οργανισμός ακεραιότητας με αρμοδιότητες όσον αφορά τον έλεγχο περιουσιακών στοιχείων, την έλλειψη συμμόρφωσης και την ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων, καθώς και την έκδοση δεσμευτικών αποφάσεων βάσει των οποίων μπορούν να επιβληθούν αποτρεπτικές ποινές.
  - 3) Να ενισχυθεί η πραγματοποιηθείσα πρόοδος, να συνεχιστεί η διεξαγωγή επίσημων, αμερόληπτων ερευνών για καταγγελίες διαφθοράς υψηλού επιπέδου.
  - 4) Να λαμβάνονται περαιτέρω μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς, ιδίως στο πλαίσιο των τοπικών αρχών.»

Το ρουμανικό δίκαιο

Το ρουμανικό Σύνταγμα

- 18 Το άρθρο 115, παράγραφος 4, του Constituția României (ρουμανικού Συντάγματος) προβλέπει τα εξής:
- «Η Κυβέρνηση μπορεί να εκδίδει έκτακτα διατάγματα μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η ρύθμιση των οποίων δεν επιδέχεται αναβολή, και οφείλει να αιτιολογεί ρητώς στο κείμενό τους τον έκτακτο χαρακτήρα τους.»

- 19 Το άρθρο 133, παράγραφοι 1 και 2, του ρουμανικού Συντάγματος ορίζει τα εξής:
- «(1) Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο είναι ο εγγυητής της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης.
  - (2) Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο συγκροτείται από δεκαεννιά μέλη και ειδικότερα:
    - α) από δεκατέσσερα μέλη τα οποία εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των δικαστικών λειτουργών και η εκλογή τους επικυρώνεται από τη Γερουσία· ανήκουν δε σε δύο τμήματα, ένα για τους δικαστές και ένα για τους εισαγγελείς· το πρώτο τμήμα αποτελείται από εννιά δικαστές και το δεύτερο από πέντε εισαγγελείς·
    - β) από δύο εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών, νομικούς εγνωσμένης επαγγελματικής αξίας και ήθους, οι οποίοι εκλέγονται από τη Γερουσία και μετέχουν μόνο στις συνεδριάσεις της ολομέλειας·
    - γ) από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου και τον [Γενικό Εισαγγελέα της Ρουμανίας].»
- 20 Το άρθρο 134 του ρουμανικού Συντάγματος έχει ως εξής:
- «(1) Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο εισηγείται στον Πρόεδρο της Ρουμανίας τον διορισμό των δικαστών και των εισαγγελέων, πλην των παρέδρων και των δοκίμων, όπως νόμος ορίζει.
  - (2) Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο κρίνει, ως δικαιοδοτικό όργανο μέσω των τμημάτων του, επί ζητημάτων πειθαρχικής ευθύνης των δικαστών και των εισαγγελέων, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο οργανικός του νόμος. Στις περιπτώσεις αυτές, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου και ο [Γενικός Εισαγγελέας της Ρουμανίας] δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.
  - (3) Οι αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου επί πειθαρχικών υποθέσεων μπορούν να προσβληθούν ενώπιον του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου.
  - (4) Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο επιτελεί και άλλες λειτουργίες τις οποίες του αναθέτει ο οργανικός του νόμος, στο πλαίσιο της εκπλήρωσης της αποστολής του ως εγγυητή της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης.»
- 21 Το άρθρο 148, παράγραφοι 2 έως 4, του ρουμανικού Συντάγματος προβλέπει τα εξής:
- «(2) Κατόπιν της προσχώρησης, οι διατάξεις των ιδρυτικών Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και των λοιπών δεσμευτικών κοινοτικών ρυθμίσεων υπερισχύουν αντίθετων διατάξεων του εθνικού δικαίου, σύμφωνα με την Πράξη Προσχώρησης.
  - (3) Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται κατ' αναλογία και για την προσχώρηση στις πράξεις οι οποίες αναθεωρούν τις ιδρυτικές Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - (4) Η Βουλή, ο Πρόεδρος της Ρουμανίας, η Κυβέρνηση και η δικαστική εξουσία εγγυώνται την τήρηση των υποχρεώσεων οι οποίες πηγάζουν από την Πράξη Προσχώρησης και από τις διατάξεις της παραγράφου 2.»

Ο Αστικός Κώδικας

- 22 Κατά το άρθρο 1381, παράγραφος 1, του Codul civil (Αστικού Κώδικα), «κάθε ζημία γεννά δικαίωμα προς αποκατάστασή της».

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας

- 23 Το άρθρο 82, παράγραφος 1, του Codul de procedură civilă (Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) ορίζει τα εξής:

«Το δικαστήριο, εφόσον διαπιστώσει ότι δεν έχει αποδειχθεί ότι το πρόσωπο που ενήργησε για λογαριασμό διαδίκου έχει εξουσία εκπροσώπησης, τάσσει σύντομη προθεσμία θεραπείας. Σε διαφορετική περίπτωση, η αγωγή απορρίπτεται. [...]»

- 24 Το άρθρο 208 του κώδικα αυτού ορίζει τα εξής:

«(1) Η κατάθεση υπομνήματος αντικρούσεως είναι υποχρεωτική, εκτός αν άλλως προβλέπεται ρητώς από τον νόμο.

(2) Η μη κατάθεση υπομνήματος αντικρούσεως εντός της προβλεπόμενης στον νόμο προθεσμίας επάγει την απώλεια του δικαιώματος του εναγομένου να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία και να προβάλει ενστάσεις, πλην των ενστάσεων δημοσίας τάξεως, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στον νόμο.»

- 25 Το άρθρο 248, παράγραφος 1, του εν λόγω κώδικα έχει ως εξής:

«Το δικαστήριο αποφαινεται κατ' αρχάς επί των διαδικαστικών ενστάσεων, καθώς και επί των ουσιαστικών ενστάσεων που καθιστούν περιττή, εν όλω ή εν μέρει, τη διεξαγωγή αποδείξεων ή, κατά περίπτωση, την εξέταση της υποθέσεως επί της ουσίας.»

Ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας

- 26 Το άρθρο 539 του Codul de procedură penală (Κώδικα Ποινικής Δικονομίας) ορίζει τα εξής:

«(1) Όποιος στη διάρκεια της ποινικής δίκης στερείται παρανόμως την ελευθερία του έχει επίσης δικαίωμα αποζημίωσης.

(2) Η παράνομη στέρηση της προσωπικής ελευθερίας διαπιστώνεται, κατά περίπτωση, είτε με διάταξη της εισαγγελικής αρχής, με οριστική απόφαση του αρμόδιου για υποθέσεις δικαιωμάτων και ελευθεριών δικαστή ή του αρμόδιου για την προανάκριση δικαστή, είτε με διάταξη ή αμετάκλητη απόφαση του επιληφθέντος δικαιοδοτικού οργάνου.»

- 27 Το άρθρο 541, παράγραφοι 1 και 2, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προβλέπει τα εξής:

«(1) Η αγωγή αποζημίωσης μπορεί να ασκηθεί από το πρόσωπο που έχει σχετική αξίωση δυνάμει των άρθρων 538 και 539, και, μετά τον θάνατό του, η δίκη επί της ασκηθείσας αγωγής μπορεί να συνεχιστεί ή η αγωγή να ασκηθεί από τα πρόσωπα που συντηρούνταν από τον θανόντα κατά τον χρόνο του θανάτου του.

(2) Η αγωγή μπορεί να ασκηθεί εντός 6 μηνών από την ημέρα κατά την οποία κατέστη αμετάκλητη η απόφαση του δικαστηρίου, η διάταξη του εισαγγελέα ή η διάταξη των δικαστικών αρχών με την οποία διαπιστώνεται η δικαστική πλάνη ή η παράνομη στέρηση της προσωπικής ελευθερίας.»

Οι νόμοι για τη δικαιοσύνη

28 Προκειμένου να ενισχυθεί η ανεξαρτησία και να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης, η Ρουμανία θέσπισε το 2004, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων ενόψει της προσχώρησής της στην Ένωση, τρεις νόμους, τους επονομαζόμενους «νόμους για τη δικαιοσύνη», ήτοι τον *Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătoriesilor și procurorilor* (νόμο αριθ. 303/2004 περί του καθεστώτος των δικαστών και των εισαγγελέων), της 28ης Ιουνίου 2004 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 826 της 13ης Σεπτεμβρίου 2005, στο εξής: νόμος 303/2004), τον *Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară* (νόμο αριθ. 304/2004 περί της οργάνωσης του συστήματος απονομής δικαιοσύνης), της 28ης Ιουνίου 2004 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 827 της 13ης Σεπτεμβρίου 2005, στο εξής: νόμος 304/2004), και τον *Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii* (νόμο αριθ. 317/2004 περί του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου), της 1ης Ιουλίου 2004 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 827 της 13ης Σεπτεμβρίου 2005, στο εξής: νόμος 317/2004). Από το 2017 έως το 2019 οι νόμοι αυτοί τροποποιήθηκαν με νόμους και έκτακτα κυβερνητικά διατάγματα τα οποία εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 115, παράγραφος 4, του ρουμανικού Συντάγματος.

– Ο νόμος 303/2004

29 Ο νόμος 303/2004 τροποποιήθηκε, πιο συγκεκριμένα, από:

- τον *Legea nr. 242/2018* (νόμο αριθ. 242/2018), της 12ης Οκτωβρίου 2018 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 868 της 15ης Οκτωβρίου 2018).
- το *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/2019* (έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 7/2019), της 19ης Φεβρουαρίου 2019 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 137 της 20ής Φεβρουαρίου 2019, στο εξής: έκτακτο διάταγμα 7/2019).

30 Το άρθρο 96 του νόμου 303/2004, όπως τροποποιήθηκε (στο εξής: τροποποιημένος νόμος 303/2004), έχει ως εξής:

«(1) Το Δημόσιο ευθύνεται με την περιουσία του για τη ζημία που οφείλεται σε δικαστική πλάνη.

(2) Η ευθύνη του Δημοσίου στοιχειοθετείται βάσει των προϋποθέσεων του νόμου και δεν αποκλείει την ευθύνη των δικαστών και των εισαγγελέων οι οποίοι άσκησαν τα καθήκοντά τους επιδεικνύοντας κακή πίστη ή βαριά αμέλεια κατά την έννοια του άρθρου 99¹, ακόμη και αν έχουν παύσει να υπηρετούν.

(3) Δικαστική πλάνη συντρέχει στην περίπτωση που:

- α) στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας, οι διαδικαστικές πράξεις εκτελέστηκαν κατά πρόδηλη παράβαση των κανόνων του ουσιαστικού και του δικονομικού δικαίου, επαγόμενες σοβαρή προσβολή των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των εννόμων συμφερόντων του ενδιαφερομένου, προκαλώντας, κατά τον τρόπο αυτό, ζημία η οποία δεν κατέστη δυνατόν να αποκατασταθεί με την άσκηση τακτικού ή έκτακτου ένδικου μέσου·
- β) εκδόθηκε αμετάκλητη απόφαση προδήλως αντίθετη στον νόμο ή στα πραγματικά περιστατικά όπως διαπιστώθηκαν βάσει των αποδείξεων που προσκομίστηκαν στο πλαίσιο της δίκης, επαγόμενη σοβαρή προσβολή των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των εννόμων συμφερόντων του ενδιαφερομένου, προκαλώντας, κατά τον τρόπο αυτό, ζημία η οποία δεν κατέστη δυνατόν να αποκατασταθεί με την άσκηση τακτικού ή έκτακτου ένδικου μέσου.

(4) Ειδικές περιπτώσεις δικαστικής πλάνης μπορεί να προβλέπονται από τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, καθώς και από άλλους ειδικούς νόμους.

(5) Για την αποκατάσταση της προκληθείσας ζημίας, ο ζημιωθείς δύναται να ασκήσει αγωγή αποκλειστικά κατά του Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από το Υπουργείο Δημοσίων Οικονομικών. Αρμόδιο να αποφανθεί επί της αγωγής λόγω αστικής ευθύνης είναι το πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η κατοικία του ενάγοντος.

(6) Το Δημόσιο καταβάλλει τα οφειλόμενα ποσά προς αποκατάσταση της ζημίας εντός προθεσμίας ενός έτους από την ημερομηνία κοινοποίησης της αμετάκλητης δικαστικής αποφάσεως.

(7) Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της μνημονευόμενης στην παράγραφο 6 αμετάκλητης δικαστικής αποφάσεως επί της αγωγής, το Υπουργείο Δημοσίων Οικονομικών υποβάλλει το ζήτημα στη Δικαστική Επιθεώρηση προκειμένου να εξακριβωθεί αν η δικαστική πλάνη οφείλεται σε κακή πίστη ή βαριά αμέλεια του δικαστή ή του εισαγγελέα κατά την άσκηση των καθηκόντων του, συμφώνως προς τη διαδικασία η οποία προβλέπεται στο άρθρο 74¹ του νόμου 317/2004, όπως αναδημοσιεύθηκε τροποποιημένος.

(8) Το Δημόσιο, μέσω του Υπουργείου Δημοσίων Οικονομικών, έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του δικαστή ή του εισαγγελέα, εάν, κατόπιν της συμβουλευτικής έκθεσης της μνημονευόμενης στην παράγραφο 7 Δικαστικής Επιθεώρησης και της δίκης του αξιολόγησης, εκτιμήσει ότι η δικαστική πλάνη οφείλεται σε κακή πίστη ή βαριά αμέλεια του δικαστή ή του εισαγγελέα κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Η αγωγή εξ αναγωγής πρέπει να ασκηθεί εντός προθεσμίας έξι μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της έκθεσης της Δικαστικής Επιθεώρησης.

(9) Αρμόδιο να αποφανθεί επί της αγωγής εξ αναγωγής είναι το πολιτικό τμήμα του Curtea de Apel (εφετείου) στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η κατοικία του εναγομένου. Εάν ο εναγόμενος δικαστής ή εισαγγελέας ασκεί καθήκοντα στο εφετείο αυτό ή στην εισαγγελία του, η αγωγή εξ αναγωγής ασκείται ενώπιον όμορου εφετείου της επιλογής του ενάγοντος.

(10) Ένδικο μέσο κατά της αποφάσεως που εκδίδεται με τη διαδικασία της παραγράφου 9 ασκείται ενώπιον του αρμοδίου τμήματος του Înalta Curtea de Casație și Justiție [(Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου)].

(11) Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο καθορίζει, εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, τις προϋποθέσεις, τις προθεσμίες και τις διαδικασίες για την υποχρεωτική ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης των δικαστών και των εισαγγελέων. Η ασφάλιση βαρύνει εξ ολοκλήρου τον δικαστή ή τον εισαγγελέα και η παράλειψη ασφάλισης δεν μπορεί να καθυστερήσει, να μειώσει ή να αποκλείσει την αστική ευθύνη του δικαστή ή του εισαγγελέα για δικαστική πλάνη οφειλόμενη σε επίδειξη κακής πίστης ή βαριάς αμέλειας κατά την άσκηση των καθηκόντων του.»

31 Το άρθρο 99¹ του τροποποιημένου νόμου 303/2004 ορίζει τα εξής:

«(1) Με κακή πίστη θεωρείται ότι ενεργεί ο δικαστής ή ο εισαγγελέας εάν σκοπίμως παρέβη κανόνες ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίου, με την πρόθεση ή αποδεχόμενος το ενδεχόμενο να προκαλέσει βλάβη σε άλλον.

(2) Βαριά αμέλεια επιδεικνύει ο δικαστής ή ο εισαγγελέας ο οποίος, με υπαιτιότητά του, παραβλέπει με τρόπο σοβαρό, αδιαμφισβήτητο και ασύγγνωστο κανόνες του ουσιαστικού ή του δικονομικού δικαίου.»

– **Ο νόμος 304/2004**

32 Ο νόμος 304/2004 τροποποιήθηκε, πιο συγκεκριμένα, από:

– τον *Legea nr. 207/2018* (νόμο αριθ. 207/2018), της 20ής Ιουλίου 2018 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 636 της 20ής Ιουλίου 2018), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 23 Οκτωβρίου 2018, όπως ορίζει το άρθρο του III, και προσέθεσε στο κεφάλαιο 2 του τίτλου III του νόμου 304/2004, το οποίο επιγράφεται «Εισαγγελική αρχή», το τμήμα 2¹ σχετικά με την «ΥΔΑΔ», όπου περιλαμβάνονται τα άρθρα 88¹ έως 88¹¹ του τελευταίου αυτού νόμου·

– το *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2018* (έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 90/2018), της 10ης Οκτωβρίου 2018 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 862 της 10ης Οκτωβρίου 2018, στο εξής: έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα 90/2018), το οποίο, μεταξύ άλλων, τροποποίησε το άρθρο 88², παράγραφος 3, του νόμου 304/2004 και θέσπισε μια διαδικασία κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 88³ έως 88⁵ του νόμου αυτού όσον αφορά τον προσωρινό διορισμό του προϊσταμένου εισαγγελέα, του αναπληρωτή προϊσταμένου εισαγγελέα και του ενός τρίτου, τουλάχιστον, των εισαγγελέων της ΥΔΑΔ·

– το *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018* (έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 92/2018), της 15ης Οκτωβρίου 2018 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 874 της 16ης Οκτωβρίου 2018), το οποίο, μεταξύ άλλων, προσέθεσε στο άρθρο 88² του νόμου 304/2004 μια νέα παράγραφο 5 και τροποποίησε το άρθρο 88⁵, παράγραφος 5, του νόμου αυτού·

– το έκτακτο διάταγμα 7/2019, το οποίο, μεταξύ άλλων, προσέθεσε την παράγραφο 6 στο άρθρο 88¹, τις παραγράφους 11¹ και 11² στο άρθρο 88⁵ και το στοιχείο e) στο άρθρο 88⁸, παράγραφος 1, του νόμου 304/2004, ενώ παράλληλα τροποποίησε και το στοιχείο d) του νόμου 88⁸, παράγραφος 1, του ίδιου νόμου·

– το *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/2019 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției* (έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 12/2019, για την τροποποίηση και τη συμπλήρωση ορισμένων κανονιστικών πράξεων στον τομέα της

δικαιοσύνης), της 5ης Μαρτίου 2019 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 185 της 7ης Μαρτίου 2019), το οποίο, μεταξύ άλλων, προσέθεσε στον νόμο 304/2004 τα άρθρα 88¹⁰ και 88¹¹, που αφορούν ειδικότερα την απόσπαση αξιωματικών της Αστυνομίας στην ΥΔΑΔ.

33 Κατά το άρθρο 88¹ του νόμου 304/2004, όπως έχει τροποποιηθεί (στο εξής: τροποποιημένος νόμος 304/2004):

«(1) Στην [εισαγγελία του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου] ιδρύεται η [ΥΔΑΔ], η οποία έχει αποκλειστική αρμοδιότητα σε θέματα ποινικής δίωξης για τα αδικήματα που διαπράττονται από δικαστές και εισαγγελείς, συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών δικαστών και εισαγγελέων και των μελών του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.

(2) Η [ΥΔΑΔ] παραμένει αρμόδια για την ποινική δίωξη ακόμη και όταν διώκονται περαιτέρω πρόσωπα, επιπλέον των μνημονευομένων στην παράγραφο 1.

[...]

(4) Η [ΥΔΑΔ] διοικείται από προϊστάμενο εισαγγελέα της [ΥΔΑΔ], ο οποίος επικουρείται από αναπληρωτή προϊστάμενο εισαγγελέα, αμφότεροι, δε, διορίζονται από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, υπό τους όρους που προβλέπει ο παρών νόμος.

(5) Ο [Γενικός Εισαγγελέας της Ρουμανίας] επιλύει τις συγκρούσεις αρμοδιοτήτων μεταξύ της [ΥΔΑΔ] και των λοιπών υπηρεσιών ή μονάδων της εισαγγελικής αρχής.

(6) Όταν στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή σε άλλους ειδικούς νόμους γίνεται αναφορά σε “ιεραρχικά ανώτερο προϊστάμενο” σε σχέση με αδικήματα τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της [ΥΔΑΔ], με τον όρο αυτό νοείται ο προϊστάμενος εισαγγελέας της ΥΔΑΔ, ακόμη και στις περιπτώσεις που έχουν συμφωνηθεί λύσεις προτού η [ΥΔΑΔ] τεθεί σε επιχειρησιακή ετοιμότητα.»

34 Το άρθρο 88² του νόμου αυτού ορίζει τα εξής:

«(1) Η [ΥΔΑΔ] ασκεί τα καθήκοντά της σύμφωνα με τις αρχές της νομιμότητας, της αμεροληψίας και του ιεραρχικού ελέγχου.

(2) Απαγορεύεται η κατ’ ανάθεση ανάληψη καθηκόντων ή η απόσπαση εισαγγελέων στην [ΥΔΑΔ].

(3) Η [ΥΔΑΔ] ασκεί τις δραστηριότητές της με μέγιστο δυναμικό δεκαπέντε εισαγγελέων.

(4) Ο αριθμός των θέσεων στην [ΥΔΑΔ] μπορεί να τροποποιείται, ανάλογα με τον όγκο των δραστηριοτήτων, με διάταξη του [Γενικού Εισαγγελέα], κατόπιν αιτήσεως του προϊσταμένου εισαγγελέα της [ΥΔΑΔ], και με τη σύμφωνη γνώμη της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.

(5) Στη διάρκεια της θητείας τους στην [ΥΔΑΔ], οι εισαγγελείς [...] απολαύουν των δικαιωμάτων των αποσπασμένων εισαγγελέων, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος.»

35 Το άρθρο 88³, παράγραφος 1, του εν λόγω νόμου προβλέπει τα εξής:

«Ο προϊστάμενος εισαγγελέας της [ΥΔΑΔ] ορίζεται από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, μετά από διαγωνισμό ο οποίος περιλαμβάνει την υποβολή σχεδίου σχετικού με την

άσκηση των ειδικών καθηκόντων που συνδέονται με τη συγκεκριμένη διευθυντική θέση και ο οποίος αποσκοπεί στην αξιολόγηση των δεξιοτήτων του κάθε υποψηφίου σε θέματα γενικής διαχείρισης, αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων, ικανότητας λήψης αποφάσεων και ανάληψης ευθυνών, των δεξιοτήτων του σε θέματα επικοινωνίας, της αντοχής του στις πιέσεις καθώς και της ακεραιότητάς του, της δραστηριότητάς του ως εισαγγελέα και των αντιλήψεών του ως προς τις ιδιαίτερες αξίες που διέπουν το επάγγελμα αυτό, όπως η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης ή ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών.»

36 Το άρθρο 88⁴, παράγραφος 1, του ίδιου νόμου ορίζει τα εξής:

«Ο αναπληρωτής προϊστάμενος εισαγγελέας της [ΥΔΑΔ] ορίζεται από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου μετά από αιτιολογημένη πρόταση του προϊσταμένου εισαγγελέα της και είναι ένας από τους εισαγγελείς που έχουν ήδη διοριστεί στην [ΥΔΑΔ].»

37 Το άρθρο 88⁵ του νόμου 304/2004 έχει ως εξής:

«(1) Η [ΥΔΑΔ] απασχολεί εισαγγελείς οι οποίοι διορίζονται από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, μετά από διαγωνισμό, εντός του ορίου των θέσεων που προβλέπονται στο οργανόγραμμα το οποίο εγκρίνεται, όπως ορίζει ο νόμος, για τριετή περίοδο με δυνατότητα ανανέωσης της θητείας για συνολικό χρονικό διάστημα εννέα ετών κατ' ανώτατο όριο.

(2) Ο διαγωνισμός διεξάγεται ενώπιον της αρμόδιας για τη διοργάνωσή του επιτροπής, η οποία συγκροτείται όπως προβλέπει το άρθρο 88³, παράγραφος 2, και στην οποία συμμετέχει αυτοδικαίως ο προϊστάμενος εισαγγελέας της [ΥΔΑΔ].

[...]

(11) Ο διορισμός στη θέση του εισαγγελέα στην [ΥΔΑΔ] γίνεται από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, εντός του ορίου των κενών θέσεων και κατά τη σειρά της βαθμολογίας των επιτυχόντων στον διαγωνισμό.

(11¹) Τα μέλη των επιτροπών διαγωνισμού που προβλέπονται στο παρόν άρθρο δεν έχουν ασυμβίβαστο και ψηφίζουν στην ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.

(11²) Για να είναι νόμιμη η δραστηριότητα των επιτροπών διαγωνισμού που προβλέπονται στο άρθρο 88³ και στο άρθρο 88⁵ αντιστοίχως, πρέπει να παρίστανται τουλάχιστον τρία μέλη τους.

(12) Οι διαδικασίες διορισμού, άσκησης καθηκόντων και παύσης από διευθυντικά και εκτελεστικά καθήκοντα στην [ΥΔΑΔ] θα ρυθμιστούν με κανονισμό που θα εγκριθεί από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.»

38 Κατά το άρθρο 88⁷ του νόμου αυτού:

«(1) Οι εισαγγελείς οι οποίοι διορίζονται στην [ΥΔΑΔ] μπορούν να παυθούν από τα καθήκοντά τους από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, κατόπιν αιτιολογημένης αιτήσεως του προϊσταμένου εισαγγελέα της [ΥΔΑΔ], σε περίπτωση πλημμελούς εκπλήρωσης των ειδικών καθηκόντων που συνδέονται με τη θέση τους, εφόσον τους έχει επιβληθεί πειθαρχική ποινή.

(2) Σε περίπτωση παύσης από τα καθήκοντα, ο εισαγγελέας επανέρχεται στην εισαγγελία όπου υπηρετούσε αρχικώς, με τον βαθμό και τον μισθό που είχε προηγουμένως ή που απέκτησε,

κατόπιν προαγωγής του, υπό τους όρους τους οποίους προβλέπει ο νόμος, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στην [ΥΔΑΔ].»

39 Το άρθρο 88⁸, παράγραφος 1, του εν λόγω νόμου ορίζει τα εξής:

«Οι αρμοδιότητες της [ΥΔΑΔ] είναι οι ακόλουθες:

- a) να ασκεί ποινικές διώξεις, υπό τους όρους που προβλέπει ο [Κώδικας Ποινικής Δικονομίας], για τα αδικήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της·
- b) να προσφεύγει ενώπιον της δικαιοσύνης, ζητώντας από τα αρμόδια δικαστήρια να λαμβάνουν τα μέτρα που προβλέπει ο νόμος και να κρίνουν τις υποθέσεις για τα αδικήματα για τα οποία έγινε λόγος υπό α·
- c) να δημιουργήσει και να επικαιροποιεί βάση δεδομένων για τα αδικήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της·

[...]

e) να ασκεί τις λοιπές αρμοδιότητες που της αναθέτει ο νόμος.»

40 Κατά το άρθρο II του έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος 90/2018:

«(1) Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 88³ έως 88⁵ του νόμου 304/2004 περί της οργανώσεως του συστήματος απονομής δικαιοσύνης, όπως αναδημοσιεύθηκε τροποποιημένος και συμπληρωμένος, μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών για την πλήρωση της θέσης του προϊστάμενου εισαγγελέα της ΥΔΑΔ και των εκτελεστικών θέσεων των εισαγγελέων της [ΥΔΑΔ], τα καθήκοντα του προϊστάμενου εισαγγελέα και τα εκτελεστικά καθήκοντα τουλάχιστον του ενός τρίτου των εισαγγελέων θα ασκούνται προσωρινά από εισαγγελείς οι οποίοι πληρούν τις προβλεπόμενες από τον νόμο προϋποθέσεις για τον διορισμό στις θέσεις αυτές και επιλέγονται από την αρμόδια για τη διοργάνωση του διαγωνισμού επιτροπή, που συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 88³, παράγραφος 2, του νόμου 304/2004, όπως αναδημοσιεύθηκε τροποποιημένος και συμπληρωμένος.

(2) Η επιλογή των υποψηφίων διενεργείται από την αρμόδια για τη διοργάνωση του διαγωνισμού επιτροπή της παραγράφου 1, σύμφωνα με διαδικασία που διεξάγεται εντός πέντε ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία κίνησής της από τον πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Για να ασκήσει τη δραστηριότητά της η αρμόδια για τη διοργάνωση του διαγωνισμού επιτροπή πρέπει να παρίστανται τουλάχιστον τρία μέλη.

[...]

(10) Προκειμένου να καταστεί επιχειρησιακώς έτοιμη η [ΥΔΑΔ], εντός πέντε ημερολογιακών ημερών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος έκτακτου διατάγματος, ο [Γενικός Εισαγγελέας] παρέχει το ανθρώπινο δυναμικό και τους υλικούς πόρους που απαιτούνται για τη λειτουργία της, συμπεριλαμβανομένου του εξειδικευμένου βοηθητικού προσωπικού, αξιωματικών και υπαλλήλων της αστυνομίας, εμπειρογνομώνων και προσωπικού άλλων κατηγοριών.

(11) Από την ημερομηνία κατά την οποία η [ΥΔΑΔ] θα τεθεί σε επιχειρησιακή ετοιμότητα, θα αναλάβει τις υποθέσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της και εκκρεμούν ενώπιον της

Εθνικής διεύθυνσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς και ενώπιον άλλων τμημάτων της εισαγγελίας, καθώς και τις δικογραφίες των υποθέσεων που αφορούν τα αδικήματα του άρθρου 88¹, παράγραφος 1, του νόμου 304/2004, όπως αναδημοσιεύθηκε τροποποιημένος και συμπληρωμένος, και που θα έχουν περατωθεί πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η [ΥΔΑΔ] θα έχει τεθεί σε επιχειρησιακή ετοιμότητα.»

- 41 Η δικαιολογητική βάση για τη θέσπιση αυτής της κατά παρέκκλιση διαδικασίας ήταν, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις του έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος 90/2018, η εξής:

«Έχοντας υπόψη ότι, βάσει του άρθρου III, παράγραφος 1, του νόμου 207/2018 για την τροποποίηση και τη συμπλήρωση του νόμου 304/2004 περί της οργανώσεως του συστήματος απονομής δικαιοσύνης, “[η ΥΔΑΔ] θα αρχίσει να λειτουργεί εντός τριών μηνών από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ του παρόντος νόμου”, ήτοι από τις 23 Οκτωβρίου 2018,

δεδομένου ότι, μέχρι σήμερα, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο δεν έχει ολοκληρώσει, εντός της νόμιμης προθεσμίας, τη διαδικασία προκειμένου να καταστεί η [ΥΔΑΔ] επιχειρησιακώς έτοιμη,

λαμβάνοντας υπόψη ότι ο νόμος προβλέπει ρητώς ότι η υπηρεσία αυτή θα είναι αρμόδια για την άσκηση ποινικής δίωξης στις περιπτώσεις αδικημάτων που διαπράττονται από δικαστές και εισαγγελείς, συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών δικαστών και εισαγγελέων και των μελών του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, καθώς και ότι, από τις 23 Οκτωβρίου 2018, ημερομηνία η οποία ορίστηκε από τον νόμο ως ημερομηνία έναρξης της επιχειρησιακής λειτουργίας της υπηρεσίας, η Εθνική διεύθυνση για την καταπολέμηση της διαφθοράς και οι λοιπές εισαγγελίες δεν θα έχουν πλέον αρμοδιότητα για την άσκηση ποινικής δίωξης στις περιπτώσεις αδικημάτων που διαπράττονται από τα εν λόγω πρόσωπα, γεγονός το οποίο αναμένεται να επηρεάσει σοβαρά τις ένδικες διαδικασίες στις υποθέσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της υπηρεσίας και ενδέχεται να οδηγήσει σε θεσμικό αδιέξοδο,

λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ισχύων νόμος δεν περιέχει μεταβατικές διατάξεις όσον αφορά τον συγκεκριμένο τρόπο έναρξης της επιχειρησιακής λειτουργίας της [ΥΔΑΔ] σε περίπτωση παρέλευσης της προθεσμίας που ορίζει ο νόμος 207/2018, και ότι είναι αναγκαίο να ληφθούν επείγοντα νομοθετικά μέτρα για τη θέσπιση απλής διαδικασίας, κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία των άρθρων 88³ έως 88⁵ του νόμου 304/2004, όπως αναδημοσιεύθηκε τροποποιημένος και συμπληρωμένος, με σκοπό τον προσωρινό διορισμό του προϊσταμένου εισαγγελέα, του αναπληρωτή προϊσταμένου εισαγγελέα και τουλάχιστον του ενός τρίτου των εισαγγελέων της υπηρεσίας, έτσι ώστε η υπηρεσία να καταστεί επιχειρησιακώς έτοιμη εντός της προθεσμίας που ορίζει ο νόμος, ήτοι πριν από τις 23 Οκτωβρίου 2018,

λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάσταση που περιγράφηκε ανωτέρω είναι έκτακτη και ότι η ρύθμισή της δεν μπορεί να αναβληθεί».

– Ο νόμος 317/2004

- 42 Ο νόμος 317/2004 τροποποιήθηκε, πιο συγκεκριμένα, από:
- το *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77/2018* (έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα 77/2018), της 5ης Σεπτεμβρίου 2018 (*Monitorul Oficial al României*, αριθ. 767, της 5ης Σεπτεμβρίου 2018, στο εξής: έκτακτο διάταγμα 77/2018), με το άρθρο I του οποίου προστέθηκαν οι παράγραφοι 7 και 8 στο άρθρο 67 του νόμου 317/2004·

– τον Legea nr. 234/2018 (νόμο αριθ. 234/2018), της 4ης Οκτωβρίου 2018 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 850, της 8ης Οκτωβρίου 2018), ο οποίος, μεταξύ άλλων, τροποποίησε τα άρθρα 65 και 67 του νόμου 317/2004 και προσέθεσε σε αυτόν το άρθρο 74¹.

– το έκτακτο διάταγμα 7/2019.

43 Το άρθρο 65, παράγραφοι 1 έως 3, του νόμου 317/2004, όπως ίσχυε πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αριθ. 234/2018, ορίζει τα εξής:

«(1) Στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης του Δικαστικού Παρατηρητηρίου, ιδρύεται η Δικαστική Επιθεώρηση ως φορέας με νομική προσωπικότητα, ο οποίος υπάγεται στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, με έδρα το Βουκουρέστι.

(2) Η Δικαστική Επιθεώρηση διοικείται από προϊστάμενο επιθεωρητή, ο οποίος επικουρείται από αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή, αμφότεροι, δε, διορίζονται κατόπιν διαγωνισμού που διοργανώνεται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

(3) Η Δικαστική Επιθεώρηση ενεργεί συμφώνως προς την αρχή της λειτουργικής ανεξαρτησίας, ασκώντας, μέσω δικαστικών επιθεωρητών που διορίζονται υπό τις προβλεπόμενες στον νόμο προϋποθέσεις, καθήκοντα ανάλυσης, επαλήθευσης και ελέγχου σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας.»

44 Το άρθρο 67 του νόμου αυτού έχει ως εξής:

«(1) Ο προϊστάμενος επιθεωρητής και ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής διορίζονται από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου μεταξύ των εν ενεργεία δικαστικών επιθεωρητών, κατόπιν διαγωνισμού ο οποίος συνίσταται στην υποβολή σχεδίου σχετικού με την άσκηση των ειδικών εξουσιών που συνδέονται με τη συγκεκριμένη διευθυντική θέση, σε γραπτή δοκιμασία για να ελεγχθούν οι γνώσεις του υποψηφίου στους τομείς της διοίκησης, της επικοινωνίας και των ανθρώπινων πόρων, η ικανότητά του να λαμβάνει αποφάσεις και να αναλαμβάνει ευθύνες, καθώς και η αντοχή του στην πίεση, και, τέλος, σε ψυχολογική δοκιμασία.

(2) Ο διαγωνισμός διοργανώνεται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τον κανονισμό που εγκρίνεται με απόφαση της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου [...]

(3) Οι διαγωνισμοί για τις θέσεις του προϊστάμενου επιθεωρητή και του αναπληρωτή προϊστάμενου επιθεωρητή ανακοινώνονται τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από τη διεξαγωγή τους.

(4) Η θητεία του προϊστάμενου επιθεωρητή και του αναπληρωτή προϊστάμενου επιθεωρητή είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται άπαξ, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1.

(5) Ο προϊστάμενος επιθεωρητής και ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής μπορούν να παύονται από τα καθήκοντά τους από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, σε περίπτωση που δεν ασκούν τα διευθυντικά τους καθήκοντα ή που δεν τα ασκούν προσηκόντως. Η παύση από τα καθήκοντα θα αποφασίζεται με βάση τη μνημονευόμενη στο άρθρο 68 ετήσια έκθεση ελέγχου.

(6) Κατά της απόφασης παύσης που λαμβάνεται από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο, εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από την

επίδοση της απόφασης, ενώπιον του τμήματος διοικητικών και φορολογικών διαφορών του Înalta Curte de Casație și Justiție [(Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου)]. Η άσκηση του ενδίκου μέσου αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Η απόφαση επί του ενδίκου μέσου είναι αμετάκλητη.

(7) Όταν η θέση του προϊσταμένου επιθεωρητή ή, ανάλογα με την περίπτωση, του αναπληρωτή προϊσταμένου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης μένει κενή μετά τη λήξη της θητείας, αναπληρώνεται από τον προϊστάμενο επιθεωρητή ή, ανάλογα με την περίπτωση, από τον αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή, των οποίων η θητεία έχει λήξει, μέχρι την πλήρωση της θέσης υπό τους όρους που προβλέπει ο νόμος.

(8) Σε περίπτωση τερματισμού της θητείας του προϊστάμενου επιθεωρητή για αιτία άλλη από τη λήξη της θητείας, καθήκοντα αντικαταστάτη ασκεί ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής μέχρι την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης υπό τους όρους που προβλέπει ο νόμος. Σε περίπτωση τερματισμού της θητείας του αναπληρωτή προϊστάμενου επιθεωρητή για αιτία άλλη από τη λήξη της θητείας, καθήκοντα αντικαταστάτη ασκεί δικαστικός επιθεωρητής που διορίζεται από τον προϊστάμενο επιθεωρητή μέχρι την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης υπό τους όρους που προβλέπει ο νόμος.»

45 Κατά το άρθρο 74¹ του νόμου 317/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 234/2018:

«(1) Κατόπιν αιτήσεως του Υπουργείου Δημοσίων Οικονομικών, στις περιπτώσεις και εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 96 του νόμου 303/2004, όπως αναδημοσιεύθηκε τροποποιημένος και συμπληρωμένος, η Δικαστική Επιθεώρηση πραγματοποιεί τις απαραίτητες έρευνες για να διαπιστωθεί αν η δικαστική πλάνη στην οποία υπέπεσε ο δικαστής ή ο εισαγγελέας οφειλόταν σε κακή πίστη ή βαριά αμέλεια την οποία επέδειξε κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

(2) Η έρευνα που προβλέπεται στην παράγραφο 1 πρέπει να περατώνεται εντός 30 ημερών από την υποβολή της σχετικής αιτήσεως. Ο προϊστάμενος επιθεωρητής μπορεί να διατάξει μέχρι εξαμήνη παράταση της προθεσμίας εφόσον τη δικαιολογούν βάσιμοι λόγοι. Η διάρκεια της έρευνας δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις 120 ημέρες κατ' ανώτατο όριο.

(3) Η έρευνα διεξάγεται από επιτροπή αποτελούμενη από τρεις δικαστές, δικαστικούς επιθεωρητές, ή από τρεις εισαγγελείς, δικαστικούς επιθεωρητές (ανάλογα με την ιδιότητα του προσώπου το οποίο αφορά η έρευνα). Αν μια υπόθεση αφορά ταυτοχρόνως και δικαστές και εισαγγελείς, συγκροτούνται δύο επιτροπές για να εξετάσουν με διαφορετικό τρόπο τα πραγματικά περιστατικά ανάλογα με την ιδιότητα των προσώπων που αφορά η έρευνα.

(4) Στη διάρκεια της έρευνας, οι δικαστές και οι εισαγγελείς εις βάρος των οποίων διατυπώνονται κατηγορίες οφείλουν να παρίστανται στην ακροαματική διαδικασία· τυχόν άρνησή τους να μετάσχουν ή να προβούν σε δήλωση θα καταγράφεται δεόντως στα πρακτικά και ουδόλως θα εμποδίζει τη διεξαγωγή της έρευνας. Ο δικαστής ή ο εισαγγελέας τον οποίο αφορά η έρευνα έχει δικαίωμα να λάβει γνώση όλων των διαδικαστικών πράξεων της έρευνας και να ζητήσει απαλλακτικά αποδεικτικά στοιχεία. Οι επιθεωρητές μπορούν να ακούσουν κάθε άλλο πρόσωπο που εμπλέκεται στην υπόθεση η οποία χρήζει έρευνας.

(5) Τα αποτελέσματα της έρευνας και των αποδείξεων που συνελέγησαν καταγράφονται σε έκθεση, προκειμένου η Δικαστική Επιθεώρηση να μπορέσει να κρίνει αν συντρέχει περίπτωση δικαστικής πλάνης οφειλόμενης σε κακή πίστη ή βαριά αμέλεια του δικαστή ή του εισαγγελέα.

(6) Η έρευνα που προβλέπεται στην παράγραφο 1 διενεργείται ακόμη και αν ο δικαστής ή ο εισαγγελέας δεν είναι πλέον εν ενεργεία.

(7) Η έκθεση διαβιβάζεται στο Υπουργείο Οικονομικών και στον δικαστή ή τον εισαγγελέα τον οποίο αφορά η έρευνα.

(8) Η έκθεση που μνημονεύεται στην παράγραφο 5 πρέπει να επικυρώνεται από τον προϊστάμενο επιθεωρητή. Ο τελευταίος μπορεί να διατάξει άπαξ, και εφόσον την αιτιολογήσει, τη διενέργεια συμπληρωματικής έρευνας. Η συμπληρωματική αυτή έρευνα διεξάγεται από την επιτροπή εντός 30 ημερών, το πολύ, από την ημερομηνία κατά την οποία διατάχθηκε από τον προϊστάμενο επιθεωρητή.»

46 Το άρθρο II του έκτακτου διατάγματος 77/2018 έχει ως εξής:

«Οι διατάξεις του άρθρου 67, παράγραφος 7, του νόμου 317/2004 περί του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, όπως αναδημοσιεύθηκε τροποποιημένος και όπως συμπληρώνεται με το παρόν έκτακτο διάταγμα, εφαρμόζονται και σε περίπτωση που η θέση του προϊσταμένου επιθεωρητή ή, ανάλογα με την περίπτωση, του αναπληρωτή προϊσταμένου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης είναι κενή κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος έκτακτου διατάγματος.»

Οι διαφορές των κυρίων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

Κοινά στοιχεία των διαφορών των κυρίων δικών

- 47 Οι διάφορες των κυρίων δικών ανάγονται σε μια εκτεταμένη μεταρρύθμιση στους τομείς της δικαιοσύνης και της καταπολέμησης της διαφθοράς στη Ρουμανία, μεταρρύθμιση η οποία παρακολουθείται σε επίπεδο Ένωσης από το 2007 μέσω του μηχανισμού συνεργασίας και ελέγχου που θεσπίστηκε με την απόφαση 2006/928 επ' ευκαιρία της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΜΣΕ).
- 48 Από το 2017 έως το 2019 ο Ρουμάνος νομοθέτης τροποποίησε επανειλημμένως τους νόμους 303/2004, 304/2004 και 317/2004. Οι προσφεύγουσες και οι προσφεύγοντες των κυρίων δικών ισχυρίζονται ότι ορισμένες από τις τροποποιήσεις αυτές, και δη εκείνες που αφορούν την οργάνωση της Δικαστικής Επιθεώρησης (υπόθεση C-83/19), την ίδρυση της ΥΔΑΔ ως υπηρεσίας υπαγόμενης στην εισαγγελική αρχή (υποθέσεις C-127/19, C-195/19, C-291/19 και C-355/19) και το καθεστώς προσωπικής ευθύνης των δικαστικών λειτουργών (υπόθεση C-397/19), δεν συνάδουν με το δίκαιο της Ένωσης.
- 49 Προς στήριξη των προσφυγών τους, παραπέμπουν στις εκθέσεις της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο της Ρουμανίας στο πλαίσιο του Μηχανισμού Συνεργασίας και Ελέγχου, της 25ης Ιανουαρίου 2017 [COM(2017) 44 final, στο εξής: έκθεση ΜΣΕ του Ιανουαρίου 2017], της 15ης Νοεμβρίου 2017 [COM(2017) 751 final, στο εξής: έκθεση ΜΣΕ του Νοεμβρίου 2017] και της 13ης Νοεμβρίου 2018 [COM(2018) 851 final, στο εξής: έκθεση ΜΣΕ του Νοεμβρίου 2018], στη γνώμη αριθ. 924/2018 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Δημοκρατία μέσω του Δικαίου (Επιτροπής της Βενετίας), της 20ής Οκτωβρίου 2018, σχετικά με τα σχέδια τροποποιήσεων του νόμου 303/2004 περί του καθεστώτος των δικαστών και των εισαγγελέων, του νόμου 304/2004 περί της οργάνωσης του συστήματος απονομής δικαιοσύνης και του νόμου 317/2004 περί του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου

[(CDL-AD(2018)017], στην από 23 Μαρτίου 2018 έκθεση της ομάδας κρατών κατά της διαφθοράς (GRECO) με θέμα τη Ρουμανία [Greco-AdHocRep(2018)2], στη γνώμη του γνωμοδοτικού συμβουλίου των Ευρωπαίων δικαστών (CCJE), της 25ης Απριλίου 2019 [CCJE-BU(2019)4], και στη γνώμη του γνωμοδοτικού συμβουλίου των Ευρωπαίων εισαγγελέων, της 16ης Μαΐου 2019 [CCPE-BU(2019)3]. Ειδικότερα, κατά τις προσφεύγουσες των κυρίων δικών, στις ανωτέρω εκθέσεις και γνώμες επικρίνονται οι διατάξεις τις οποίες θέσπισε η Ρουμανία από το 2017 έως το 2019, ως προβληματικές από απόψεως, αφενός, αποτελεσματικότητας της καταπολέμησης της διαφθοράς και, αφετέρου, εγγυήσεων της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας, ενώ παράλληλα διατυπώνονται και συστάσεις για την τροποποίηση, την κατάργηση ή την απόσυρση των διατάξεων αυτών.

- 50 Τα αιτούντα δικαστήρια διερωτώνται συναφώς ως προς τη φύση και τα έννομα αποτελέσματα του ΜΣΕ καθώς και ως προς τη σημασία των εκθέσεων που καταρτίζει η Επιτροπή στο πλαίσιο του. Παρατηρούν, κατ' ουσίαν, ότι το ΜΣΕ, το οποίο έχει θεσπιστεί βάσει των άρθρων 37 και 38 της Πράξης Προσχώρησης, έχει ως σκοπό να θεραπεύσει τις ανεπάρκειες των μεταρρυθμίσεων που πραγματοποιήθηκαν στη Ρουμανία όσον αφορά την οργάνωση της δικαιοσύνης και την καταπολέμηση της διαφθοράς, προκειμένου να μπορέσει το κράτος μέλος αυτό να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιότητα του κράτους μέλους. Προσθέτουν ότι οι εκθέσεις τις οποίες καταρτίζει η Επιτροπή στο πλαίσιο του ΜΣΕ έχουν ως σκοπό, μεταξύ άλλων, να κατευθύνουν τις προσπάθειες που καταβάλλουν οι ρουμανικές αρχές, στις δε εκθέσεις αυτές διατυπώνονται συγκεκριμένες απαιτήσεις και συστάσεις. Κατά τα αιτούντα δικαστήρια, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι το περιεχόμενο, ο χαρακτήρας και η διάρκεια ισχύος του εν λόγω μηχανισμού εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Προσχώρησης και ότι, ως εκ τούτου, οι απαιτήσεις που διατυπώνονται στις ίδιες αυτές εκθέσεις έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για τη Ρουμανία.
- 51 Στο πλαίσιο αυτό, τα αιτούντα δικαστήρια αναφέρονται σε πλείονες αποφάσεις του Curtea Constituțională (Συνταγματικού Δικαστηρίου, Ρουμανία) στις οποίες έχουν εξεταστεί τα ανωτέρω ζητήματα, όπως παραδείγματος χάριν στην απόφαση αριθ. 104 της 6ης Μαρτίου 2018. Κατά την απόφαση αυτή, το δίκαιο της Ένωσης δεν υπερισχύει της ρουμανικής συνταγματικής έννομης τάξης και η απόφαση 2006/928 δεν μπορεί να συνιστά κανόνα αναφοράς στο πλαίσιο του ελέγχου συνταγματικότητας δυνάμει του άρθρου 148 του Συντάγματος, εφόσον πρόκειται για απόφαση που έχει εκδοθεί πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση και ουδέποτε ερμηνεύθηκε από το Δικαστήριο αναφορικά με το ζήτημα αν το περιεχόμενό της, ο χαρακτήρας της και η διάρκεια ισχύος της εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Προσχώρησης.

Υπόθεση C-83/19

- 52 Στις 27 Αυγούστου 2018 το Forum δικαστών της Ρουμανίας υπέβαλε στη Δικαστική Επιθεώρηση αίτηση κοινοποίησης πληροφοριών, και πιο συγκεκριμένα στατιστικών στοιχείων, σχετικών με τη δραστηριότητα της Δικαστικής Επιθεώρησης κατά το χρονικό διάστημα από το 2014 έως το 2018 και, ειδικότερα, με τον αριθμό των πειθαρχικών διαδικασιών που είχαν κινηθεί, τους λόγους για τους οποίους κινήθηκαν και την έκβασή τους, καθώς και με τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ της Δικαστικής Επιθεώρησης και της Serviciul Român de Informații (ρουμανικής υπηρεσίας πληροφοριών) και τη συμμετοχή της τελευταίας στις διεξαχθείσες έρευνες.

- 53 Θεωρώντας ότι η Δικαστική Επιθεώρηση δεν τήρησε τις νόμιμες υποχρεώσεις της διότι απάντησε μόνον εν μέρει στην ως άνω αίτηση, η οποία αφορούσε πληροφορίες δημοσίου συμφέροντος, το Forum δικαστών της Ρουμανίας προσέφυγε, στις 24 Σεπτεμβρίου 2018, ενώπιον του Tribunalul Olt (πρωτοδικείου Olt, Ρουμανία) ζητώντας να υποχρεωθεί η Δικαστική Επιθεώρηση να κοινοποιήσει τις επίδικες πληροφορίες.
- 54 Στις 26 Οκτωβρίου 2018 η Δικαστική Επιθεώρηση κατέθεσε ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου υπόμνημα αντικρούσεως, με το οποίο υποστήριξε ότι τα ατομικά δικαιώματα που αντλούσε το Forum δικαστών της Ρουμανίας από τον *Lege nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public* (νόμο αριθ. 544/2001 περί της ελεύθερης προσβάσεως στις υπηρεσίες δημοσίου συμφέροντος), της 12ης Οκτωβρίου 2001 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 663 της 23ης Οκτωβρίου 2001), δεν είχαν προσβληθεί και ότι η προσφυγή έπρεπε να απορριφθεί. Το υπόμνημα αντικρούσεως υπογραφόταν από τον L. Netejoru, ως προϊστάμενο επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης.
- 55 Το Forum δικαστών της Ρουμανίας κατέθεσε υπόμνημα απαντήσεως με το οποίο προέβαλε ένσταση, ισχυριζόμενο ότι ο υπογράφων το υπόμνημα αντικρούσεως δεν απέδειξε ότι είχε εξουσία εκπροσώπησης της Δικαστικής Επιθεώρησης. Όπως εξήγησε, ο L. Netejoru είχε μεν διοριστεί πράγματι προϊστάμενος επιθεωρητής της Δικαστικής Επιθεώρησης με απόφαση της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 2015 και με ισχύ από 1ης Σεπτεμβρίου 2015, πλην όμως η τριετής θητεία του είχε λήξει στις 31 Αυγούστου 2018, ήτοι πριν από την ημερομηνία κατάθεσης του υπομνήματος αντικρούσεως.
- 56 Το Forum δικαστών της Ρουμανίας αναγνώρισε βεβαίως ότι οι διατάξεις του άρθρου 67, παράγραφος 7, του νόμου 317/2004 ορίζουν ότι, σε περίπτωση που η θέση του προϊσταμένου επιθεωρητή μείνει κενή κατόπιν λήξης θητείας, τότε αναπληρώνεται από τον προϊστάμενο επιθεωρητή του οποίου η θητεία έληξε μέχρις ότου η θέση να πληρωθεί υπό τους όρους που προβλέπει ο νόμος. Εντούτοις, οι διατάξεις αυτές, οι οποίες θεσπίστηκαν με το έκτακτο διάταγμα 77/2018, είναι κατά την άποψη του αντισυνταγματικές, καθότι θίγουν εξουσίες του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου που απορρέουν από τον κατοχυρωμένο στο άρθρο 133, παράγραφος 1, του Συντάγματος ρόλο του ως εγγυητή της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, και ειδικότερα την εξουσία του να διορίζει τον προϊστάμενο επιθεωρητή και τον αναπληρωτή προϊστάμενο επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης και, σε περίπτωση που οι θέσεις αυτές μείνουν κενές, να ορίζει αντικαταστάτες για την προσωρινή άσκηση των σχετικών καθηκόντων. Εξάλλου, το προαναφερθέν έκτακτο διάταγμα εκδόθηκε προκειμένου να διοριστούν συγκεκριμένα πρόσωπα, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του διατάγματος αυτού.
- 57 Το Forum δικαστών της Ρουμανίας προσέθεσε ότι, λαμβανομένων υπόψη των εκτεταμένων αρμοδιοτήτων που διαθέτουν ο προϊστάμενος επιθεωρητής και ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής της Δικαστικής Επιθεώρησης, το έκτακτο διάταγμα 77/2018 προσκρούει στην αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών, της οποίας η διασφάλιση είναι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, άρρηκτα συνδεδεμένη με την αποστολή τους και επιβεβλημένη βάσει του άρθρου 19 ΣΕΕ, όπερ επιβεβαιώνεται και από την έκθεση ΜΣΕ του Νοεμβρίου 2018. Ειδικότερα, ο προϊστάμενος επιθεωρητής και ο αναπληρωτής προϊστάμενος επιθεωρητής είναι αρμόδιοι για τον έλεγχο της επιλογής των δικαστικών επιθεωρητών, τον διορισμό των δικαστικών επιθεωρητών που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα, τον έλεγχο των δραστηριοτήτων επιθεώρησης και την άσκηση πειθαρχικής δίωξης.

- 58 Το Forum δικαστών της Ρουμανίας συνήγαγε εκ των ανωτέρω ότι το υπόμνημα αντικρούσεως, εφόσον είχε υπογραφεί από πρόσωπο που διορίστηκε στη θέση του προϊσταμένου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης βάσει αντισυνταγματικών και αντίθετων προς το δίκαιο της Ένωσης διατάξεων, έπρεπε να αφαιρεθεί από τη δικογραφία, όπως ορίζουν οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
- 59 Η Δικαστική Επιθεώρηση απάντησε ότι ο L. Netejoru ήταν νομίμως εξουσιοδοτημένος να την εκπροσωπεί, δυνάμει της από 30 Ιουνίου 2015 αποφάσεως της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου και του άρθρου 67, παράγραφος 7, του νόμου 317/2004.
- 60 Το Tribunalul Olt (πρωτοδικείο Olt) επισημαίνει ότι οι ισχυρισμοί του Forum δικαστών της Ρουμανίας εγείρουν το ζήτημα αν η επιταγή της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης επιβάλλει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προς διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, και δη να προβλέπουν εχέγγυα ανεξαρτησίας ως προς τις πειθαρχικές διαδικασίες κατά των δικαστών, αποκλείοντας κάθε κίνδυνο συνδεδεμένο με την άσκηση πολιτικής επιρροής στη διεξαγωγή τέτοιων διαδικασιών, όπως οι κίνδυνοι οι οποίοι ενδέχεται να ανακύψουν σε περίπτωση άμεσου διορισμού, έστω και προσωρινού, από την κυβέρνηση των διευθυντικών στελεχών του οργάνου που είναι αρμόδιο να κινήσει τη διαδικασία αυτή.
- 61 Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να αποσαφηνιστούν το καθεστώς και τα έννομα αποτελέσματα των εκθέσεων που καταρτίζει η Επιτροπή στο πλαίσιο του ΜΣΕ, προκειμένου να μπορέσει το αιτούν δικαστήριο να αποφανθεί τόσο επί της δικονομικής ενστάσεως την οποία προέβαλε η προσφεύγουσα ένωση υποστηρίζοντας ότι ο υπογράφων το υπόμνημα αντικρούσεως δεν είχε εξουσία εκπροσώπησης της καθής της κύριας δίκης, όσο και επί της τύχης του εν λόγω υπομνήματος αντικρούσεως, αλλά και των αποδεικτικών στοιχείων και των ενστάσεων που προβλήθηκαν από την τελευταία. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι ο ΜΣΕ είναι δεσμευτικός και ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν επιτρέπει τη θέσπιση διατάξεων όπως εκείνες του έκτακτου διατάγματος 77/2018, η εκπροσώπηση της Δικαστικής Επιθεώρησης κατά την ημερομηνία κατάθεσης του υπομνήματος αντικρούσεως στερούνταν νομικής βάσης, ανεξαρτήτως της μεταγενέστερης έκδοσης αποφάσεως της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου περί διορισμού του L. Netejoru στη θέση του προϊσταμένου επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης.
- 62 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunalul Olt (πρωτοδικείο Olt) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Αποτελεί ο [ΜΣΕ] που συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, δυνάμενη να υποβληθεί στην ερμηνεία του [Δικαστηρίου];
  - 2) Εμπίπτουν το περιεχόμενο, ο χαρακτήρας και η χρονική διάρκεια του [ΜΣΕ], που συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], στο πεδίο εφαρμογής της [Συνθήκης Προσχώρησης]; Είναι οι απαιτήσεις που διατυπώθηκαν στις υποβληθείσες στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού εκθέσεις δεσμευτικές για τη Ρουμανία;
  - 3) Έχει το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, [ΣΕΕ] την έννοια ότι υποχρεώνει τα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία για τη διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας μέτρα στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, συγκεκριμένα δε εγγυήσεις ανεξάρτητης πειθαρχικής διαδικασίας έναντι των Ρουμάνων δικαστών, αποκλείοντας όλους

τους κινδύνους που συνδέονται με την άσκηση πολιτικής επιρροής στη διεξαγωγή αυτών των διαδικασιών, όπως ο διορισμός απευθείας από την κυβέρνηση της διοικήσεως της [Δικαστικής Επιθεώρησης], ακόμη και της προσωρινής;

- 4) Έχει το άρθρο 2 [ΣΕΕ] την έννοια ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν τα κριτήρια της αρχής του κράτους δικαίου και στην περίπτωση διαδικασίας για τον διορισμό απευθείας από την κυβέρνηση διοικήσεως της [Δικαστικής Επιθεώρησης], ακόμη και της προσωρινής, όπως απαιτείται και από τις καταρτισθείσες εκθέσεις στο πλαίσιο του [ΜΣΕ], που συστάθηκε με την απόφαση [2006/928];»
- 63 Με διάταξη της 8ης Φεβρουαρίου 2019, το Curtea de Apel Craiova (εφετείο Craiova, Ρουμανία), κατόπιν παραγγελίας της Δικαστικής Επιθεώρησης, παρέπεμψε την υπόθεση της κύριας δίκης ενώπιον του Tribunalul Mehedintî (πρωτοδικείο Mehedintî, Ρουμανία), διατηρώντας σε ισχύ τις διενεργηθείσες δικονομικές πράξεις.
- 64 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunalul Olt (πρωτοδικείο Olt), με διάταξη της 12ης Φεβρουαρίου 2019, κήρυξε εαυτό αναρμόδιο στην υπόθεση της κύριας δίκης, παρέπεμψε τη δικογραφία στο Tribunalul Mehedintî (πρωτοδικείο Mehedintî) και ενημέρωσε σχετικά το Δικαστήριο, διευκρινίζοντας ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δεν ανακαλούνταν.

Υπόθεση C-127/19

- 65 Στις 13 Δεκεμβρίου 2018 το Forum δικαστών της Ρουμανίας και η Κίνηση για την προάσπιση του καθεστώτος των εισαγγελέων άσκησαν ενώπιον του Curtea de Apel Pitești (εφετείο Pitești, Ρουμανία), προσφυγή με αίτημα την ακύρωση των υπ' αριθ. 910 και 911 αποφάσεων της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, με τις οποίες εγκρίθηκαν, αντιστοίχως, ο κανονισμός για τον διορισμό και την παύση των εισαγγελέων που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα στην ΥΔΑΔ και ο κανονισμός για τον διορισμό, την άσκηση των καθηκόντων και την παύση των εισαγγελέων που ασκούν εκτελεστικά καθήκοντα στην ίδια υπηρεσία. Προς στήριξη της προσφυγής τους, οι ενώσεις αυτές ισχυρίζονται ότι οι προαναφερθείσες αποφάσεις αντιβαίνουν, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 148 του ρουμανικού Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο η Ρουμανία οφείλει να τηρεί τις υποχρεώσεις που υπέχει από Συνθήκες στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος.
- 66 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης αποφάσεις συνιστούν διοικητικές πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα και ότι εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 88, παράγραφος 12, του νόμου 304/2004, το οποίο προστέθηκε στον νόμο αυτό με τον νόμο 207/2018. Επίσης, όσον αφορά την ίδρυση της ΥΔΑΔ, το Curtea Constituțională (Συνταγματικό Δικαστήριο) είχε απορρίψει, με την απόφασή του υπ' αριθ. 33 της 23ης Ιανουαρίου 2018, τα αιτήματα με τα οποία του είχε ζητηθεί να αναγνωρίσει ότι η ίδρυση της υπηρεσίας αυτής αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης και, ως εκ τούτου, στις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 148 του ρουμανικού Συντάγματος, δεδομένου ότι ουδεμία δεσμευτική πράξη της Ένωσης μπορούσε να προβληθεί λυσιτελώς προς στήριξη των αιτημάτων αυτών.
- 67 Οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης, παραπέμποντας στις εκθέσεις και τις γνώμες που μνημονεύθηκαν στη σκέψη 49 της παρούσας αποφάσεως, θεωρούν εντούτοις ότι αυτή καθ' εαυτή η ίδρυση της ΥΔΑΔ, όπως επίσης και οι ρυθμίσεις οι οποίες διέπουν τη λειτουργία της καθώς και τον διορισμό και την παύση των εισαγγελέων, είναι αντίθετες προς το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα προς τις απαιτήσεις που απορρέουν από τον ΜΣΕ.

- 68 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, αν το ΜΣΕ και οι εκθέσεις που καταρτίζονται από την Επιτροπή στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού γεννούν όντως υποχρέωση προς την οποία το Ρουμανικό Δημόσιο οφείλει να συμμορφωθεί, τότε η υποχρέωση αυτή βαρύνει τόσο τις διοικητικές αρχές, όπως το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο όταν εκδίδει κανονισμούς όπως οι αναφερόμενοι στη σκέψη 65 της παρούσας απόφασης, όσο και τα εθνικά δικαστήρια. Ωστόσο, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της νομολογίας του Curtea Constituțională (Συνταγματικού Δικαστηρίου) για την οποία έγινε λόγος στη σκέψη 66 της παρούσας απόφασης, είναι απαραίτητο για να επιλυθεί η διαφορά της κύριας δίκης να αποσαφηνιστούν η φύση και τα έννομα αποτελέσματα του ΜΣΕ, καθώς και των εκθέσεων που καταρτίζονται βάσει του μηχανισμού αυτού.
- 69 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το αν η εθνική νομοθεσία σχετικά με την ΥΔΑΔ προσκρούει στις αρχές του δικαίου της Ένωσης, και δη στις αρχές του κράτους δικαίου, της καλόπιστης συνεργασίας και της ανεξαρτησίας των δικαστών. Πιο συγκεκριμένα, υφίσταται το ενδεχόμενο καταχρηστικής κίνησης διαδικασίας ενώπιον της υπηρεσίας αυτής, με σκοπό να αφαιρεθούν από τις εξειδικευμένες εισαγγελικές αρχές ορισμένες δικογραφίες σε εκκρεμείς ευαίσθητες υποθέσεις που αφορούν την καταπολέμηση της διαφθοράς και να πληγεί, κατ' αυτόν τον τρόπο, η αποτελεσματικότητα των προσπαθειών καταπολέμησης τέτοιων φαινομένων.
- 70 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Αποτελεί ο [ΜΣΕ], που συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, δυνάμενη να υποβληθεί στην ερμηνεία του [Δικαστηρίου];
  - 2) Εμπίπτουν το περιεχόμενο, ο χαρακτήρας και η χρονική διάρκεια του [ΜΣΕ], που συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], στο πεδίο εφαρμογής της [Συνθήκης Προσχώρησης]; Είναι οι απαιτήσεις που διατυπώθηκαν στις καταρτισθείσες εκθέσεις στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού δεσμευτικές για τη Ρουμανία;
  - 3) Έχει το άρθρο 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, την έννοια ότι η υποχρέωση τηρήσεως εκ μέρους της Ρουμανίας των απαιτήσεων που επιβάλλονται από τις καταρτισθείσες εκθέσεις στο πλαίσιο του [ΜΣΕ], ο οποίος συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], εμπίπτει στην υποχρέωση τηρήσεως εκ μέρους του κράτους μέλους των αρχών του κράτους δικαίου;
  - 4) Αντιβαίνει στο άρθρο 2 ΣΕΕ, ιδίως δε στην υποχρέωση τηρήσεως των αρχών του κράτους δικαίου, η νομοθεσία με την οποία ιδρύεται και οργανώνεται, στην [εισαγγελία του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου], η [ΥΔΑΔ], λόγω της δυνατότητας ασκήσεως έμμεσων πιέσεων στους δικαστικούς λειτουργούς;
  - 5) Αντιβαίνει στην αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και στο άρθρο 47 του [Χάρτη], όπως έχει ερμηνευθεί με τη νομολογία του [Δικαστηρίου] (απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117), η ίδρυση, στην [εισαγγελία του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου], της [ΥΔΑΔ], λόγω του τρόπου διορισμού/παύσεως των

εισαγγελέων στην εν λόγω υπηρεσία, του τρόπου ασκήσεως των καθηκόντων στο πλαίσιο αυτής, καθώς και του τρόπου καθορισμού της αρμοδιότητας, σε συνδυασμό με τον περιορισμένο αριθμό θέσεων στο πλαίσιο της εν λόγω υπηρεσίας;»

- 71 Με επιστολή της 15ης Ιουνίου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο την 1η Ιουλίου 2020, το Curtea de Apel Pitești (εφετείο Pitești) ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι, με διάταξη της 10ης Ιουνίου 2019, το Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) είχε παραπέμψει την υπόθεση της κύριας δίκης, κατόπιν παραγγελίας του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, στο Curtea de Apel Alba Iulia (εφετείο Alba Iulia, Ρουμανία). Στην επιστολή αυτή διευκρινιζόταν ότι οι δικονομικές πράξεις που είχαν διενεργηθεί από το Curtea de Apel Pitești διατηρούνταν σε ισχύ.

Υπόθεση C-195/19

- 72 Ο ΡJ υπέβαλε στην εισαγγελία του Curtea de Apel București (εφετείου Βουκουρεστίου, Ρουμανία) έγκληση κατά του QK για κατάχρηση εξουσίας. Προς στήριξη της εγκλήσεως αυτής, ο ΡJ ισχυρίστηκε ότι ο QK είχε τελέσει, στο πλαίσιο της άσκησης των δικαστικών του καθηκόντων, το ως άνω ποινικό αδίκημα απορρίπτοντας ως αβάσιμη αγωγή σχετική με φορολογική διαφορά με τη δημόσια οικονομική υπηρεσία, χωρίς να τηρήσει τη νόμιμη υποχρέωσή του να αιτιολογήσει την απόφασή του εντός 30 ημερών από τη δημοσίευσή της. Ο ΡJ υποστήριξε επίσης ότι η έλλειψη αιτιολογίας τον είχε εμποδίσει να ασκήσει μέσα έννομης προστασίας κατά της απορριπτικής αποφάσεως.
- 73 Ο εισαγγελέας που επιλήφθηκε της εγκλήσεως, ενώ αρχικώς, με διάταξη της 28ης Σεπτεμβρίου 2018, είχε αποφασίσει να ασκήσει ποινική δίωξη εις βάρος του QK, εν τέλει, με διάταξη της 1ης Οκτωβρίου 2018, έθεσε την υπόθεση στο αρχείο, με την αιτιολογία ότι δεν είχε στοιχειοθετηθεί η προβαλλόμενη κατάχρηση εξουσίας.
- 74 Στις 18 Οκτωβρίου 2018 ο ΡJ άσκησε προσφυγή κατά της διατάξεως αυτής.
- 75 Στις 24 Οκτωβρίου 2018, βάσει των συνδυασμένων διατάξεων του άρθρου 88¹ του τροποποιημένου νόμου 304/2004 και του άρθρου III του νόμου 207/2018, η εισαγγελία του Curtea de Apel București (εφετείου Βουκουρεστίου) παρέπεμψε την προσφυγή στην ΥΔΑΔ, επειδή αφορούσε δικαστικό λειτουργό.
- 76 Κατόπιν της απόρριψης της προσφυγής ως αβάσιμης από τον αναπληρωτή προϊστάμενο εισαγγελέα της υπηρεσίας αυτής, ο ΡJ άσκησε ένδικη προσφυγή ενώπιον του Curtea de Apel București (εφετείου Βουκουρεστίου).
- 77 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, σε περίπτωση που κάνει δεκτή την προσφυγή του ΡJ, θα πρέπει να αναπέμψει την υπόθεση στην ΥΔΑΔ, με συνέπεια να τίθεται το ερώτημα αν η εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας ιδρύθηκε η συγκεκριμένη υπηρεσία συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό, θα πρέπει να διαπιστωθεί η ακυρότητα όλων των πράξεων που διενεργήθηκαν από την ΥΔΑΔ στην υπόθεση της κύριας δίκης. Η ερμηνεία του Δικαστηρίου θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό της μελλοντικής μονάδας της εισαγγελίας που θα είναι αρμόδια να αποφανθεί επί της εγκλήσεως του ΡJ.

- 78 Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό, λαμβανομένων υπόψη των συμπερασμάτων της έκθεσης ΜΣΕ του Νοεμβρίου 2018, να αποσαφηνιστούν τα έννομα αποτελέσματα του ΜΣΕ, διότι, σε περίπτωση που ο μηχανισμός αυτός έχει δεσμευτικό χαρακτήρα για τη Ρουμανία, οι διατάξεις του εθνικού δικαίου οι οποίες αφορούν την ίδρυση της ΥΔΑΔ θα πρέπει να ανασταλούν. Γενικότερα, και ανεξαρτήτως του ζητήματος του υποχρεωτικού χαρακτήρα του εν λόγω μηχανισμού, τίθεται το ερώτημα αν αντιβαίνει στο άρθρο 67, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, στο άρθρο 2, πρώτη περίοδος, ΣΕΕ και στο άρθρο 9, πρώτη περίοδος, ΣΕΕ η ίδρυση υπηρεσίας, όπως η ΥΔΑΔ, η οποία είναι αποκλειστικώς αρμόδια να ερευνά οποιοδήποτε αδίκημα διαπράττεται από εισαγγελείς ή δικαστές. Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί επ' αυτού ότι συμμερίζεται πλήρως τις εκτιμήσεις που διατυπώνονται στη γνώμη της Επιτροπής της Βενετίας η οποία μνημονεύθηκε στη σκέψη 49 της παρούσας αποφάσεως.
- 79 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Curtea Constituțională (Συνταγματικού Δικαστηρίου), για την οποία έγινε λόγος στη σκέψη 51 της παρούσας αποφάσεως, υφίσταται σοβαρός κίνδυνος οι απαντήσεις του Δικαστηρίου στα ερωτήματα αυτά να παραμείνουν άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας στην εθνική έννομη τάξη.
- 80 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχουν ο [ΜΣΕ], ο οποίος συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], και οι απαιτήσεις που διατυπώθηκαν στις καταρτισθείσες στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού εκθέσεις δεσμευτικό χαρακτήρα για τη Ρουμανία;
- 2) Αντιβαίνει στο άρθρο 67, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, καθώς και στο άρθρο 2, πρώτη περίοδος, και στο άρθρο 9, πρώτη περίοδος, ΣΕΕ εθνική νομοθεσία με την οποία ιδρύεται υπηρεσία της εισαγγελίας αποκλειστικά αρμόδια για τη διερεύνηση οποιοδήποτε αδικήματος διαπράττεται από δικαστές και εισαγγελείς;
- 3) Αντιβαίνει στην αρχή της υπεροχής του [δικαίου της Ένωσης], όπως κατοχυρώθηκε με την απόφαση της 15ης Ιουλίου 1964, Costa (6/64, EU:C:1964:66), και στη μεταγενέστερη νομολογία του Δικαστηρίου, εθνική νομοθεσία η οποία παρέχει σε όργανο πολιτικού-δικαιοδοτικού χαρακτήρα, όπως το Curtea Constituțională a României [(Συνταγματικό Δικαστήριο)], τη δυνατότητα να παραβιάζει την προμνησθείσα αρχή εκδίδοντας αποφάσεις που δεν υπόκεινται σε ένδικο μέσο;»

Υπόθεση C-291/19

- 81 Τον Δεκέμβριο του 2015 και τον Φεβρουάριο του 2016 ο SO υπέβαλε εγκλήσεις κατά πλειόνων εισαγγελέων και δικαστών για κατάχρηση εξουσίας και συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση. Των εγκλήσεων αυτών επιλήφθηκε η Υπηρεσία καταπολέμησης των αδικημάτων που χαρακτηρίζονται ως αδικήματα διαφθοράς, η οποία αποτελεί τμήμα της Direcția Națională Anticorupție (DNA) (εθνικής διεύθυνσης καταπολέμησης της διαφθοράς, Ρουμανία), που υπάγεται στην εισαγγελία του Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου).

- 82 Με διάταξη της 8ης Σεπτεμβρίου 2017, ο αρμόδιος εισαγγελέας της υπηρεσίας αυτής διέταξε να τεθούν οι εγκλήσεις στο αρχείο. Η προσφυγή που υποβλήθηκε κατά της διατάξεως αυτής απορρίφθηκε από τον προϊστάμενο εισαγγελέα της ίδιας υπηρεσίας με διάταξη της 20ής Οκτωβρίου 2017.
- 83 Ο SO προσέβαλε τις ως άνω διατάξεις ενώπιον του Curtea de Apel Constanța (εφετείου Κωνσταντίας, Ρουμανία). Το τελευταίο κήρυξε εαυτό αναρμόδιο και, κατόπιν τούτου, η προσφυγή διαβιβάστηκε στο Curtea de Apel Brașov (εφετείο Βραșov, Ρουμανία).
- 84 Στο πλαίσιο της σχετικής διαδικασίας, η εισαγγελική αρχή εκπροσωπούνταν αρχικώς από εισαγγελέα του τοπικού παραρτήματος της DNA στο Βραșov. Από 1ης Μαρτίου 2019, λόγω των νομοθετικών τροποποιήσεων που επήλθαν σε σχέση με την αρμοδιότητα επί αδικημάτων που διαπράττονται εντός του δικαστικού σώματος, ανέλαβε την εκπροσώπηση της εισαγγελικής αρχής ένας εισαγγελέας της εισαγγελίας του Curtea de Apel Brașov (εφετείου Βραșov).
- 85 Το δικαστήριο αυτό διευκρινίζει ότι η συνέχιση της διαδικασίας στην υπόθεση της κύριας δίκης συνεπάγεται, τόσο στο στάδιο των ποινικών διώξεων όσο και στο στάδιο της ένδικης διαδικασίας, τη συμμετοχή εισαγγελέων της ΥΔΑΔ, στον βαθμό που, εφόσον κριθεί ότι η προσφυγή του SO είναι βάσιμη, το ίδιο θα πρέπει να παραπέμψει την υπόθεση στη συγκεκριμένη υπηρεσία, προκειμένου να ασκηθούν ποινικές διώξεις. Ως εκ τούτου, το εν λόγω δικαστήριο εκτιμά ότι είναι αναγκαίο να εξεταστεί το ζήτημα αν οι εθνικές διατάξεις με τις οποίες ιδρύθηκε η ΥΔΑΔ συνάδουν με τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης.
- 86 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται κατ' αρχάς επί των εννόμων συνεπειών της αποφάσεως 2006/928 και του ΜΣΕ που θεσπίστηκε με αυτήν. Παρατηρεί επίσης ότι οι εκθέσεις ΜΣΕ του Ιανουαρίου 2017 και του Νοεμβρίου 2018, όπως επίσης και οι λοιπές εκθέσεις και γνώμες στις οποίες παραπέμπουν οι δύο προαναφερθείσες εκθέσεις, εμφανίζονται έντονα επικριτικές σε σχέση με την ίδρυση της ΥΔΑΔ. Συνεπώς, σε περίπτωση που ο ΜΣΕ έχει δεσμευτικό χαρακτήρα για τη Ρουμανία, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να διαπιστώσει ότι οι εθνικές διατάξεις με τις οποίες ιδρύθηκε η υπηρεσία αυτή αναστέλλονται ή πρέπει να ανασταλούν.
- 87 Ακολούθως, και εν πάση περιπτώσει, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η ίδρυση της ΥΔΑΔ συνάδει με τις αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η έννομη τάξη της Ένωσης, όπως οι αρχές του κράτους δικαίου, της καλόπιστης συνεργασίας και της ανεξαρτησίας των δικαστών. Επί του τελευταίου αυτού σημείου, υπογραμμίζει ότι, δεδομένου ότι η κίνηση ποινικής διαδικασίας εις βάρος δικαστικού λειτουργού ενδέχεται να οδηγήσει σε αναστολή του λειτουργημάτων του, η ύπαρξη της ΥΔΑΔ θα μπορούσε να εκληφθεί, λαμβανομένου υπόψη του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας της, ως παράγοντας πίεσης ικανός να επηρεάσει την ανεξαρτησία των δικαστών.
- 88 Επιπλέον, οι διαδικασίες διορισμού του προϊσταμένου εισαγγελέα καθώς και των άλλων δεκατεσσάρων εισαγγελέων της ΥΔΑΔ δεν παρέχουν επαρκή εχέγγυα από πλευράς της απαίτησης αμεροληψίας, όπερ θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο στην άσκηση της δραστηριότητας της ΥΔΑΔ. Ειδικότερα, κατά το αιτούν δικαστήριο, οι τελευταίες τροποποιήσεις οι οποίες επήλθαν στον νόμο 304/2004 με το έκτακτο διάταγμα 7/2019 έχουν, στην πράξη, ως συνέπεια να μην έχει πλέον ο Γενικός Εισαγγελέας της Ρουμανίας εξουσία επί της ΥΔΑΔ.
- 89 Το αιτούν δικαστήριο προσθέτει ότι, ενώ η ΥΔΑΔ απαρτίζεται μόνον από δεκαπέντε εισαγγελείς, διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα για την άσκηση ποινικής δίωξης όχι μόνον εις βάρος των δικαστικών λειτουργών αλλά και εις βάρος κάθε άλλου προσώπου στις υποθέσεις στις οποίες

διατυπώνεται κατηγορία εις βάρος δικαστικού λειτουργού, επομένως σε πολλές υποθέσεις που απαιτούν μια στοιχειώδη τουλάχιστον έρευνα. Πριν όμως από την ίδρυση της ΥΔΑΔ, οι εγκλήσεις για την άσκηση τέτοιων ποινικών δώξεων εξετάζονταν από 150 και πλέον εισαγγελείς οι οποίοι δεν ανήκαν σε ένα και μόνον τμήμα της εισαγγελίας, αλλά μπορεί να υπάγονταν στις εισαγγελίες των διαφόρων εφετείων, στην εισαγγελία του Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου), στην DNA και στην Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT) (διεύθυνση ερευνών για το οργανωμένο έγκλημα και την τρομοκρατία, Ρουμανία). Εγείρονται επομένως ερωτήματα αναφορικά με την ικανότητα της υπηρεσίας αυτής να εξετάζει δεόντως και να διεκπεραιώνει εντός εύλογου χρόνου τις υποθέσεις οι οποίες εκκρεμούν ενώπιόν της.

90 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Curtea de Apel Brașov (εφετείο Brașov) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Αποτελεί ο [ΜΣΕ], που συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, δυνάμενη να υποβληθεί στην ερμηνεία του [Δικαστηρίου];
- 2) Είναι δεσμευτικές για τη Ρουμανία οι απαιτήσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις που καταρτίζονται στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού, ειδικότερα (ενδεικτικώς) όσον αφορά την αναγκαιότητα νομοθετικών τροποποιήσεων σύμφωνων με τα συμπεράσματα του ΜΣΕ και τις συστάσεις που διατύπωσαν η Επιτροπή της Βενετίας και η [GRECO];
- 3) Έχει το άρθρο 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 3, [ΣΕΕ], την έννοια ότι στην υποχρέωση των κρατών μελών να σέβονται τις αρχές του κράτους δικαίου εμπίπτει και η υποχρέωση της Ρουμανίας να σέβεται τις απαιτήσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις οι οποίες καταρτίζονται στο πλαίσιο του [ΜΣΕ], ο οποίος θεσπίστηκε με την απόφαση [2006/928];
- 4) Αντιβαίνει στην αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και στο άρθρο 47 του [Χάρτη], όπως έχει ερμηνευθεί με τη νομολογία του [Δικαστηρίου] (απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117), η ίδρυση, στην [εισαγγελία του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου], της [ΥΔΑΔ], λόγω του τρόπου διορισμού/παύσεως των εισαγγελέων στην [ΥΔΑΔ], του τρόπου ασκήσεως των καθηκόντων στο πλαίσιο αυτής, καθώς και του τρόπου καθορισμού της αρμοδιότητας, σε συνδυασμό με τον περιορισμένο αριθμό θέσεων στην [ΥΔΑΔ];
- 5) Αντιβαίνει στο άρθρο 47[, δεύτερο εδάφιο,] του [Χάρτη] σχετικά με το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, ειδικότερα δε όσον αφορά την εκδίκαση της υπόθεσης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, η ίδρυση, στην [εισαγγελία του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου], της [ΥΔΑΔ], λαμβανομένου υπόψη του τρόπου άσκησης των καθηκόντων στο πλαίσιο αυτής και του τρόπου καθορισμού της αρμοδιότητας, σε συνδυασμό με τον περιορισμένο αριθμό θέσεων στην [ΥΔΑΔ];»

Υπόθεση C-355/19

- 91 Στις 23 Ιανουαρίου 2019 το Forum δικαστών της Ρουμανίας, η Κίνηση για την προάσπιση του καθεστώτος των εισαγγελέων και ο OL άσκησαν ενώπιον του Curtea de Apel Pitești (εφετείο Pitești) προσφυγή με αίτημα την ακύρωση διατάξεως του Γενικού Εισαγγελέα της Ρουμανίας, της 23ης Οκτωβρίου 2018, περί της οργάνωσης και της λειτουργίας της ΥΔΑΔ. Η διάταξη αυτή, η οποία εκδόθηκε προς εφαρμογή του νόμου 207/2018 καθώς και του έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος 90/2018, αφορά την οργάνωση και τη λειτουργία της συγκεκριμένης υπηρεσίας.
- 92 Προς στήριξη της προσφυγής τους, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης, παραπέμποντας στις εκθέσεις και τις γνώμες για τις οποίες έγινε λόγος στη σκέψη 49 της παρούσας αποφάσεως, υποστηρίζουν ότι η ίδρυση της ΥΔΑΔ, στον βαθμό που μπορεί να υπονομεύσει την καταπολέμηση της διαφθοράς και που συνιστά μέσο εκφοβισμού των δικαστικών λειτουργών, αντιβαίνει στις απαιτήσεις οι οποίες απορρέουν από τον ΜΣΕ, σχετικά με την τήρηση των αρχών του κράτους δικαίου, της καλόπιστης συνεργασίας και της ανεξαρτησίας των δικαστών, καθώς και, γενικότερα, στις απαιτήσεις του άρθρου 2 και του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ.
- 93 Αφού υπενθυμίζουν ότι η DNA είχε σημειώσει σημαντικές επιτυχίες όσον αφορά την καταπολέμηση της διαφθοράς, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης παρατηρούν ότι η ίδρυση της ΥΔΑΔ μπορεί να διακυβεύσει τις επιτυχίες αυτές, δεδομένου ότι, πλέον, όλες οι υποθέσεις διαφοράς στις οποίες εμπλέκεται δικαστικός λειτουργός μεταβιβάζονται στη συγκεκριμένη υπηρεσία, χωρίς οι εισαγγελείς που τη συγκροτούν να διαθέτουν σχετική ειδικευση. Επιπλέον, η μεταβίβαση της σχετικής αρμοδιότητας θα μπορούσε να δημιουργήσει συγκρούσεις αρμοδιοτήτων με τις εξειδικευμένες υπηρεσίες του τομέα αυτού, δηλαδή την DNA και την DIICOT. Τέλος, ο περιορισμός του αριθμού των εισαγγελέων της ΥΔΑΔ σε δεκαπέντε σημαίνει, κατά την άποψή τους, ότι η υπηρεσία αυτή δεν θα είναι σε θέση να εξετάζει όλες τις εγκλήσεις που υποβάλλονται ετησίως εις βάρος των δικαστικών λειτουργών. Συνεπώς, ο Ρουμάνος νομοθέτης ίδρυσε έναν φορέα ο οποίος είναι, από πλευράς των εργαλείων που διαθέτει, εντελώς ακατάλληλα εξοπλισμένος σε σχέση με τις αρμοδιότητες που του έχουν ανατεθεί και με τη σημασία των υποθέσεων που εξετάζει, όπερ υποσκάπτει την καλή λειτουργία και τη λειτουργική ανεξαρτησία του φορέα αυτού.
- 94 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Curtea de Apel Pitești (εφετείο Pitești) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Αποτελεί ο [ΜΣΕ], ο οποίος συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, δυνάμενη να υποβληθεί στην ερμηνεία του [Δικαστηρίου];
- 2) Εμπίπτουν το περιεχόμενο, ο χαρακτήρας και η χρονική διάρκεια του [ΜΣΕ], ο οποίος συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], στο πεδίο εφαρμογής της [Συνθήκης Προσχώρησης]; Είναι δεσμευτικές για τη Ρουμανία οι απαιτήσεις που διατυπώθηκαν στις καταρτισθείσες στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού εκθέσεις;
- 3) Έχει το άρθρο 2 [ΣΕΕ] την έννοια ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να τηρούν τα κριτήρια του κράτους δικαίου που επιβάλλονται από τις εκθέσεις που καταρτίστηκαν στο πλαίσιο του [ΜΣΕ], ο οποίος συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], σε περίπτωση ιδρύσεως στο πλαίσιο της εισαγγελίας, με τη μορφή έκτακτου μέτρου, υπηρεσίας επιφορτισμένης με την αποκλειστική διερεύνηση των αδικημάτων που διαπράττονται εντός του δικαστικού

σώματος, εξέλιξη η οποία εγείρει συγκεκριμένες ανησυχίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρόσθετο μέσο εκφοβισμού και άσκησης πιέσεων στους δικαστικούς λειτουργούς;

- 4) Έχει το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, [ΣΕΕ] την έννοια ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται αποτελεσματική δικαστική προστασία στους τομείς που ρυθμίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, εξαλείφοντας κάθε κίνδυνο πολιτικής επιρροής στις ποινικές υποθέσεις που χειρίζονται δικαστικοί λειτουργοί, σε περίπτωση ιδρύσεως στο πλαίσιο της εισαγγελίας, με τη μορφή εκτάκτου μέτρου, υπηρεσίας επιφορτισμένης με την αποκλειστική διερεύνηση των αδικημάτων που διαπράττονται εντός του δικαστικού σώματος, εξέλιξη η οποία εγείρει συγκεκριμένες ανησυχίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρόσθετο μέσο εκφοβισμού και άσκησης πιέσεων στους δικαστικούς λειτουργούς;»

Υπόθεση C-397/19

- 95 Στις 3 Ιανουαρίου 2019 ο ΑΧ άσκησε ενώπιον του Tribunalul București (πρωτοδικείου Βουκουρεστίου, Ρουμανία), στηριζόμενος ειδικότερα στο άρθρο 1381 του Αστικού Κώδικα καθώς και στα άρθρα 9 και 539 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αγωγή με αίτημα να υποχρεωθεί το Ρουμανικό Δημόσιο να του καταβάλει αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση λόγω υλικής ζημίας και ηθικής βλάβης που υπέστη εξαιτίας ποινικής καταδίκης και παράνομων μέτρων κράτησης και περιορισμού της ελευθερίας του.
- 96 Προς στήριξη της αγωγής του, ο ΑΧ ισχυρίστηκε ότι, με απόφαση της 13ης Ιουνίου 2017, το Tribunalul București (πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) τον είχε καταδικάσει σε τετραετή φυλάκιση με αναστολή για φοροδιαφυγή κατ' εξακολούθηση καθώς και σε συμπληρωματική και σε παρεπόμενη ποινή, είχε επιδικάσει ποσό 1 642 970 ρουμανικών λεί (RON) (περίπου 336 000 ευρώ) ως αποζημίωση που έπρεπε να καταβληθεί, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, στην πολιτική αγωγή και είχε διατάξει τη συντηρητική κατάσχεση όλης της κινητής και ακίνητης περιουσίας του, υφιστάμενης και μελλοντικής. Επιπλέον, από τις 21 Ιανουαρίου 2015 έως τις 21 Οκτωβρίου 2015, ο ΑΧ είχε τεθεί υπό αστυνομική κράτηση, προσωρινή κράτηση και κατ' οίκον περιορισμό. Ακολούθως όμως, το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου) διαπίστωσε ότι ο ΑΧ δεν είχε διαπράξει το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε και ήρε τη συντηρητική κατάσχεση της περιουσίας του.
- 97 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η αγωγή εγείρει ερωτήματα ως προς το καθεστώς και τα έννομα αποτελέσματα των εκθέσεων που καταρτίζονται από την Επιτροπή στο πλαίσιο του ΜΣΕ, καθώς και ως προς το ζήτημα αν αντιβαίνει στο πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης εθνική νομοθεσία όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στον βαθμό που είναι πιθανό να θίγει την ανεξαρτησία των δικαστών και των εισαγγελέων.
- 98 Όσον αφορά την ανεξαρτησία των εθνικών δικαστών, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι αυτή πρέπει να κατοχυρώνεται σύμφωνα με τα όσα ορίζει το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και ότι οι κανόνες σχετικά με την αποκατάσταση των ζημιών που προξενούνται σε περιπτώσεις δικαστικής πλάνης ενδέχεται, λόγω του τρόπου με τον οποίο είναι διαμορφωμένη η διαδικασία αποζημίωσης, να παραβιάζουν την αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως και να προσβάλλουν τα δικαιώματα άμυνας του ενδιαφερόμενου δικαστικού λειτουργού, στο μέτρο που η ύπαρξη δικαστικής πλάνης μπορεί να διαπιστωθεί στο πλαίσιο μιας πρώτης διαδικασίας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, χωρίς ο δικαστικός λειτουργός να έχει ακουστεί και χωρίς να διαθέτει το δικαίωμα να αμφισβητήσει την ύπαρξη τέτοιας πλάνης στο πλαίσιο της διαδικασίας

που κινείται εις βάρος του με την επακόλουθη άσκηση αγωγής εξ αναγωγής. Επιπλέον, το ζήτημα αν η πλάνη αυτή οφειλόταν σε κακή πίστη ή βαριά αμέλεια του δικαστικού λειτουργού αφήνεται στην εκτίμηση του Δημοσίου, δεδομένου ότι ο ενδιαφερόμενος δικαστικός λειτουργός έχει περιορισμένη μόνο δυνατότητα να αντικρούσει τις αιτιάσεις του Δημοσίου ή της Δικαστικής Επιθεώρησης, όπερ ενδέχεται να αντιβαίνει, μεταξύ άλλων, στην αρχή της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας, η οποία αποτελεί θεμέλιο του κράτους δικαίου.

99 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunalul București (πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Αποτελεί ο [ΜΣΕ], που συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, δυνάμενη να υποβληθεί στην ερμηνεία του [Δικαστηρίου];
- 2) Αποτελεί ο [ΜΣΕ], ο οποίος συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], αναπόσπαστο μέρος της [Συνθήκης Προσχώρησης] και πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται υπό το πρίσμα των διατάξεων αυτής; Είναι οι απαιτήσεις που διατυπώθηκαν στις καταρτισθείσες στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού εκθέσεις δεσμευτικές για το Ρουμανικό Δημόσιο και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, υποχρεούται ο εθνικός δικαστής ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την εφαρμογή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης να διασφαλίζει την εφαρμογή των κανόνων αυτών, απορρίπτοντας, εν ανάγκη, αυτεπαγγέλτως την εφαρμογή των διατάξεων του εθνικού δικαίου που αντιβαίνουν στις απαιτήσεις που διατυπώθηκαν στις καταρτισθείσες κατ' εφαρμογήν του εν λόγω μηχανισμού εκθέσεις;
- 3) Έχει το άρθρο 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 3, [ΣΕΕ], την έννοια ότι η υποχρέωση τήρησης εκ μέρους της Ρουμανίας των απαιτήσεων που επιβάλλονται από τις καταρτισθείσες εκθέσεις στο πλαίσιο του [ΜΣΕ], ο οποίος συστάθηκε με την απόφαση [2006/928], εμπίπτει στην υποχρέωση τήρησης εκ μέρους του κράτους μέλους των αρχών του κράτους δικαίου;
- 4) Αντιβαίνει στο άρθρο 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 3, [ΣΕΕ], ιδίως δε στην υποχρέωση τήρησης των αρχών του κράτους δικαίου, εθνική ρύθμιση, όπως αυτή του άρθρου 96, παράγραφος 3, στοιχείο α, του [τροποποιημένου νόμου 303/2004], η οποία ορίζει, κατά τρόπο λακωνικό και αφηρημένο, τη δικαστική πλάνη ως την εκτέλεση διαδικαστικών πράξεων κατά πρόδηλη παράβαση των κανόνων του ουσιαστικού και του δικονομικού δικαίου, χωρίς να διευκρινίζει τη φύση των νομικών διατάξεων που παραβιάζονται, το πεδίο εφαρμογής *ratione materiae* και *ratione temporis* των εν λόγω διατάξεων στο πλαίσιο της ένδικης διαδικασίας, τους όρους, την προθεσμία και τις διαδικασίες για τη διαπίστωση της παράβασης των κανόνων δικαίου, το αρμόδιο όργανο για τη διαπίστωση της παράβασης των εν λόγω νομικών διατάξεων, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυνατή η άσκηση έμμεσων πιέσεων στους δικαστικούς λειτουργούς;
- 5) Αντιβαίνει στο άρθρο 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 3, [ΣΕΕ], ιδίως δε στην υποχρέωση τήρησης των αρχών του κράτους δικαίου, εθνική ρύθμιση, όπως αυτή του άρθρου 96, παράγραφος 3, στοιχείο β, του [τροποποιημένου νόμου 303/2004], η οποία ορίζει τη δικαστική πλάνη ως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης προδήλως αντίθετης στον νόμο ή στα πραγματικά περιστατικά τα οποία προκύπτουν από τα αποδεικτικά μέσα που εκτιμήθηκαν στο πλαίσιο της ένδικης διαδικασίας, χωρίς να υποδεικνύει τη διαδικασία για τη

διαπίστωση της εν λόγω αντίθεσης και χωρίς να ορίζει, *in concreto*, την έννοια της αντίθεσης της δικαστικής απόφασης προς τις εφαρμοστέες νομικές διατάξεις και τα πραγματικά περιστατικά, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυνατή η παρεμπόδιση της ερμηνείας του νόμου και της εκτίμησης των αποδεικτικών μέσων από τους δικαστικούς λειτουργούς (δικαστές και εισαγγελείς);

- 6) Αντιβαίνει στο άρθρο 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 3, [ΣΕΕ], ιδίως δε στην υποχρέωση τήρησης των αρχών του κράτους δικαίου, εθνική ρύθμιση, όπως αυτή του άρθρου 96, παράγραφος 3, του [τροποποιημένου νόμου 303/2004], δυνάμει της οποίας αναγνωρίζεται η αστική ευθύνη του δικαστικού λειτουργού (δικαστή ή εισαγγελέα) έναντι του Δημοσίου αποκλειστικά και μόνο βάσει της αξιολόγησης του τελευταίου, και ενδεχομένως της συμβουλευτικής έκθεσης της [Δικαστικής Επιθεώρησης], όσον αφορά τον δόλο ή τη βαριά αμέλεια του δικαστικού λειτουργού ο οποίος υποπίπτει σε σφάλμα ουσίας, χωρίς αυτός να έχει τη δυνατότητα να ασκήσει πλήρως τα δικαιώματά του, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυνατή η κίνηση και η περάτωση, κατά τρόπο αυθαίρετο, της διαδικασίας για την αναγνώριση της ευθύνης των δικαστικών λειτουργών έναντι του Δημοσίου;
- 7) Αντιβαίνει στο άρθρο 2 [ΣΕΕ], ιδίως δε στην υποχρέωση τήρησης των αρχών του κράτους δικαίου, εθνική ρύθμιση, όπως αυτή του άρθρου 539, παράγραφος 2, τελευταία περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 541, παράγραφοι 2 και 3, του [Κώδικα Ποινικής Δικονομίας], η οποία παρέχει στον εναγόμενο, *sine die* και έμμεσα, έκτακτο ένδικο μέσο *suī generis* κατά αμετάκλητης δικαστικής απόφασης σχετικά με τη νομιμότητα της προσωρινής κράτησης, σε περίπτωση επί της ουσίας αθώωσης του κατηγορουμένου, ένδικο μέσο το οποίο εξετάζεται μόνον ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου, σε περίπτωση που ο παράνομος χαρακτήρας της προσωρινής κράτησης δεν διαπιστώθηκε με την απόφαση του ποινικού δικαστηρίου, κατά παραβίαση της αρχής της προβλεψιμότητας και της προσβασιμότητας των κανόνων δικαίου, του κανόνα της καθ' ύλην αρμοδιότητας των δικαστηρίων και της αρχής της ασφάλειας δικαίου;»

Επί της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου

- 100 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 2019, οι υποθέσεις C-83/19, C-127/19 και C-195/19 ενώθηκαν προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως. Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 27ης Νοεμβρίου 2020, οι υποθέσεις C-291/19, C-355/19 και C-397/19 ενώθηκαν με τις ως άνω υποθέσεις προς έκδοση κοινής αποφάσεως.
- 101 Τα αιτούντα δικαστήρια στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-355/19 και C-397/19 ζήτησαν από το Δικαστήριο να εκδικαστούν οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως στις εν λόγω υποθέσεις με την ταχεία διαδικασία, δυνάμει του άρθρου 105 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Προς στήριξη των σχετικών αιτημάτων τους, τα δικαστήρια αυτά επικαλέστηκαν τις επιταγές του κράτους δικαίου, λόγω των οποίων ήταν αναγκαίο να επιλυθούν το συντομότερο δυνατόν οι διαφορές των κυρίων δικών.

- 102 Το άρθρο 105, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος δικαστηρίου ή, σε εξαιρετική περίπτωση, αυτεπαγγέλτως, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου μπορεί να αποφασίσει, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, την υπαγωγή της προδικαστικής παραπομπής σε ταχεία διαδικασία, όταν η φύση της υποθέσεως απαιτεί να αποφανθεί το Δικαστήριο το συντομότερο δυνατόν.
- 103 Υπενθυμίζεται δε ότι η ταχεία διαδικασία αποτελεί δικονομικό μέσο για την αντιμετώπιση εξαιρετικά επείγουσας καταστάσεως. Εξάλλου, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι η ταχεία διαδικασία μπορεί να μην εφαρμόζεται όταν ο ευαίσθητος και σύνθετος χαρακτήρας των νομικών ζητημάτων που εγείρει μια υπόθεση δυσχερώς συμβιβάζεται με την εφαρμογή της διαδικασίας αυτής, ιδίως όταν δεν κρίνεται σκόπιμη η σύντμηση της έγγραφης διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου [απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Α. Β. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψεις 48 και 49 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 104 Εν προκειμένω, με αποφάσεις της 21ης Μαρτίου 2019 (υποθέσεις C-83/19, C-127/19 και C-195/19), της 26ης Ιουνίου 2019 (υπόθεση C-397/19) και της 27ης Ιουνίου 2019 (υπόθεση C-355/19), ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου αποφάσισε, αφού άκουσε τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, ότι έπρεπε να απορριφθούν τα προαναφερθέντα στη σκέψη 101 της παρούσας αποφάσεως αιτήματα των αιτούντων δικαστηρίων.
- 105 Τούτο διότι, μολονότι τα ζητήματα που τίθενται με τα υποβληθέντα ερωτήματα, τα οποία αφορούν θεμελιώδεις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, μπορούν a priori να θεωρηθούν ως κεφαλαιώδη για την καλή λειτουργία του δικαιοδοτικού συστήματος της Ένωσης, που έχει ως βασικό στοιχείο την ανεξαρτησία των εθνικών δικαστηρίων (πρβλ. διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018, Uniparts, C-668/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:1003, σκέψη 12), ο ευαίσθητος και σύνθετος χαρακτήρας των ζητημάτων αυτών, τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο μιας εκτεταμένης μεταρρύθμισης στους τομείς της δικαιοσύνης και της καταπολέμησης της διαφθοράς στη Ρουμανία, δεν συμβιβάζεται εύκολα με την εφαρμογή της ταχείας διαδικασίας.
- 106 Εντούτοις, λόγω της φύσης των ζητημάτων που τίθενται με τα υποβληθέντα ερωτήματα, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου, με απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2019, αποφάσισε την κατά προτεραιότητα εκδίκαση όλων των υποθέσεων που προαναφέρθηκαν στη σκέψη 100 της παρούσας αποφάσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 53, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

- 107 Η Πολωνική και η Ρουμανική Κυβέρνηση θεωρούν ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να απαντήσει σε ορισμένα από τα προδικαστικά ερωτήματα των αιτούντων δικαστηρίων.
- 108 Η Πολωνική Κυβέρνηση, η οποία περιορίστηκε να υποβάλει παρατηρήσεις επί του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-83/19, επί του τέταρτου και του πέμπτου ερωτήματος στην υπόθεση C-127/19, επί του δεύτερου ερωτήματος στην υπόθεση C-195/19, επί του τέταρτου και του πέμπτου ερωτήματος στην υπόθεση C-291/19, επί του τέταρτου ερωτήματος στην υπόθεση C-355/19 και επί του τέταρτου, του πέμπτου και του έκτου ερωτήματος στην υπόθεση C-397/19,

υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να απαντήσει στα ερωτήματα αυτά. Ειδικότερα, οι αμφιβολίες τις οποίες διατυπώνουν τα αιτούντα δικαστήρια αναφορικά με τη συμβατότητα της ρουμανικής νομοθεσίας με το δίκαιο της Ένωσης αφορούν, αφενός, την οργάνωση της δικαιοσύνης, και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία διορισμού των μελών της Δικαστικής Επιθεώρησης και την εσωτερική οργάνωση της εισαγγελικής αρχής και, αφετέρου, το καθεστώς ευθύνης του Δημοσίου για ζημίες που προξενούνται από τους δικαστές σε ιδιώτες συνεπεία παραβιάσεως του εσωτερικού δικαίου. Κατά την άποψη της όμως, οι δύο αυτοί τομείς άπτονται της αποκλειστικής αρμοδιότητας των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.

- 109 Η δε Ρουμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να απαντήσει στο τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-83/19, στο τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-127/19, στο δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-195/19, στο τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-291/19, στο τρίτο και το τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-355/19, καθώς και στο τρίτο, το τέταρτο, το πέμπτο και το έκτο ερώτημα στην υπόθεση C-397/19, κατά το μέρος που τα ερωτήματα αυτά αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 2 και του άρθρου 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, του άρθρου 67 ΣΛΕΕ και του άρθρου 47 του Χάρτη. Ειδικότερα, μολονότι για να τυγχάνουν εφαρμογής οι ως άνω διατάξεις στις διαφορές των κυρίων δικών, θα έπρεπε η Ρουμανία να έχει εφαρμόσει το δίκαιο της Ένωσης, εν προκειμένω δεν υφίσταται, κατά την άποψη της, καμία πράξη του δικαίου της Ένωσης που να διέπει τα επίμαχα στις υποθέσεις των κυρίων δικών μέτρα. Μόνον το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ θα μπορούσε, λαμβανομένων υπόψη των παραδοχών της αποφάσεως της 27ης Φεβρουαρίου 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), να ασκεί επιρροή σε σχέση με τις αμφιβολίες τις οποίες διατυπώνουν τα αιτούντα δικαστήρια με τα προαναφερθέντα ερωτήματα. Εν πάση περιπτώσει, κατά την άποψη της, πρόκειται για ερωτήματα που άπτονται της οργάνωσης της δικαιοσύνης, η οποία δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Ένωσης.
- 110 Ως προς το ζήτημα αυτό, διαπιστώνεται ότι οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, είτε πρόκειται για διατάξεις του πρωτογενούς δικαίου, όπως το άρθρο 2, το άρθρο 4, παράγραφος 3, το άρθρο 9 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, το άρθρο 67 ΣΛΕΕ και το άρθρο 47 του Χάρτη, είτε πρόκειται για ρυθμίσεις του παράγωγου δικαίου, όπως η απόφαση 2006/928.
- 111 Επιπλέον, η επιχειρηματολογία της Πολωνικής και της Ρουμανικής Κυβερνήσεως όσον αφορά την έλλειψη αρμοδιότητας της Ένωσης στους τομείς της οργάνωσης της δικαιοσύνης και της ευθύνης του Δημοσίου σε περιπτώσεις δικαστικής πλάνης αφορά, στην πραγματικότητα, το ίδιο το νόημα και, συνεπώς, την ερμηνεία των διατάξεων του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης στις οποίες αναφέρονται τα υποβληθέντα ερωτήματα, η δε ερμηνεία αυτή άπτεται προδήλως της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι, μολονότι η οργάνωση της δικαιοσύνης εντός των κρατών μελών εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους, εντούτοις τα κράτη μέλη οφείλουν, κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, να τηρούν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το δίκαιο της Ένωσης [πρβλ. απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Α. Β. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψεις 68 και 69 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία]. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και στον κρίσιμο για την υπόθεση C-397/19 τομέα της αστικής ευθύνης του Δημοσίου και της προσωπικής ευθύνης των δικαστών σε περιπτώσεις δικαστικής πλάνης.
- 112 Κατόπιν των προεκτεθέντων, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να απαντήσει στα ερωτήματα τα οποία υποβλήθηκαν στις υπό κρίση υποθέσεις, περιλαμβανομένων των ερωτημάτων που προαναφέρθηκαν στις σκέψεις 108 και 109 της παρούσας αποφάσεως.

Επί του ενδεχομένου να μη συντρέχει λόγος να αποφανθεί το Δικαστήριο και επί του παραδεκτού

Υπόθεση C-83/19

- 113 Η Δικαστική Επιθεώρηση και η Ρουμανική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-83/19 είναι απαράδεκτη, ισχυριζόμενες ότι δεν υφίσταται σύνδεσμος μεταξύ των υποβληθέντων ερωτημάτων και της διαφοράς της κύριας δίκης. Ειδικότερα, θεωρούν ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης η οποία ζητείται στη συγκεκριμένη υπόθεση δεν επηρεάζει άμεσα την έκβαση της διαφοράς, δεδομένου ότι αυτή πρέπει να λυθεί αποκλειστικώς και μόνον επί τη βάση του εθνικού δικαίου.
- 114 Από την πλευρά της, η Επιτροπή ισχυρίζεται με τις γραπτές παρατηρήσεις της ότι τα υποβληθέντα ερωτήματα ενδέχεται να μην είναι πλέον λυσιτελή για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης, εφόσον η ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου διόρισε στις 15 Μαΐου 2019, και άρα κατόπιν της υποβολής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο, τον L. Netejoru προϊστάμενο επιθεωρητή της Δικαστικής Επιθεώρησης για νέα τριετή θητεία, βάσει του νόμου 317/2004. Στον βαθμό που με τον εν λόγω διορισμό τερματίστηκε η οφειλόμενη στο έκτακτο διάταγμα 77/2018 επέμβαση της εκτελεστικής εξουσίας στην ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, ο L. Netejoru είναι πλέον σε θέση να αποδείξει ότι έχει εξουσία εκπροσώπησης της Δικαστικής Επιθεώρησης, όπερ σημαίνει ότι, κατ' αρχήν, τα ζητήματα ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης δεν τίθενται πλέον και ότι, επομένως, δεν συντρέχει πια λόγος να αποφανθεί το Δικαστήριο επ' αυτών. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, σύμφωνα με τους κανόνες του εθνικού δικαίου, δικονομικές πλημμέλειες όπως αυτή την οποία προέβαλε το προσφεύγον της κύριας δίκης μπορούν να θεραπευθούν στη διάρκεια της διαδικασίας, όπερ ωστόσο θα πρέπει να ελεγχθεί από το αιτούν δικαστήριο.
- 115 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο της συνεργασίας με τα εθνικά δικαστήρια, όπως αυτή καθιερώνεται με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, ο εθνικός δικαστής, ο οποίος έχει επιληφθεί της διαφοράς της κύριας δίκης και φέρει την ευθύνη για τη δικαστική απόφαση που πρόκειται να εκδοθεί, είναι αποκλειστικώς αρμόδιος να εκτιμήσει, με γνώμονα τις ιδιαιτερότητες της υπόθεσης, τόσο αν η προδικαστική απόφαση είναι αναγκαία για την έκδοση της δίκης του αποφάσεως όσο και αν τα ερωτήματα που υποβάλλει στο Δικαστήριο είναι λυσιτελή. Ως εκ τούτου, εφόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο υποχρεούται, κατ' αρχήν, να αποφανθεί [απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2020, Openbaar Ministerie (Πλαστογραφία), C-510/19, EU:C:2020:953, σκέψη 25 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 116 Επομένως, τα προδικαστικά ερωτήματα που αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να αποφανθεί επί προδικαστικού ερωτήματος που έχει υποβληθεί από εθνικό δικαστήριο μόνον όταν είναι πρόδηλο ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή, ακόμη, όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί [απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2020, Openbaar Ministerie (Πλαστογραφία), C-510/19, EU:C:2020:953, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

- 117 Ειδικότερα, όπως προκύπτει από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, η ζητούμενη από το αιτούν δικαστήριο προδικαστική απόφαση πρέπει να είναι «αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης» στην υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί. Ως εκ τούτου, η διαδικασία προδικαστικής αποφάσεως προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, ότι εκκρεμεί πράγματι διαφορά ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, στο πλαίσιο της οποίας αυτά καλούνται να εκδώσουν απόφαση που θα λαμβάνει υπόψη την προδικαστική απόφαση [απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2020, *Oprenbaar Ministerie* (Πλαστογραφία), C-510/19, EU:C:2020:953, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 118 Εν προκειμένω, συνάγεται αδιαμφισβήτητα από την απόφαση περί παραπομπής ότι το εθνικό δικαστήριο εκτιμά ότι η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως είναι αναγκαία προκειμένου να μπορέσει το ίδιο να αποφανθεί *in limine litis* επί της δικονομικής ενστάσεως την οποία προέβαλε το Forum δικαστών της Ρουμανίας, υποστηρίζοντας ότι ο L. Netejoru, ο υπογράφων το υπόμνημα αντικρούσεως, δεν απέδειξε ότι είχε εξουσία εκπροσώπησης της Δικαστικής Επιθεώρησης. Το δικαστήριο αυτό εξηγεί μάλιστα ότι οφείλει, πιο συγκεκριμένα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 248, παράγραφος 1, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, να αποφανθεί κατ' αρχάς επί της ως άνω ενστάσεως, διότι, σε περίπτωση που γίνει δεκτή, θα πρέπει να αφαιρεθούν από τη δικογραφία τόσο το επίμαχο υπόμνημα αντικρούσεως όσο και τα αποδεικτικά στοιχεία και οι ενστάσεις που προέβαλε η Δικαστική Επιθεώρηση.
- 119 Κατά συνέπεια, η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ανταποκρίνεται σε μια αντικειμενική ανάγκη στο πλαίσιο της αποφάσεως την οποία καλείται να λάβει το αιτούν δικαστήριο.
- 120 Εξάλλου, όπως επισήμανε κατ' ουσίαν και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 95 των προτάσεών του στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19 και C-355/19, η ερμηνεία αυτή παραμένει αναγκαία ανεξαρτήτως του ότι ο L. Netejoru διορίστηκε εν τω μεταξύ προϊστάμενος επιθεωρητής της Δικαστικής Επιθεώρησης από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Τούτο διότι, αφενός, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας ενώπιον του Δικαστηρίου δεν προκύπτει ότι η δικονομική ένσταση η οποία είχε προβληθεί στην υπόθεση της κύριας δίκης ή η ίδια η κύρια δίκη έχει καταστεί άνευ αντικειμένου. Αφετέρου, ενώ η ικανότητα του ενδιαφερομένου να εκπροσωπεί νομίμως τη Δικαστική Επιθεώρηση πρέπει, κατά τις εφαρμοστέες διατάξεις του εθνικού δικαίου όπως εκτίθενται στην απόφαση περί παραπομπής, να εκτιμηθεί με βάση την κατάσταση ως είχε κατά την ημερομηνία κατάθεσης του υπομνήματος αντικρούσεως, ο διορισμός του έλαβε χώρα μετά την εν λόγω ημερομηνία. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι αμφιβολίες που διατυπώνει η Επιτροπή ως προς το αν τα υποβληθέντα ερωτήματα εξακολουθούν να είναι λυσιτελή κατόπιν του προαναφερθέντος διορισμού δεν μπορούν να ανατρέψουν το τεκμήριο λυσιτελείας το οποίο ισχύει υπέρ τους, ούτε συνεπώς να οδηγήσουν το Δικαστήριο να κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος να αποφανθεί επί των ερωτημάτων αυτών.
- 121 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-83/19 είναι παραδεκτή και ότι το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί επ' αυτής.

Υποθέσεις C-127/19 και C-355/19

- 122 Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-127/19 είναι απαράδεκτη, ιδίως λόγω του ότι η απόφαση 2006/928 δεν συνιστά νομοθετική πράξη της Ένωσης με δεσμευτική ισχύ για τη Ρουμανία και δεν μπορεί να υποβληθεί στην ερμηνεία του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ. Εν πάση περιπτώσει, τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν στη συγκεκριμένη υπόθεση δεν αφορούν, κατά την άποψή του,

την ομοιόμορφη εφαρμογή διατάξεως του δικαίου της Ένωσης, αλλά τη δυνατότητα εφαρμογής, στη διαφορά της κύριας δίκης, εκείνων των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης στις οποίες αναφέρονται, οπότε τα ερωτήματα αυτά δεν μπορούν, διατυπωμένα κατ' αυτόν τον τρόπο, να αποτελέσουν αντικείμενο αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

- 123 Από την πλευρά της, η Ρουμανική Κυβέρνηση θεωρεί ότι το πρώτο, το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-127/19, καθώς και το σύνολο των ερωτημάτων στην υπόθεση C-355/19 είναι απαράδεκτα, δεδομένου ότι τα αιτούντα δικαστήρια δεν τεκμηρίωσαν την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ των ερωτημάτων αυτών και των διαφορών των κυρίων δικών. Συνεπώς, η ζητούμενη ερμηνεία δεν έχει, κατά την άποψή της, σχέση με το υποστατό ή με το αντικείμενο των αντίστοιχων διαφορών.
- 124 Πρώτον, διαπιστώνεται ότι οι προεκτεθείσες στη σκέψη 122 εκτιμήσεις του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου σχετικά με τη φύση και τα αποτελέσματα της αποφάσεως 2006/928 και με τη δυνατότητα εφαρμογής της στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης άπτονται, στην πραγματικότητα, της εξέτασης της ουσίας των ερωτημάτων που υποβλήθηκαν στην υπόθεση C-127/19, και όχι του παραδεκτού των ερωτημάτων αυτών.
- 125 Δεύτερον, ως προς τις ενστάσεις της Ρουμανικής Κυβερνήσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι οι διαφορές των κυρίων δικών στις υποθέσεις C-127/19 και C-355/19 αφορούν, αντιστοίχως, τη νομιμότητα δύο αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου και μίας διατάξεως του Γενικού Εισαγγελέα της Ρουμανίας που είχαν ως σκοπό να θέσουν σε εφαρμογή ορισμένες από τις επελθούσες με τον νόμο 207/2018 τροποποιήσεις, των οποίων η συμβατότητα με το δίκαιο της Ένωσης, και πιο συγκεκριμένα, με την απόφαση 2006/928, με το άρθρο 2, το άρθρο 4, παράγραφος 3, και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, καθώς και με το άρθρο 47 του Χάρτη, αμφισβητείται ενώπιον των αιτούντων δικαστηρίων. Ως εκ τούτου, λαμβανομένων των πληροφοριών που έχουν παράσχει συναφώς τα αιτούντα δικαστήρια, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι τα ερωτήματα τα οποία υποβλήθηκαν στην υποθέσεις αυτές στερούνται προδήλως οποιασδήποτε σχέσης με το υποστατό ή με το αντικείμενο των διαφορών των κυρίων δικών.
- 126 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως στις υποθέσεις C-127/19 και C-355/19 είναι παραδεκτές.

Υποθέσεις C-195/19 και C-291/19

- 127 Η Ρουμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι είναι απαράδεκτα τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν τόσο στην υπόθεση C-195/19 όσο και στην υπόθεση C-291/19, υποστηρίζοντας ότι τα αιτούντα δικαστήρια δεν τεκμηρίωσαν την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ των υποβληθέντων ερωτημάτων και των κυρίων δικών. Όσον αφορά, ειδικότερα, τη μνεία του άρθρου 9, πρώτη περίοδος, ΣΕΕ και του άρθρου 67, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ στο δεύτερο ερώτημα που υποβλήθηκε στην υπόθεση C-195/19, η Ρουμανική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δεν περιέχει κανένα στοιχείο το οποίο να εξηγεί ποια σχέση μπορεί να έχουν οι διατάξεις αυτές με το υποστατό της διαφοράς της κύριας δίκης. Ως προς το τρίτο ερώτημα που υποβλήθηκε στην ίδια υπόθεση, προσθέτει ότι το ερώτημα αυτό, και ιδίως οι αναφορές οι οποίες γίνονται εκεί στη νομολογία του Curtea Constituțională (Συνταγματικού Δικαστηρίου) και στα αποτελέσματά της, είναι πολύ αόριστες και δεν έχουν καμία σχέση με το υποστατό της διαφοράς.
- 128 Επ' αυτού διαπιστώνεται ότι λόγω της φύσης των κυρίων δικών στις υποθέσεις C-195/19 και C-291/19, στις οποίες τίθεται ζήτημα ποινικής ευθύνης δικαστών και εισαγγελέων, συμμετέχουν στις διαδικασίες αυτές και εισαγγελείς της ΥΔΑΔ. Λαμβανομένων όμως υπόψη των

εκθέσεων και των γνωμών που μνημονεύθηκαν στη σκέψη 49 της παρούσας αποφάσεως, τα αιτούντα δικαστήρια διατηρούν αμφιβολίες ως προς το αν η νομοθεσία σχετικά με την ίδρυση της ΥΔΑΔ συνάδει με τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης στις οποίες αναφέρονται τα προδικαστικά ερωτήματα. Επιπλέον, από τις πληροφορίες που έχουν παράσχει τα αιτούντα δικαστήρια συνάγεται ότι αυτά οφείλουν να αποφανθούν επί του εν λόγω ζητήματος ως παρεμπίπτοντος, προτού κρίνουν επί των προσφυγών που ασκήθηκαν ενώπιόν τους.

- 129 Δεν μπορεί επομένως να γίνει δεκτό ότι τα υποβληθέντα ερωτήματα, κατά το μέρος που αφορούν την απόφαση 2006/928, το άρθρο 2, το άρθρο 4, παράγραφος 3, και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, καθώς και το άρθρο 47 του Χάρτη, ουδεμία σχέση έχουν με το υποστατό ή με το αντικείμενο των διαφορών των κυρίων δικών, ούτε ότι αφορούν πρόβλημα υποθετικής φύσεως.
- 130 Αντιθέτως, αναφορικά με τη μνεία του άρθρου 9, πρώτη περίοδος, ΣΕΕ και του άρθρου 67, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ στο δεύτερο ερώτημα που υποβλήθηκε στην υπόθεση C-195/19, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δεν περιέχει κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει με ποιον τρόπο η ερμηνεία των ως άνω διατάξεων θα μπορούσε να χρησιμεύσει στο αιτούν δικαστήριο για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης. Υπό τις συνθήκες αυτές, το δεύτερο ερώτημα είναι απαράδεκτο κατά το μέρος που αφορά το άρθρο 9, πρώτη περίοδος, ΣΕΕ και το άρθρο 67, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 131 Ως προς το παραδεκτό του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-195/19, υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου όπως αυτή καθιερώνεται στο άρθρο 267 ΣΛΕΕ, απόκειται στο τελευταίο να δώσει στο εθνικό δικαστήριο μια χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα να επιλύσει τη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 14ης Μαΐου 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU και C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, σκέψη 179 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι, το επίμαχο ερώτημα είναι, από τυπικής απόψεως, γενικόλογα διατυπωμένο δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να παράσχει στο αιτούν δικαστήριο όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που ενδέχεται να του είναι χρήσιμα για την έκδοση αποφάσεως στην υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί, ασχέτως του αν στα υποβληθέντα ερωτήματα γίνεται μνεία των στοιχείων αυτών. Το δε Δικαστήριο οφείλει να συναγάγει, από το σύνολο των στοιχείων που του παρέχει το εθνικό δικαστήριο και ιδίως από το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής, εκείνα τα στοιχεία του δικαίου της Ένωσης τα οποία χρειάζονται ερμηνεία λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς (πρβλ. απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020, Caixabank και Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 και C-259/19, EU:C:2020:578, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 132 Εν προκειμένω, αρκεί η διαπίστωση ότι από τις διευκρινίσεις που περιέχει η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-195/19 συνάγεται το νόημα του τρίτου ερωτήματος, με το οποίο το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να αποσαφηνιστεί αν προσκρούει στην αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης εθνική συνταγματική διάταξη η οποία, όπως ερμηνεύεται από το Curtea Constituțională (Συνταγματικό Δικαστήριο), στερεί από το αιτούν δικαστήριο την εξουσία να εφαρμόσει τα όσα θα κρίνει το Δικαστήριο με την παρούσα απόφαση και να αφήσει, εν ανάγκη, ανεφάρμοστη την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης εθνική ρύθμιση, εφόσον είναι αντίθετη με το δίκαιο της Ένωσης.

- 133 Υπενθυμίζεται όμως ότι, κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 267 ΣΛΕΕ παρέχει στα εθνικά δικαστήρια την ευρύτερη δυνατή ευχέρεια να απευθύνονται στο Δικαστήριο, όταν εκτιμούν ότι η υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιόν τους θέτει ζητήματα ερμηνείας διατάξεων του δικαίου της Ένωσης των οποίων η επίλυση είναι αναγκαία για την κρίση της ενώπιόν τους διαφοράς (απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2018, ΧC κ.λπ., C-234/17, EU:C:2018:853, σκέψη 42). Αυτός είναι, μεταξύ άλλων, ο λόγος που το εθνικό δικαστήριο το οποίο δεν αποφαινεται σε τελευταίο βαθμό πρέπει να έχει τη δυνατότητα να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ερωτήματα που το απασχολούν, εφόσον κρίνει ότι η νομική εκτίμηση στην οποία έχει προβεί ανώτερο, ακόμη και συνταγματικό, δικαστήριο ενδέχεται να το υποχρεώσει να εκδώσει απόφαση αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση της 5ης Μαρτίου 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, σκέψη 52 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 134 Υπό τις συνθήκες αυτές, στην υπόθεση C-195/19 είναι παραδεκτά το πρώτο ερώτημα, το δεύτερο ερώτημα, κατά το μέρος που αφορά το άρθρο 2 ΣΕΕ, και το τρίτο ερώτημα. Στην υπόθεση C-291/19 είναι παραδεκτά όλα τα υποβληθέντα ερωτήματα.

Υπόθεση C-397/19

- 135 Η Ρουμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι τα τρία πρώτα ερωτήματα που υποβλήθηκαν στην υπόθεση C-397/19 είναι απαράδεκτα επειδή ουδεμία σχέση έχουν με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, της οποίας τα πραγματικά περιστατικά δεν emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης. Υποστηρίζει δε ότι μεταξύ της διαφοράς αυτής και του ΜΣΕ υφίσταται έμμεσος μόνον σύνδεσμος και ότι, κατά συνέπεια, η απάντηση στα προαναφερθέντα ερωτήματα δεν θα επηρεάσει την έκβαση της διαφοράς. Όσον αφορά, το τέταρτο, το πέμπτο και το έκτο ερώτημα, η Ρουμανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης στις οποίες αναφέρονται τα ερωτήματα αυτά δεν συνδέονται με τη διαφορά της κύριας δίκης. Ειδικότερα ως προς το έκτο ερώτημα, η Ρουμανική Κυβέρνηση θεωρεί ότι το νομικό ζήτημα που τίθεται υπερβαίνει τα όρια του αντικειμένου της διαφοράς της κύριας δίκης, δεδομένου ότι ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου έχει ασκηθεί αγωγή λόγω αστικής ευθύνης του Ρουμανικού Δημοσίου, και όχι αγωγή εξ αναγωγής κατά δικαστή. Τέλος, το έβδομο ερώτημα είναι, κατά την άποψή της, απαράδεκτο, αφού οι αιτιάσεις οι οποίες διατυπώνονται σε αυτό, εκτός του ότι είναι αβάσιμες, εγείρουν ένα υποθετικό ζήτημα ερμηνείας.
- 136 Από την πλευρά της, η Επιτροπή εκφράζει αμφιβολίες επί του παραδεκτού των έξι πρώτων ερωτημάτων. Τούτο διότι, μολονότι οι τροποποιήσεις οι οποίες επήλθαν στο καθεστώς της προσωπικής ευθύνης των δικαστών και των εισαγγελέων με τον νόμο 242/2018 κρίθηκαν προβληματικές από πλευράς της συμβατότητάς τους με το δίκαιο της Ένωσης, τόσο στην έκθεση ΜΣΕ του Νοεμβρίου 2018 όσο και στις λοιπές εκθέσεις και γνώμες που μνημονεύθηκαν στη σκέψη 49 της παρούσας αποφάσεως, εντούτοις η διαφορά της κύριας δίκης έχει ως αντικείμενο τη στοιχειοθέτηση της ευθύνης του Δημοσίου για προβαλλόμενη δικαστική πλάνη, και όχι την αναγνώριση, στο πλαίσιο αγωγής εξ αναγωγής, της προσωπικής ευθύνης του δικαστή στον οποίο αποδίδεται η πλάνη. Πάντως, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή διευκρίνισε συναφώς ότι τα έξι πρώτα ερωτήματα θα μπορούσαν να κριθούν παραδεκτά εφόσον αναδιατυπώνονταν και γίνονταν αντιληπτά υπό την έννοια ότι ζητείται να εξεταστεί στο σύνολό του το καθεστώς ευθύνης για τη δικαστική πλάνη, λαμβανομένου υπόψη ότι οι δύο σχετικές διαδικασίες συνδέονται μεταξύ τους από δικονομικής απόψεως, και πιο συγκεκριμένα λαμβανομένου υπόψη του ενδεχομένου η πρώτη να επηρεάζει την έκβαση της δεύτερης, παρότι ο ενδιαφερόμενος δικαστής μπορεί να ακουστεί μόνο στο στάδιο της δεύτερης αυτής διαδικασίας.

- 137 Η Επιτροπή θεωρεί ότι, αντιθέτως, το έβδομο ερώτημα είναι απαράδεκτο. Όπως εξηγεί το θεσμικό όργανο, απόκειται κατ' αρχήν στα κράτη μέλη να καθορίζουν τους όρους υπό τους οποίους μπορεί να ασκηθεί προσφυγή προς αμφισβήτηση της νομιμότητας μέτρου προσωρινής κράτησης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, με σκοπό την αποκατάσταση της ζημίας που προξενήθηκε, δεδομένου ότι το ζήτημα αυτό δεν ρυθμίζεται από το δίκαιο της Ένωσης. Επιπλέον, κατά την Επιτροπή, το αιτούν δικαστήριο δεν παρέχει κανένα στοιχείο το οποίο θα μπορούσε να θέσει εν αμφιβόλω τη συμβατότητα των διατάξεων των άρθρων 539 και 541 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, στις οποίες αναφέρεται το έβδομο αυτό ερώτημα, με το δίκαιο της Ένωσης.
- 138 Όσον αφορά κατ' αρχάς το παραδεκτό των τριών πρώτων ερωτημάτων, σχετικά με τη φύση και τις έννομες συνέπειες του ΜΣΕ που θεσπίστηκε με την απόφαση 2006/928, αρκεί η διαπίστωση ότι το καθεστώς προσωπική ευθύνης των δικαστών εντάσσεται, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, στο πλαίσιο των νόμων που διέπουν την οργάνωση της δικαιοσύνης στη Ρουμανία και έχει αποτελέσει αντικείμενο παρακολούθησης σε επίπεδο Ένωσης βάσει του μηχανισμού αυτού. Επομένως, δεν προκύπτει προδήλως ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης η οποία ζητείται με τα ερωτήματα αυτά ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης.
- 139 Όσον αφορά εν συνεχεία το παραδεκτό του τέταρτου, του πέμπτου και του έκτου ερωτήματος, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 131 της παρούσας αποφάσεως, το Δικαστήριο οφείλει, εφόσον είναι αναγκαίο, να συναγάγει, από το σύνολο των στοιχείων που του παρέχει το εθνικό δικαστήριο, και ιδίως από το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής, εκείνα τα στοιχεία του δικαίου της Ένωσης τα οποία χρειάζονται ερμηνεία λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς.
- 140 Εν προκειμένω, από τη διατύπωση των ερωτημάτων αυτών και από την εκεί διαλαμβανόμενη αιτιολογία καθίσταται σαφές ότι το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το αν συνάδουν με το δίκαιο της Ένωσης, και δη με τις αξίες του κράτους δικαίου και με την αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών, όπως κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 και στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, οι εθνικοί κανόνες που διέπουν, αφενός, την αστική ευθύνη του Δημοσίου για τις ζημίες οι οποίες προκαλούνται σε περιπτώσεις δικαστικής πλάνης, και, αφετέρου, την προσωπική ευθύνη των δικαστών που άσκησαν τα καθήκοντά τους με τέτοιον τρόπο ώστε να τους αποδίδεται τέτοια πλάνη, ιδίως δε λόγω του γενικού και αφηρημένου τρόπου με τον οποίο ορίζεται η έννοια «δικαστική πλάνη», καθώς και λόγω ορισμένων από τις προβλεπόμενες δικονομικές ρυθμίσεις.
- 141 Ειδικότερα, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι η ύπαρξη δικαστικής πλάνης κρίνεται τελεσίδικα στο πλαίσιο αγωγής που ασκείται εις βάρος του Δημοσίου όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, δηλαδή σε διαδικασία στην οποία δεν μετέχει ο δικαστής που άσκησε τα καθήκοντά του με τέτοιον τρόπο ώστε να του αποδίδεται η δικαστική πλάνη. Εφόσον διαπιστωθεί, κατόπιν της διαδικασίας αυτής, η ύπαρξη δικαστικής πλάνης, το αρμόδιο υπουργείο μπορεί, σύμφωνα με τις πληροφορίες τις οποίες παρέχει το αιτούν δικαστήριο, να αποφασίσει, στηριζόμενο αποκλειστικώς στη δική του εκτίμηση, να στραφεί αναγωγικά κατά του ενδιαφερόμενου δικαστή, ο οποίος διαθέτει, στην περίπτωση αυτή, περιορισμένες μόνο δυνατότητες να αντικρούσει τις αιτιάσεις του Δημοσίου.
- 142 Λαμβανομένων υπόψη των ουσιωδών και εγγενών δεσμών που υφίστανται μεταξύ των ουσιαστικών και των δικονομικών κανόνων που διέπουν το καθεστώς της αστικής ευθύνης του Δημοσίου και εκείνων που διέπουν το καθεστώς προσωπικής ευθύνης των δικαστών, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, με το τέταρτο, το πέμπτο και το έκτο ερώτημα να διευκρινιστεί αν

οι κανόνες αυτοί, θεωρούμενοι ως σύνολο, θίγουν ενδεχομένως τις αρχές του δικαίου της Ένωσης ήδη κατά το στάδιο της αγωγής που ασκείται εις βάρος του Δημοσίου, στον βαθμό που, αν διαπιστωθεί στο πλαίσιο της σχετικής διαδικασίας η ύπαρξη δικαστικής πλάνης, η διαπίστωση αυτή δεσμεύει το δικαστήριο που επιλαμβάνεται της διαδικασίας εις βάρος του ενδιαφερόμενου δικαστή, παρότι ο τελευταίος δεν έχει μετάσχει στην πρώτη διαδικασία.

- 143 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν προκύπτει προδήλως ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης η οποία ζητείται με το τέταρτο, το πέμπτο και το έκτο ερώτημα ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, ούτε ότι το ζήτημα που εγείρουν τα προδικαστικά αυτά ερωτήματα είναι υποθετικής φύσεως.
- 144 Όσον αφορά, τέλος, το παραδεκτό του έβδομου ερωτήματος, διαπιστώνεται ότι δεν είναι δυνατόν να συναχθούν από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ούτε το ακριβές νόημα του ερωτήματος αυτού ούτε οι λόγοι για τους οποίους το αιτούν δικαστήριο διατυπώνει αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα των μνημονευόμενων στο εν λόγω ερώτημα εθνικών διατάξεων με το άρθρο 2 ΣΕΕ. Κατά συνέπεια, το έβδομο ερώτημα κρίνεται απαράδεκτο, εφόσον το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα αναγκαία στοιχεία για να δώσει χρήσιμη απάντηση σε αυτό.
- 145 Επομένως, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-397/19 είναι παραδεκτή, πλην του έβδομου ερωτήματος.

Επί της ουσίας

- 146 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως, κατά το μέρος που είναι παραδεκτές, αφορούν:
- το ζήτημα αν η απόφαση 2006/928 και οι εκθέσεις της Επιτροπής οι οποίες καταρτίζονται βάσει της αποφάσεως αυτής συνιστούν πράξεις θεσμικού οργάνου της Ένωσης, δυνάμενες να υποβληθούν στην ερμηνεία του Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ (πρώτο ερώτημα στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19)·
  - το ζήτημα αν η απόφαση 2006/928 εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Προσχώρησης και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποιες έννομες συνέπειες απορρέουν εξ αυτού για τη Ρουμανία (πρώτο ερώτημα στην υπόθεση C-195/19, δεύτερο ερώτημα στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19 και τρίτο ερώτημα στις υποθέσεις C-127/19, C-291/19 και C-397/19)·
  - το ζήτημα αν οι ρυθμίσεις που διέπουν την οργάνωση της δικαιοσύνης στη Ρουμανία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 2006/928 (τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-83/19 και τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-355/19)·
  - το ζήτημα αν η ρουμανική ρύθμιση σχετικά με τον προσωρινό διορισμό στις διευθυντικές θέσεις της Δικαστικής Επιθεώρησης συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης (τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-83/19)·
  - το ζήτημα αν η ρουμανική ρύθμιση σχετικά με την ίδρυση της ΥΔΑΔ συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης (τέταρτο και πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-127/19, δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-195/19, τέταρτο και πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-291/19 και τρίτο και τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-355/19)·

- το ζήτημα αν το ρουμανικό καθεστώς που διέπει την αστική ευθύνη του Δημοσίου και την προσωπική ευθύνη των δικαστών σε περίπτωση δικαστικής πλάνης συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης (τέταρτο, πέμπτο και έκτο ερώτημα στην υπόθεση C-397/19)·
- την αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης (τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-195/19).

Επί του πρώτου ερωτήματος στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-355/19, C-291/19 και C-397/19

- 147 Με το πρώτο ερώτημα που υπέβαλαν αντιστοίχως στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, ερωτήματα τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η απόφαση 2006/928 και οι εκθέσεις που καταρτίζει η Επιτροπή βάσει της αποφάσεως αυτής συνιστούν πράξεις θεσμικού οργάνου της Ένωσης οι οποίες μπορούν να ερμηνευθούν από το Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.
- 148 Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 267 ΣΛΕΕ απονέμει στο Δικαστήριο την αρμοδιότητα να αποφαινεται προδικαστικώς επί του κύρους και της ερμηνείας των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, χωρίς καμία εξαίρεση [πρβλ. αποφάσεις της 13ης Ιουνίου 2017, Florescu κ.λπ., C-258/14, EU:C:2017:448, σκέψη 30, και της 20ής Φεβρουαρίου 2018, Βέλγιο κατά Επιτροπής, C-16/16 P, EU:C:2018:79, σκέψη 44 και μνημονευόμενη νομολογία].
- 149 Εν προκειμένω, η απόφαση 2006/928 είναι πράξη εκδοθείσα από θεσμικό όργανο της Ένωσης, ήτοι από την Επιτροπή, βάσει της Πράξης Προσχώρησης, η οποία εντάσσεται στο πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης, και αποτελεί, πιο συγκεκριμένα, «απόφαση» κατά την έννοια του άρθρου 288, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Οι δε εκθέσεις της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, οι οποίες καταρτίζονται στο πλαίσιο του ΜΣΕ που θεσπίστηκε με την προαναφερθείσα απόφαση, πρέπει επίσης να θεωρηθούν ως πράξεις εκδοθείσες από θεσμικό όργανο της Ένωσης, οι οποίες έχουν ως νομική βάση το δίκαιο της Ένωσης, και δη το άρθρο 2 της εν λόγω αποφάσεως.
- 150 Επομένως, η απόφαση 2006/928 και οι εκθέσεις της Επιτροπής οι οποίες καταρτίζονται βάσει της αποφάσεως αυτής μπορούν να υποβληθούν στην ερμηνεία του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, χωρίς να ασκεί επιρροή, στο πλαίσιο αυτό, το ζήτημα αν οι ως άνω πράξεις παράγουν δεσμευτικά αποτελέσματα.
- 151 Ως εκ τούτου, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η απόφαση 2006/928 καθώς και οι εκθέσεις που καταρτίζει η Επιτροπή βάσει της αποφάσεως αυτής συνιστούν πράξεις θεσμικού οργάνου της Ένωσης οι οποίες μπορούν να ερμηνευθούν από το Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.

Επί του πρώτου ερωτήματος στην υπόθεση C-195/19, του δεύτερου ερωτήματος στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19 και του τρίτου ερωτήματος στις υποθέσεις C-127/19, C-291/19 και C-397/19

- 152 Με το πρώτο ερώτημα στην υπόθεση C-195/19, το δεύτερο ερώτημα στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19 και το τρίτο ερώτημα στις υποθέσεις C-127/19, C-291/19 και C-397/19, τα οποία θα εξεταστούν από κοινού, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν,

κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί, αφενός, αν τα άρθρα 2, 37 και 38 της Πράξης Προσχώρησης, σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 και 49 ΣΕΕ, έχουν την έννοια ότι η απόφαση 2006/928 εμπίπτει, από την άποψη της νομικής φύσης, του περιεχομένου και των διαχρονικών αποτελεσμάτων της, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Προσχώρησης και, αφετέρου, ποιες έννομες συνέπειες απορρέουν εξ αυτού για τη Ρουμανία. Ειδικότερα, τα αιτούντα δικαστήρια διερωτώνται αν, και σε ποιον βαθμό, είναι δεσμευτικές για τη Ρουμανία οι απαιτήσεις και οι συστάσεις οι οποίες διατυπώνονται στις εκθέσεις που εκδίδει η Επιτροπή βάσει της αποφάσεως 2006/928.

– Επί της νομικής φύσης, του περιεχομένου και των διαχρονικών αποτελεσμάτων της αποφάσεως 2006/928

- 153 Η απόφαση 2006/928, όπως καθίσταται σαφές στις αιτιολογικές της σκέψεις 4 και 5, εκδόθηκε στο πλαίσιο της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση, η οποία πραγματοποιήθηκε την 1η Ιανουαρίου 2007, και έχει ως βάση τα άρθρα 37 και 38 της Πράξης Προσχώρησης.
- 154 Όπως προκύπτει δε από το άρθρο 2, παράγραφος 2, της Συνθήκης Προσχώρησης, η Πράξη Προσχώρησης, όπου καθορίζονται οι όροι προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση και οι προσαρμογές των Συνθηκών τις οποίες συνεπάγεται η προσχώρηση αυτή, αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Συνθήκης Προσχώρησης.
- 155 Συνεπώς, η απόφαση 2006/928 εμπίπτει, ως μέτρο που έχει ληφθεί βάσει της Πράξης Προσχώρησης, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Προσχώρησης. Το γεγονός ότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση δεν αναιρεί το ως άνω συμπέρασμα, εφόσον το άρθρο 4, παράγραφος 3, της Συνθήκης Προσχώρησης, η οποία υπογράφηκε στις 25 Απριλίου 2005, εξουσιοδοτεί ρητώς τα θεσμικά όργανα της Ένωσης να λάβουν, πριν από την προσχώρηση, τα εκεί απαριθμούμενα μέτρα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και εκείνα που μνημονεύονται στα άρθρα 37 και 38 της Πράξης Προσχώρησης.
- 156 Όσον αφορά τα άρθρα 37 και 38 της Πράξης Προσχώρησης, οι διατάξεις αυτές εξουσιοδοτούν την Επιτροπή να λάβει τα κατάλληλα μέτρα, το μεν σε περίπτωση άμεσου κινδύνου σοβαρής δυσλειτουργίας της εσωτερικής αγοράς λόγω μη τήρησης, εκ μέρους της Ρουμανίας, των δεσμεύσεων που ανέλαβε στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχώρησης, και το δε σε περίπτωση άμεσου κινδύνου σοβαρών ελλείψεων στη Ρουμανία αναφορικά με την τήρηση των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης οι οποίες αφορούν τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.
- 157 Εν προκειμένω, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 134 και 135 των προτάσεών του στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19 και C-355/19, η απόφαση 2006/928 εκδόθηκε λόγω της ύπαρξης άμεσων κινδύνων κατά την έννοια των άρθρων 37 και 38 της Πράξης Προσχώρησης.
- 158 Πράγματι, όπως προκύπτει από την έκθεση παρακολούθησης της Επιτροπής, της 26ης Σεπτεμβρίου 2006, σχετικά με τον βαθμό προετοιμασίας για την προσχώρηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση [COM(2006) 549 final], στην οποία παραπέμπει η αιτιολογική σκέψη 4 της αποφάσεως 2006/928, το θεσμικό όργανο διαπίστωσε ότι εξακολουθούσαν να υπάρχουν προβλήματα στη Ρουμανία, ιδίως στους τομείς της δικαιοσύνης και της καταπολέμησης της διαφθοράς, και πρότεινε στο Συμβούλιο, ως όρο για την προσχώρηση του συγκεκριμένου κράτους, να θεσπιστεί ένας μηχανισμός συνεργασίας και ελέγχου ώστε να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα αυτά. Όπως επισημαίνεται ειδικότερα στις αιτιολογικές σκέψεις 4 και 6 της προαναφερθείσας αποφάσεως και όπως υπογράμμισε η Επιτροπή, με την εν

λόγω απόφαση θεσπίστηκε ο ΜΣΕ και τέθηκαν οι στόχοι αναφοράς, για τους οποίους γίνεται λόγος στο άρθρο 1 και στο παράρτημα της ίδιας αποφάσεως, όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και την καταπολέμηση της διαφθοράς προκειμένου ακριβώς να επιλυθούν τα εν λόγω προβλήματα και να διασφαλιστεί ότι το δικαστικό σύστημα και τα όργανα επιβολής του νόμου θα είναι σε θέση να εφαρμόζουν και να εκτελούν τα μέτρα που λαμβάνονται για να συμβάλουν στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

- 159 Ειδικότερα, όπως αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 3 της αποφάσεως 2006/928, η εσωτερική αγορά και ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης βασίζονται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη ότι οι δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις καθώς και οι πρακτικές όλων των κρατών μελών σέβονται πλήρως το κράτος δικαίου, όπερ προϋποθέτει την ύπαρξη, σε όλα τα κράτη μέλη, αμερόληπτου, ανεξάρτητου και αποτελεσματικού δικαστικού και διοικητικού συστήματος, κατάλληλα εξοπλισμένου, μεταξύ άλλων, για την καταπολέμηση της διαφθοράς.
- 160 Το δε άρθρο 49 ΣΕΕ, όπου προβλέπεται η δυνατότητα κάθε ευρωπαϊκού κράτους να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης, διευκρινίζει ότι η Ένωση απαρτίζεται από κράτη τα οποία έχουν προσχωρήσει ελεύθερα και οικειοθελώς στις μνημονευόμενες στο άρθρο 2 ΣΕΕ κοινές αξίες, σέβονται τις αξίες αυτές και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τις προωθούν. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 2 ΣΕΕ καθιστά σαφές ότι η Ένωση βασίζεται σε αξίες, όπως το κράτος δικαίου, οι οποίες είναι κοινές στα κράτη μέλη σε μια κοινωνία που χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων, από τη δικαιοσύνη. Επισημαίνεται συναφώς ότι η αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών και, ιδίως, μεταξύ των δικαστηρίων τους εδράζεται στη θεμελιώδη παραδοχή ότι τα κράτη μέλη συμμερίζονται ορισμένες κοινές αξίες επί των οποίων στηρίζεται η Ένωση, όπως διευκρινίζεται στο ως άνω άρθρο (απόφαση της 20ής Απριλίου 2021, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, σκέψεις 61 και 62 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 161 Ως εκ τούτου, ο σεβασμός των αξιών στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 2 ΣΕΕ αποτελεί, όπως υπογράμμισαν τόσο η Επιτροπή όσο και η Βελγική, η Δανική και η Σουηδική Κυβέρνηση, αναγκαία προϋπόθεση της προσχώρησης οποιουδήποτε ευρωπαϊκού κράτους ζητεί να γίνει μέλος της Ένωσης. Σε αυτό το πλαίσιο θεσπίστηκε με την απόφαση 2006/928 ο ΜΣΕ προκειμένου να διασφαλιστεί ο σεβασμός της αξίας του κράτους δικαίου στη Ρουμανία.
- 162 Εξάλλου, ο σεβασμός, εκ μέρους ενός κράτους μέλους, των αξιών που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ συνιστά προϋπόθεση για την απόλαυση όλων δικαιωμάτων που απορρέουν από την εφαρμογή των Συνθηκών σε αυτό το κράτος μέλος. Επομένως, τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να τροποποιούν τη νομοθεσία τους κατά τρόπο που να επιφέρει αποδυνάμωση της προστασίας του κράτους δικαίου ως αξίας που συγκεκριμενοποιείται, μεταξύ άλλων, με το άρθρο 19 ΣΕΕ. Συνεπώς, τα κράτη μέλη οφείλουν να μεριμνούν ώστε να αποτρέπεται οποιασδήποτε μορφής υποβάθμιση, υπό το πρίσμα των αξιών του κράτους δικαίου, της νομοθεσίας τους στον τομέα της οργάνωσης της δικαιοσύνης, απέχοντας από τη θέσπιση κανόνων δυνάμενων να θίξουν την ανεξαρτησία των δικαστών (απόφαση της 20ής Απριλίου 2021, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, σκέψεις 63 και 64 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 163 Στο πλαίσιο αυτό, διαπιστώνεται ότι οι προγενέστερες της προσχώρησης πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, στις οποίες περιλαμβάνεται η απόφαση 2006/928, δεσμεύουν τη Ρουμανία από την ημερομηνία προσχώρησης στην Ένωση, δυνάμει του άρθρου 2 της Πράξης Προσχώρησης, και παραμένουν σε ισχύ, βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 3, της Συνθήκης Προσχώρησης, μέχρι την κατάργησή τους.

- 164 Όσον αφορά, ειδικότερα, τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει των άρθρων 37 και 38 της Πράξης Προσχώρησης, μολονότι αληθεύει ότι το πρώτο εδάφιο των άρθρων αυτών επέτρεπε στην Επιτροπή να λάβει τα εκεί αναφερόμενα μέτρα «εντός τριών ετών από την προσχώρηση», εντούτοις το δεύτερο εδάφιο των ίδιων άρθρων προβλέπει ρητώς ότι τα μέτρα τα οποία έχουν ληφθεί κατ' αυτόν τον τρόπο μπορούν να εφαρμόζονται και πέραν της χρονικής αυτής περιόδου, ενόσω δεν έχουν εκπληρωθεί οι αντίστοιχες δεσμεύσεις ή ενόσω εξακολουθούν να υφίστανται οι διαπιστωθείσες ελλείψεις, καθώς και ότι αίρονται μόλις εκπληρωθεί η αντίστοιχη δέσμευση ή μόλις θεραπευθεί η επίμαχη έλλειψη. Εξάλλου και η ίδια η απόφαση 2006/928 διευκρινίζει, στην αιτιολογική της σκέψη 9, ότι «θα πρέπει να ανακληθεί όταν θα έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά όλοι οι στόχοι αναφοράς».
- 165 Συνεπώς, η απόφαση 2006/928 εμπίπτει, από την άποψη της νομικής φύσης, του περιεχομένου και των διαχρονικών αποτελεσμάτων της, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Προσχώρησης και συνεχίζει να παράγει τα αποτελέσματά της εφόσον δεν έχει ανακληθεί.
- Επί των εννόμων αποτελεσμάτων της αποφάσεως 2006/928 και των εκθέσεων της Επιτροπής οι οποίες καταρτίζονται βάσει της αποφάσεως αυτής*
- 166 Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 288, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ προβλέπει, όπως και το άρθρο 249, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, ότι η απόφαση «είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της» για τους αποδέκτες που ορίζει.
- 167 Κατά το άρθρο 4 της αποφάσεως 2006/928, η απόφαση αυτή έχει ως αποδέκτες όλα τα κράτη μέλη, στα οποία περιλαμβάνεται και η Ρουμανία από την προσχώρησή της και εντεύθεν. Η ως άνω απόφαση είναι, κατά συνέπεια, δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της για το κράτος μέλος αυτό ήδη από την προσχώρησή του στην Ένωση.
- 168 Ειδικότερα, η εν λόγω απόφαση επιβάλλει στη Ρουμανία την υποχρέωση να επιτύχει τους μνημονευόμενους στο παράρτημά της στόχους αναφοράς και να υποβάλλει ετησίως στην Επιτροπή, όπως ορίζει το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, της ίδιας αποφάσεως, έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί συναφώς.
- 169 Όσον αφορά, πιο συγκεκριμένα, τους στόχους αναφοράς, πρέπει να σημειωθεί ακόμη ότι αυτοί ορίστηκαν, όπως προεκτέθηκε στις σκέψεις 158 έως 162 της παρούσας αποφάσεως, λόγω των προβλημάτων που είχαν διαπιστωθεί από την Επιτροπή πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση, ιδίως στους τομείς των δικαστικών μεταρρυθμίσεων και της καταπολέμησης της διαφθοράς, και ότι έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι η Ρουμανία σέβεται το κράτος δικαίου ως αξία την οποία διακηρύσσει το άρθρο 2 ΣΕΕ, όπερ συνιστά προϋπόθεση για την απόλαυση όλων των δικαιωμάτων που απορρέουν από την εφαρμογή των Συνθηκών στο κράτος μέλος αυτό.
- 170 Επιπλέον, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 152 των προτάσεων του στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19 και C-355/19 και όπως παρατήρησαν επίσης η Επιτροπή και η Βελγική Κυβέρνηση, οι στόχοι αναφοράς συγκεκριμενοποιούν τις ειδικές δεσμεύσεις τις οποίες συμφώνησε να αναλάβει η Ρουμανία και τις απαιτήσεις που αποδέχθηκε κατά το πέρας των διαπραγματεύσεων προσχώρησης στις 14 Δεκεμβρίου 2004, όπως αυτές περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΧ της Πράξης Προσχώρησης, αναφορικά, μεταξύ άλλων, με τους τομείς της δικαιοσύνης και της καταπολέμησης της διαφθοράς.

- 171 Πράγματι, όπως υπογράμμισε ειδικότερα η Επιτροπή και όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 4 και 6 της αποφάσεως 2006/928, η θέσπιση του ΜΣΕ και ο καθορισμός των στόχων αναφοράς είχαν ως σκοπό να συμβάλουν στην ολοκλήρωση της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα τα οποία διαπίστωσε η Επιτροπή στους συγκεκριμένους τομείς πριν από την προσχώρηση.
- 172 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι στόχοι αναφοράς έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για τη Ρουμανία, όπερ σημαίνει ότι το κράτος μέλος αυτό υπέχει ειδική υποχρέωση επίτευξής τους και λήψης των κατάλληλων μέτρων για την υλοποίησή τους το ταχύτερο δυνατόν. Ομοίως, το κράτος μέλος οφείλει να απέχει από την εφαρμογή οποιουδήποτε μέτρου θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την υλοποίηση των ίδιων αυτών στόχων.
- 173 Ως προς τις εκθέσεις που καταρτίζει η Επιτροπή βάσει της αποφάσεως 2006/928, υπενθυμίζεται ότι, για να διαπιστωθεί αν μια πράξη της Ένωσης παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα, πρέπει να εξετάζεται η ουσία της και να εκτιμώνται τα αποτελέσματά της με γνώμονα αντικειμενικά κριτήρια, όπως το περιεχόμενο της ίδιας της πράξης, λαμβανομένων ενδεχομένων υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου εκδόθηκε και των εξουσιών του θεσμικού οργάνου που την εξέδωσε (πρβλ. απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 2018, Βέλγιο κατά Επιτροπής, C-16/16 P, EU:C:2018:79, σκέψη 32).
- 174 Εν προκειμένω, είναι αληθές ότι οι εκθέσεις που καταρτίζονται βάσει της αποφάσεως 2006/928 απευθύνονται, βάσει του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως αυτής, στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, και όχι στη Ρουμανία. Επιπλέον, οι ως άνω εκθέσεις περιέχουν μεν μια ανάλυση της κατάστασης στη Ρουμανία και θέτουν απαιτήσεις που την αφορούν, πλην όμως με τα συμπεράσματα τα οποία διατυπώνονται στις εκθέσεις αυτές απευθύνονται «συστάσεις» προς το εν λόγω κράτος μέλος, βάσει των συγκεκριμένων απαιτήσεων.
- 175 Γεγονός παραμένει πάντως ότι, όπως συνάγεται από τον συνδυασμό των άρθρων 1 και 2 της προαναφερθείσας αποφάσεως, σκοπός των εκθέσεων αυτών είναι η ανάλυση και η εξέλιξη της προόδου της Ρουμανίας σε σχέση με τους στόχους αναφοράς τους οποίους υποχρεούται να επιτύχει. Όσον αφορά ειδικότερα τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις, οι συστάσεις αυτές διατυπώνονται, όπως παρατήρησε και η Επιτροπή, για να συμβάλουν στην υλοποίηση των στόχων αναφοράς και για να κατευθύνουν τις σχετικές μεταρρυθμίσεις στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.
- 176 Επ' αυτού υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, από την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, απορρέει, αφενός, ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προς εξασφάλιση της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης καθώς και να εξαλείφουν τις παράνομες συνέπειες τυχόν παραβιάσεως του δικαίου της Ένωσης και, αφετέρου, ότι την υποχρέωση αυτή υπέχουν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, όλα τα όργανα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους [πρβλ. απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Επιτροπή κατά Σλοβενίας (Αρχεία της ΕΚΤ), C-316/19, EU:C:2020:1030, σκέψεις 119 και 124 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 177 Υπό τις συνθήκες αυτές, για να συμμορφωθεί με τους στόχους αναφοράς που τίθενται με το παράρτημα της αποφάσεως 2006/928, η Ρουμανία οφείλει να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις και τις συστάσεις οι οποίες διατυπώνονται στις εκθέσεις που καταρτίζει η Επιτροπή βάσει της αποφάσεως αυτής. Πιο συγκεκριμένα, το κράτος μέλος δεν πρέπει να λαμβάνει ή να διατηρεί σε ισχύ, στους τομείς τους οποίους καλύπτουν οι στόχοι αναφοράς, μέτρα που θα

μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την επίτευξη του αποτελέσματος που ορίζεται με τους στόχους αυτούς. Σε περίπτωση που η Επιτροπή διατυπώσει, σε μια τέτοια έκθεση, αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα εθνικού μέτρου με κάποιον από τους στόχους αναφοράς, η Ρουμανία θα πρέπει να συνεργαστεί καλόπιστα με το θεσμικό όργανο προκειμένου να υπερκεραστούν, με τρόπο απολύτως σύμφωνο τόσο προς τους στόχους αναφοράς όσο και προς τις διατάξεις των Συνθηκών, οι δυσκολίες στην υλοποίηση των στόχων αναφοράς.

- 178 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο πρώτο ερώτημα στην υπόθεση C-195/19, στο δεύτερο ερώτημα στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19 και στο τρίτο ερώτημα στις υποθέσεις C-127/19, C-291/19 και C-397/19 είναι ότι τα άρθρα 2, 37 και 38 της Πράξης Προσχώρησης, σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 και 49 ΣΕΕ, έχουν την έννοια ότι η απόφαση 2006/928 εμπίπτει, από την άποψη της νομικής φύσης, του περιεχομένου και των διαχρονικών αποτελεσμάτων της, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Προσχώρησης. Επίσης, η απόφαση 2006/928 παραμένει, εφόσον δεν έχει ανακληθεί, δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της για τη Ρουμανία. Οι στόχοι αναφοράς οι οποίοι περιλαμβάνονται στο παράρτημά της, αφενός, έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι το κράτος μέλος αυτό σέβεται το κράτος δικαίου ως αξία που διακηρύσσεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ και, αφετέρου, έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για το εν λόγω κράτος μέλος, υπό την έννοια ότι η Ρουμανία οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προς επίτευξη των στόχων αναφοράς, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη, όπως επιτάσσει η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, τις εκθέσεις τις οποίες καταρτίζει η Επιτροπή βάσει της ως άνω αποφάσεως, και ιδίως τις συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις αυτές.

Επί του τέταρτου ερωτήματος στην υπόθεση C-83/19 και επί του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-355/19

- 179 Με το τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-83/19 και το τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-355/19, τα οποία θα εξεταστούν από κοινού, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν οι ρυθμίσεις που διέπουν την οργάνωση της δικαιοσύνης στη Ρουμανία, όπως οι σχετικές με τον προσωρινό διορισμό στις διευθυντικές θέσεις της Δικαστικής Επιθεώρησης και με την ίδρυση της ΥΔΑΔ, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 2006/928 και αν πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις οι οποίες απορρέουν από το κράτος δικαίου ως αξία που διακηρύσσεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ.
- 180 Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει τόσο από την αιτιολογική σκέψη 6 της αποφάσεως 2006/928 όσο και από την ιδιαιτέρως εκτενή διατύπωση του πρώτου, του τρίτου και του τέταρτου στόχου αναφοράς που περιλαμβάνονται στο παράρτημά της, και όπως επιβεβαιώνεται από την προαναφερθείσα στη σκέψη 158 της παρούσας αποφάσεως έκθεση της Επιτροπής, η απόφαση 2006/928 αφορά ολόκληρο το δικαστικό σύστημα της Ρουμανίας, καθώς και την καταπολέμηση της διαφθοράς στο κράτος μέλος αυτό. Στο δε σημείο 3.1 της από 27 Ιουνίου 2007 έκθεσής της προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σχετικά με την πρόοδο της Ρουμανίας όσον αφορά τα συνοδευτικά μέτρα από την προσχώρησή της και έπειτα [COM(2007) 378 final], έκθεση για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 2 της αποφάσεως 2006/928, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, στον βαθμό που καθένας από τους στόχους αναφοράς συνέβαλλε με τον τρόπο του στην εγκαθίδρυση ενός ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστικού και διοικητικού συστήματος, οι στόχοι αναφοράς δεν έπρεπε να εξετάζονται χωριστά αλλά συνολικά, ως αναπόσπαστο τμήμα οποιασδήποτε σχεδιαζόμενης μεταρρύθμισης του δικαστικού συστήματος ή των διατάξεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς, μέχρις ότου να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί.

- 181 Εν προκειμένω, όπως επισήμανε κατ' ουσίαν ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 178 και 250 των προτάσεων του στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19 και C-355/19, οι επίμαχες στις υποθέσεις των κυρίων δικών εθνικές ρυθμίσεις, οι οποίες ήταν απόρροια των μεταρρυθμίσεων που επήλθαν το 2018 και το 2019, επέφεραν τροποποιήσεις στους διάφορους νόμους για τη δικαιοσύνη, οι οποίοι είχαν θεσπιστεί στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση με σκοπό την ενίσχυση της ανεξαρτησίας και της αποτελεσματικότητας της δικαστικής εξουσίας και οι οποίοι συνθέτουν το νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει την οργάνωση του δικαστικού συστήματος στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.
- 182 Όσον αφορά ειδικότερα την εθνική ρύθμιση που βρίσκεται στο επίκεντρο της υποθέσεως C-83/19, η ρύθμιση αυτή διέπει τον προσωρινό διορισμό στις διευθυντικές θέσεις της Δικαστικής Επιθεώρησης, δηλαδή ενός οργανισμού με νομική προσωπικότητα, υπαγόμενου στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, του οποίου ο ρόλος αναδεικνύεται ρητώς, στον πρώτο στόχο αναφοράς που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της αποφάσεως 2006/928, ως εχέγγυο μεγαλύτερης διαφάνειας και αποτελεσματικότητας του συστήματος απονομής δικαιοσύνης. Ο οργανισμός αυτός διαθέτει ουσιώδεις αρμοδιότητες στο πλαίσιο των πειθαρχικών διαδικασιών εντός της δικαστικής εξουσίας και στο πλαίσιο των διαδικασιών που διέπουν την προσωπική ευθύνη των δικαστικών λειτουργών. Εξάλλου, η θεσμική διάρθρωση και η δραστηριότητα του εν λόγω οργανισμού, όπως άλλωστε και η εθνική ρύθμιση που βρίσκεται στο επίκεντρο της υποθέσεως C-83/19, έχουν αναλυθεί από την Επιτροπή στις εκθέσεις τις οποίες καταρτίζει βάσει του άρθρου 2 της αποφάσεως 2006/928, και δη στις εκθέσεις των ετών 2010, 2011 και 2017 έως 2019.
- 183 Η δε εθνική ρύθμιση η οποία βρίσκεται στο επίκεντρο των υποθέσεων C-127/19, C-195/19, C-291/19 και C-355/19 αφορά την ίδρυση της ΥΔΑΔ και τις λεπτομέρειες του διορισμού των εισαγγελέων που ασκούν τα καθήκοντά τους σε αυτήν. Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 180 και 181 των προτάσεων του στις προαναφερθείσες υποθέσεις, η ίδρυση μιας τέτοιας υπηρεσίας, αφενός, άπτεται του πρώτου, του τρίτου και του τέταρτου στόχου αναφοράς, οι οποίοι περιλαμβάνονται στο παράρτημα της αποφάσεως 2006/928 και αφορούν την οργάνωση του δικαστικού συστήματος και την καταπολέμηση της διαφθοράς, και, αφετέρου, έχει εξεταστεί από την Επιτροπή στις εκθέσεις που κατάρτισε το 2018 και το 2019 βάσει του άρθρου 2 της αποφάσεως αυτής.
- 184 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι τέτοιες ρυθμίσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 2006/928 και ότι, όπως κρίθηκε με τη σκέψη 178 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις οι οποίες απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης και δη από το κράτος δικαίου ως αξία που διακηρύσσεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ.
- 185 Συνεπώς, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-83/19 και στο τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-355/19 είναι ότι οι ρυθμίσεις οι οποίες διέπουν την οργάνωση της δικαιοσύνης στη Ρουμανία, όπως οι σχετικές με τον προσωρινό διορισμό στις διευθυντικές θέσεις της Δικαστικής Επιθεώρησης και με την ίδρυση υπηρεσίας υπαγόμενης στην εισαγγελική αρχή και αρμόδιας για τη διερεύνηση των αδικημάτων που διαπράττονται εντός του δικαστικού σώματος, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 2006/928, όπερ σημαίνει ότι πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις οι οποίες απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης και δη από το κράτος δικαίου ως αξία που διακηρύσσεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ.

Επί του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-83/19

- 186 Με το τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-83/19, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ καθώς και η απόφαση 2006/928 έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει στις διατάξεις τους εθνική ρύθμιση η οποία θεσπίστηκε από την κυβέρνηση κράτους μέλους και της επιτρέπει να προβαίνει σε προσωρινούς διορισμούς στις διευθυντικές θέσεις της δικαστικής αρχής που είναι αρμόδια για τη διενέργεια των πειθαρχικών ερευνών και για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης εις βάρος των δικαστών και των εισαγγελέων, χωρίς να τηρείται η συνήθης διαδικασία διορισμού η οποία προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο για τέτοιες θέσεις.
- 187 Όπως προκύπτει από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει το ως άνω ερώτημα λόγω του ότι η αποστολή που ανατίθεται σε μια δικαστική αρχή όπως αυτή στην οποία αναφέρεται η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης εθνική ρύθμιση και, ιδίως, η έκταση των αρμοδιοτήτων που διαθέτουν τα διευθυντικά στελέχη της αρχής αυτής στο πλαίσιο της εν λόγω αποστολής εγείρουν επιφυλάξεις σε σχέση με την τήρηση της απαίτησης της ανεξαρτησίας των δικαστών.
- 188 Υπενθυμίζεται κατ' αρχάς ότι το άρθρο 19 ΣΕΕ, το οποίο συγκεκριμενοποιεί την αρχή του κράτους δικαίου που μνημονεύεται μεταξύ των αξιών του άρθρου 2 ΣΕΕ, αναθέτει στα εθνικά δικαστήρια και στο Δικαστήριο την υποχρέωση να εγγυώνται την πλήρη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης στο σύνολο των κρατών μελών, καθώς και την ένδικη προστασία των δικαιωμάτων που αντλούν οι πολίτες από το δίκαιο αυτό [αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 50, της 24ης Ιουνίου 2019, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία του Ανωτάτου Δικαστηρίου), C-619/18, EU:C:2019:531, σκέψη 47, και της 5ης Νοεμβρίου 2019, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία των τακτικών δικαστηρίων), C-192/18, EU:C:2019:924, σκέψη 98].
- 189 Η ίδια η ύπαρξη αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου προς διασφάλιση της τήρησης των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ύπαρξη κράτους δικαίου [αποφάσεις της 27ης Φεβρουαρίου 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, σκέψη 36, και της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 51].
- 190 Στο πλαίσιο αυτό, και όπως προβλέπει το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, τα κράτη μέλη οφείλουν να προβλέπουν ένα σύστημα μέσω ένδικης προστασίας και διαδικασιών το οποίο να διασφαλίζει στους πολίτες τον σεβασμό του δικαιώματός τους σε αποτελεσματική δικαστική προστασία στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης. Η μνημονευόμενη στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των δικαιωμάτων που αντλούν οι πολίτες από το δίκαιο της Ένωσης συνιστά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, η οποία απορρέει από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών και έχει κατοχυρωθεί με τα άρθρα 6 και 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, καθώς και, σήμερα πλέον, με το άρθρο 47 του Χάρτη [απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Α. Β. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψεις 109 και 110 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 191 Επομένως, κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να διασφαλίζει ότι τα όργανα τα οποία εντάσσονται, ως «δικαστήρια» υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης, στο εθνικό του σύστημα ενδίκων βοηθημάτων και μέσω στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης πληρούν τις

απαιτήσεις της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας [αποφάσεις της 27ης Φεβρουαρίου 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, σκέψη 37, και της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 52].

- 192 Ως προς το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, υπενθυμίζεται ότι η διάταξη αυτή κάνει λόγο για «τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης», ανεξαρτήτως της κατάστασης στην οποία τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη [απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Α. Β. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψη 111 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 193 Εθνικές ρυθμίσεις όπως οι επίμαχες στις κύριες δίκες έχουν εφαρμογή σε ολόκληρο το δικαστικό σώμα και, ως εκ τούτου, στους δικαστές γενικής δικαιοδοσίας του δικαίου της Ένωσης οι οποίοι καλούνται, υπό την ιδιότητά τους αυτή, να αποφανθούν επί ζητημάτων σχετικών με την εφαρμογή ή με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης. Εφόσον πρόκειται συνεπώς για «δικαστήρια» υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης, τα οποία αποτελούν μέρος του ρουμανικού συστήματος ενδίκων βοηθημάτων και μέσω των οποίων οι «τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, οι δικαστές αυτοί πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.
- 194 Υπενθυμίζεται εξάλλου ότι, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα δικαιοδοτικά όργανα τα οποία καλούνται να αποφανθούν επί ζητημάτων σχετικών με την εφαρμογή ή με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης είναι σε θέση να εγγυηθούν την αποτελεσματική δικαστική προστασία που απαιτείται από την ως άνω διάταξη, η διαφύλαξη της ανεξαρτησίας τους έχει πρωταρχική σημασία, όπως επιβεβαιώνεται και από το άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, το οποίο ανάγει την πρόσβαση σε «ανεξάρτητο» δικαστήριο σε μία από τις απαιτήσεις που συνδέονται με το θεμελιώδες δικαίωμα πραγματικής προσφυγής [πρβλ. απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Α. Β. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψη 115 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 195 Η απαίτηση ανεξαρτησίας των δικαιοδοτικών οργάνων, η οποία είναι άμεσα συνυφασμένη με την αποστολή του δικαστή, αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, το οποίο είναι κεφαλαιώδους σημασίας ως εχέγγυο για τη διασφάλιση της προστασίας του συνόλου των δικαιωμάτων που αντλούν οι πολίτες από το δίκαιο της Ένωσης και για τη διαφύλαξη των μνημονευόμενων στο άρθρο 2 ΣΕΕ κοινών αξιών των κρατών μελών, και δη του κράτους δικαίου. Σύμφωνα με την αρχή της διάκρισης των εξουσιών, η οποία χαρακτηρίζει τη λειτουργία ενός κράτους δικαίου, η ανεξαρτησία των δικαστηρίων πρέπει ιδίως να διασφαλίζεται έναντι της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας [πρβλ. απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Α. Β. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψεις 116 και 118 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 196 Κατά πάγια νομολογία, οι εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, οι οποίες απαιτούνται βάσει του δικαίου της Ένωσης, προϋποθέτουν την ύπαρξη κανόνων που να μην αφήνουν περιθώριο για καμία εύλογη αμφιβολία των πολιτών ως προς τη θωράκιση του επίμαχου οργάνου απέναντι σε εξωτερικούς παράγοντες και ως προς την ουδετερότητά του έναντι των αντιπαρατιθέμενων συμφερόντων [πρβλ. αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587,

σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 2ας Μαρτίου 2021, Α. Β. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψη 117, και της 20ής Απριλίου 2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, σκέψη 53].

- 197 Συναφώς, επιβάλλεται οι δικαστές να προφυλάσσονται από εξωτερικές παρεμβάσεις ή πιέσεις δυνάμενες να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία τους. Οι κανόνες οι οποίοι διέπουν το καθεστώς των δικαστών και την άσκηση του λειτουργήματός τους πρέπει, ειδικότερα, να αποκλείουν όχι μόνον κάθε άμεση επιρροή, υπό τη μορφή εντολών, αλλά και πιο έμμεσες μορφές επιρροής δυνάμενες να κατευθύνουν τις αποφάσεις τους, ούτως ώστε να μη δημιουργείται η εντύπωση ότι οι δικαστές δεν είναι ανεξάρτητοι ή αμερόληπτοι, η οποία θα μπορούσε να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη που πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ενός κράτους δικαίου [πρβλ. απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Α. Β. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψεις 119 και 139 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 198 Όσον αφορά, πιο συγκεκριμένα, τους κανόνες που διέπουν το πειθαρχικό καθεστώς, η απαίτηση ανεξαρτησίας επιβάλλει, κατά πάγια νομολογία, να περιβάλλεται το καθεστώς αυτό τις αναγκαίες εγγυήσεις, ώστε να αποφεύγεται κάθε ενδεχόμενο χρήσης του ως συστήματος πολιτικού ελέγχου του περιεχομένου των δικαστικών αποφάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, η θέσπιση κανόνων οι οποίοι ορίζουν, μεταξύ άλλων, ποιες συμπεριφορές συνιστούν πειθαρχικά αδικήματα και ποιες κυρώσεις εφαρμόζονται συγκεκριμένα επ' αυτών, οι οποίοι προβλέπουν την παρέμβαση ανεξάρτητου οργάνου βάσει διαδικασίας που εγγυάται πλήρως τα κατοχυρωμένα στα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη δικαιώματα, ιδίως δε τα δικαιώματα άμυνας, και οι οποίοι καθιερώνουν τη δυνατότητα προσβολής των αποφάσεων των πειθαρχικών οργάνων ενώπιον των δικαστηρίων αποτελεί σύνολο ουσιωδών εγγυήσεων για τη διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας [αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 67, της 24ης Ιουνίου 2019, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία του Ανωτάτου Δικαστηρίου), C-619/18, EU:C:2019:531, σκέψη 77, και της 5ης Νοεμβρίου 2019, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία των τακτικών δικαστηρίων), C-192/18, EU:C:2019:924, σκέψη 114].
- 199 Επιπλέον, όπως επισήμανε κατ' ουσίαν ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 268 των προτάσεων του στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19 και C-355/19, δεδομένου ότι αυτή καθ' εαυτή η πιθανότητα κίνησης πειθαρχικής έρευνας μπορεί να ασκήσει πίεση στους δικαστές, είναι ζωτικής σημασίας το αρμόδιο για τη διενέργεια των ερευνών και για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης όργανο να ενεργεί, κατά την εκτέλεση της αποστολής του, με αντικειμενικότητα και αμεροληψία και να προφυλάσσεται, για τον λόγο αυτό, από οποιαδήποτε εξωτερική επιρροή.
- 200 Ως εκ τούτου, και δεδομένου ότι τα πρόσωπα που κατέχουν τις διευθυντικές θέσεις σε ένα τέτοιο όργανο μπορούν να έχουν καθοριστική επιρροή στη δραστηριότητά του, οι κανόνες οι οποίοι διέπουν τη διαδικασία διορισμού στις θέσεις αυτές πρέπει, όπως υπογράμμισε κατ' ουσίαν ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 269 των προτάσεων του στις υποθέσεις C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19 και C-355/19, να έχουν διαμορφωθεί με τέτοιον τρόπο ώστε να μην είναι δυνατόν να εγείρουν καμία εύλογη αμφιβολία περί χρησιμοποίησης των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων του εν λόγω οργάνου ως μέσου για την άσκηση πιέσεων στο δικαιοδοτικό έργο ή για τον πολιτικό έλεγχό του.
- 201 Σε τελική ανάλυση, το αιτούν δικαστήριο είναι εκείνο που θα κληθεί να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού, αφού προβεί στις αναγκαίες προς τούτο εκτιμήσεις. Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 267 ΣΛΕΕ δεν παρέχει στο Δικαστήριο αρμοδιότητα να εφαρμόζει τους κανόνες

του δικαίου της Ένωσης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, αλλά μόνο να αποφαινεται επί της ερμηνείας των Συνθηκών και των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Πάντως, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο δύναται, στο πλαίσιο της δικαστικής συνεργασίας την οποία καθιερώνει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ και βάσει των στοιχείων της δικογραφίας, να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο τα στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που θα του ήταν χρήσιμα κατά την εκτίμηση των αποτελεσμάτων των διαφόρων διατάξεων του δικαίου αυτού [αποφάσεις της 19ης Νοεμβρίου 2019, Α. Κ. κ.λπ. (Ανεξαρτησία του πειθαρχικού τμήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου), C-585/18, C-624/18 και C-625/18, EU:C:2019:982, σκέψη 132, και της 2ας Μαρτίου 2021, Α. Β. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψη 96].

- 202 Διαπιστώνεται δε ότι το γεγονός και μόνον ότι τα διευθυντικά στελέχη του οργάνου που είναι αρμόδιο για τη διενέργεια των πειθαρχικών ερευνών και την άσκηση πειθαρχικής δίωξης εις βάρος δικαστών και εισαγγελέων διορίζονται από την κυβέρνηση του αντίστοιχου κράτους μέλους δεν αρκεί για να εγείρει αμφιβολίες όπως αυτές για τις οποίες έγινε λόγος στη σκέψη 200 της παρούσας αποφάσεως.
- 203 Το ίδιο ισχύει και για εθνικές διατάξεις οι οποίες ορίζουν ότι, σε περίπτωση που διευθυντική θέση στο όργανο αυτό μείνει κενή κατόπιν λήξης θητείας, τότε αναπληρώνεται από το διευθυντικό στέλεχος του οποίου η θητεία έληξε μέχρις ότου η θέση να πληρωθεί υπό τους όρους που προβλέπει ο νόμος
- 204 Ωστόσο, γεγονός παραμένει ότι οι ουσιαστικοί όροι και οι διαδικαστικές λεπτομέρειες που διέπουν την έκδοση των αποφάσεων διορισμού των διευθυντικών αυτών στελεχών πρέπει να έχουν διαμορφωθεί με τέτοιον τρόπο ώστε να πληρούν τις απαιτήσεις οι οποίες υπενθυμίστηκαν με τη σκέψη 199 της παρούσας αποφάσεως.
- 205 Πιο συγκεκριμένα, μια εθνική ρύθμιση ενδέχεται να εγείρει αμφιβολίες όπως αυτές για τις οποίες έγινε λόγος στη σκέψη 200 της παρούσας αποφάσεως όταν έχει, έστω προσωρινά, ως αποτέλεσμα να επιτρέπει στην κυβέρνηση του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους να προβαίνει σε διορισμούς στις διευθυντικές θέσεις του οργάνου που έχει ως αποστολή να διενεργεί τις πειθαρχικές έρευνες και να ασκεί πειθαρχική δίωξη εις βάρος δικαστών και εισαγγελέων, χωρίς να τηρείται η συνήθης διαδικασία διορισμού η οποία προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο.
- 206 Απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των κρίσιμων στοιχείων του εθνικού νομικού και πραγματικού πλαισίου, αν η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης εθνική ρύθμιση είχε ως αποτέλεσμα να παρασχεθεί στην κυβέρνηση του κράτους μέλους άμεση εξουσία διορισμού στις συγκεκριμένες θέσεις, με συνέπεια να δημιουργηθούν εύλογες αμφιβολίες περί χρησιμοποίησης των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων της Δικαστικής Επιθεώρησης ως μέσου άσκησης πιέσεων στο έργο των δικαστών και των εισαγγελέων ή ως μέσου πολιτικού ελέγχου του έργου τους.
- 207 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-83/19 είναι ότι το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ καθώς και η απόφαση 2006/928 έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει στις διατάξεις τους εθνική ρύθμιση η οποία θεσπίστηκε από την κυβέρνηση κράτους μέλους και της επιτρέπει να προβαίνει σε προσωρινούς διορισμούς στις διευθυντικές θέσεις της δικαστικής αρχής που είναι αρμόδια να διενεργεί τις πειθαρχικές έρευνες και να ασκεί πειθαρχική δίωξη εις βάρος των δικαστών και των εισαγγελέων, χωρίς να τηρείται η συνήθης διαδικασία διορισμού η οποία προβλέπεται από το

εθνικό δίκαιο, εφόσον μια τέτοια ρύθμιση μπορεί να εγείρει εύλογες αμφιβολίες περί χρησιμοποίησης των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων της αρχής αυτής ως μέσου άσκησης πιέσεων στο έργο των δικαστών και των εισαγγελέων ή ως μέσου πολιτικού ελέγχου του έργου τους.

Επί του τέταρτου και του πέμπτου ερωτήματος στην υπόθεση C-127/19, του δεύτερου ερωτήματος στην υπόθεση C-195/19, του τέταρτου και του πέμπτου ερωτήματος στην υπόθεση C-291/19 καθώς και του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος στην υπόθεση C-355/19

- 208 Με το τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-127/19, το δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-195/19, το τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-291/19 καθώς και το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-355/19, τα οποία θα εξεταστούν από κοινού, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ καθώς και η απόφαση 2006/928 έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει στις διατάξεις τους εθνική ρύθμιση που προβλέπει την ίδρυση εξειδικευμένης υπηρεσίας της εισαγγελικής αρχής με αποκλειστική αρμοδιότητα διερεύνησης των αδικημάτων που διαπράττονται από τους δικαστές και τους εισαγγελείς.
- 209 Τα αιτούντα δικαστήρια κρίνουν ότι η ίδρυση τέτοιας υπηρεσίας, όπως εν προκειμένω της ΥΔΑΔ, στην οποία ανατίθεται η αποκλειστική αυτή αρμοδιότητα μπορεί να έχει ως συνέπεια την άσκηση πιέσεων στους δικαστές, όπερ δεν συνάδει με τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 2 και στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, καθώς και στο άρθρο 47 του Χάρτη. Επιπλέον, κατά την εκτίμησή τους, οι κανόνες οι οποίοι διέπουν την αρμοδιότητα και την οργάνωση της ΥΔΑΔ, τον τρόπο λειτουργίας της καθώς και τον διορισμό και την παύση των εισαγγελέων που τοποθετούνται στην υπηρεσία αυτή ενισχύουν τους σχετικούς φόβους και μπορούν, μάλιστα, να αποτελέσουν εμπόδιο στην πάταξη των αδικημάτων διαφθοράς. Τέλος, λαμβανομένου υπόψη του περιορισμένου αριθμού των θέσεων εισαγγελέων στην ΥΔΑΔ, η υπηρεσία αυτή δεν είναι σε θέση να διεκπεραιώνει εντός εύλογου χρόνου τις υποθέσεις οι οποίες εκκρεμούν ενώπιόν της.
- 210 Ως προς το ζήτημα αυτό, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου που προεκτέθηκε στη σκέψη 111 της παρούσας αποφάσεως, η οργάνωση της δικαιοσύνης, περιλαμβανομένης της εισαγγελικής αρχής, εντός των κρατών μελών άπτεται της αρμοδιότητάς τους, την οποία οφείλουν να ασκούν τηρώντας το δίκαιο της Ένωσης.
- 211 Απαιτείται συνεπώς, όπως κατέστη σαφές στις σκέψεις 191, 194 και 195 της παρούσας αποφάσεως, η δικαιοσύνη να είναι οργανωμένη με τέτοιον τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των απαιτήσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης, και δη της απαίτησης της ανεξαρτησίας των δικαστηρίων που καλούνται να αποφαινούνται επί ζητημάτων σχετικών με την εφαρμογή ή με την ερμηνεία του δικαίου αυτού, προκειμένου να κατοχυρώνεται, υπέρ των πολιτών, η αποτελεσματική δικαστική προστασία των δικαιωμάτων που αντλούν από το εν λόγω δίκαιο.
- 212 Κατά τη νομολογία που προεκτέθηκε στις σκέψεις 196 και 197 της παρούσας αποφάσεως, η αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών επιβάλλει την ύπαρξη κανόνων που να μην αφήνουν περιθώριο για καμία εύλογη αμφιβολία των πολιτών ως προς τη θωράκιση των δικαστών απέναντι σε εξωτερικούς παράγοντες, και ιδίως απέναντι στην άσκηση, εκ μέρους της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας, άμεσων ή έμμεσων επιρροών δυνάμενων να κατευθύνουν τις αποφάσεις

τους, για να μη δημιουργείται έτσι η εντύπωση ότι οι δικαστές δεν είναι ανεξάρτητοι ή αμερόληπτοι, η οποία θα μπορούσε να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη που πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ενός κράτους δικαίου

- 213 Όταν ένα κράτος μέλος προβλέπει ειδικούς κανόνες που διέπουν τις ποινικές διαδικασίες εις βάρος των δικαστών και των εισαγγελέων, όπως εν προκειμένω οι κανόνες για την ίδρυση ειδικής υπηρεσίας της εισαγγελικής αρχής με αποκλειστική αρμοδιότητα διερεύνησης των αδικημάτων που διαπράττονται από τους δικαστές και τους εισαγγελείς, η απαίτηση ανεξαρτησίας επιβάλλει, για να μη δημιουργείται στους πολίτες οποιαδήποτε εύλογη αμφιβολία υπό την έννοια της αμέσως προηγούμενης σκέψης, να δικαιολογούνται οι ειδικοί αυτοί κανόνες από αντικειμενικές και επαληθεύσιμες επιτακτικές ανάγκες που άπτονται της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, καθώς και να περιλαμβάνουν οι ίδιοι κανόνες τις αναγκαίες εγγυήσεις ώστε οι ποινικές διαδικασίες, αφενός, να μην είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται ως σύστημα πολιτικού ελέγχου του έργου των δικαστών και των εισαγγελέων και, αφετέρου, να διασφαλίζουν πλήρως τον σεβασμό των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη.
- 214 Οι ειδικοί αυτοί κανόνες δεν πρέπει, ειδικότερα, να έχουν ως αποτέλεσμα να εκθέτουν σε εξωτερικούς παράγοντες όπως αυτούς για τους οποίους έγινε λόγος στη σκέψη 212 της παρούσας αποφάσεως τους δικαστές ή τους εισαγγελείς που είναι αρμόδιοι για υποθέσεις διαφθοράς, αφού κάτι τέτοιο θα σήμαινε ότι δεν τηρούνται όχι μόνον οι απαιτήσεις που απορρέουν από το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, αλλά και, εν προκειμένω, οι ειδικές υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει η Ρουμανία από την απόφαση 2006/928 όσον αφορά την καταπολέμηση της διαφθοράς. Επιπλέον, δεν πρέπει να έχουν ως συνέπεια ούτε να παρατείνεται η διάρκεια των ερευνών επί αδικημάτων διαφθοράς ούτε να αποδυναμώνονται με οποιονδήποτε άλλον τρόπο οι προσπάθειες καταπολέμησης της διαφθοράς.
- 215 Στην υπό κρίση υπόθεση, πρώτον, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο επικαλέστηκε μεν ενώπιον του Δικαστηρίου την ανάγκη προστασίας των δικαστών και των εισαγγελέων από αυθαίρετες εγκλήσεις ως δικαιολογητική βάση για την ίδρυση της ΥΔΑΔ, πλην όμως από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι στην αιτιολογική έκθεση του επίμαχου νόμου δεν προβάλλεται κανένας δικαιολογητικός λόγος σχετικός με ανάγκες που άπτονται της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, όπερ απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των κρίσιμων στοιχείων.
- 216 Δεύτερον, η ίδρυση εντός της εισαγγελικής αρχής μια αυτοτελούς οντότητας όπως η ΥΔΑΔ, η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διερεύνηση των αδικημάτων που διαπράττονται από τους δικαστές και τους εισαγγελείς, θα μπορούσε να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη την οποία πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ενός κράτους δικαίου, στον βαθμό που θα ήταν πιθανό, ανάλογα με τους κανόνες που διέπουν τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση και τη λειτουργία της, καθώς και με το όλο εθνικό πλαίσιο, να εκληφθεί υπό την έννοια ότι σκοπός της είναι να αποτελέσει μέσο πίεσης και εκφοβισμού των δικαστών, δημιουργώντας συνεπώς την εντύπωση ότι οι δικαστές δεν είναι ανεξάρτητοι ή αμερόληπτοι.
- 217 Από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου καθίσταται σαφές ότι η υποβολή, ενώπιον της ΥΔΑΔ, έγκλησης κατά δικαστή ή εισαγγελέα αρκεί για να κινηθεί διαδικασία από αυτήν, περιλαμβανομένης και της περίπτωσης κατά την οποία η έγκληση υποβάλλεται στο πλαίσιο εν εξελίξει ποινικής έρευνας σχετικής με πρόσωπο που δεν είναι δικαστής ή εισαγγελέας, αφού σε μια τέτοια περίπτωση ο φάκελος της έρευνας εκείνης διαβιβάζεται στην ΥΔΑΔ, ανεξαρτήτως της φύσης του αδικήματος για το οποίο κατηγορείται ο δικαστικός λειτουργός και των αποδεικτικών στοιχείων που προβάλλονται εις βάρος του. Ακόμη και σε περίπτωση που η εν εξελίξει έρευνα

- αφορά αδίκημα το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα άλλης εξειδικευμένης υπηρεσίας της εισαγγελικής αρχής, όπως η DNA, η υπόθεση μεταβιβάζεται και πάλι στην ΥΔΑΔ, εφόσον διατυπώνεται κατηγορία εις βάρος δικαστή ή εισαγγελέα. Τέλος, η ΥΔΑΔ μπορεί να προσβάλει αποφάσεις που είχαν εκδοθεί πριν από την ίδρυσή της ή να παραιτηθεί από διαδικασία την οποία έχει κινήσει η DNA ή η DIICOT ή ο Γενικός Εισαγγελέας της Ρουμανίας ενώπιον των ανωτέρων δικαστηρίων.
- 218 Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέχει το αιτούν δικαστήριο, το σύστημα το οποίο έχει διαμορφωθεί κατ' αυτόν τον τρόπο δεν αποκλείει την καταχρηστική υποβολή εγκλήσεων, μεταξύ άλλων ως μέσο παρέμβασης σε εκκρεμείς ευαίσθητες υποθέσεις, ιδίως σε περίπλοκες και προβλεβλόμενες υποθέσεις σχετικές είτε με τη διαφθορά σε υψηλά κλιμάκια είτε με το οργανωμένο έγκλημα, δεδομένου ότι, σε περίπτωση κατάθεσης τέτοιας έγκλησης, ο φάκελος της υπόθεσης περιέρχεται αυτομάτως στην αρμοδιότητα της ΥΔΑΔ.
- 219 Από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο και από την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, της 22ας Οκτωβρίου 2019, σχετικά με την πρόοδο της Ρουμανίας στο πλαίσιο του Μηχανισμού Συνεργασίας και Ελέγχου[COM(2019) 499 final, σ. 5], συνάγεται ότι πρακτικά παραδείγματα αντλούμενα από τις δραστηριότητες της ΥΔΑΔ επιβεβαιώνουν μάλλον ότι είναι υπαρκτός ο κίνδυνος, για τον οποίο έγινε λόγος στη σκέψη 216 της παρούσας αποφάσεως, να λειτουργεί η υπηρεσία αυτή ως μέσο πολιτικών πιέσεων και να ασκεί τις εξουσίες της προκειμένου να επηρεάσει την εξέλιξη ορισμένων ποινικών ερευνών ή ενδίκων διαδικασιών, μεταξύ άλλων, σε υποθέσεις οι οποίες αφορούν διαφθορά σε υψηλά κλιμάκια, με τρόπο που εγείρει αμφιβολίες ως προς την αντικειμενικότητά της, όπερ απόκειται στα αιτούντα δικαστήρια να κρίνουν, κατά τη νομολογία η οποία υπενθυμίστηκε με τη σκέψη 201 της παρούσας αποφάσεως.
- 220 Στο πλαίσιο αυτό, τα αιτούντα δικαστήρια οφείλουν επίσης να βεβαιωθούν ότι οι κανόνες που διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία της ΥΔΑΔ καθώς και οι κανόνες για τον διορισμό και την παύση των εισαγγελέων που τοποθετούνται στη συγκεκριμένη υπηρεσία δεν την έχουν καταστήσει ευάλωτη σε εξωτερικές επιρροές, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των τροποποιήσεων που έχουν επιφέρει στους κανόνες αυτούς τα έκτακτα διατάγματα τα οποία παρεκκλίνουν από την προβλεπόμενη κατά το εθνικό δίκαιο συνήθη νομοθετική διαδικασία.
- 221 Τρίτον, όσον αφορά τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη, πρέπει ειδικότερα οι κανόνες οι οποίοι διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία μιας εξειδικευμένης υπηρεσίας της εισαγγελικής αρχής, όπως η ΥΔΑΔ, να έχουν διαμορφωθεί με τέτοιον τρόπο ώστε να μην εμποδίζουν τη δυνατότητα εκδίκασης της υποθέσεως των ενδιαφερόμενων δικαστών και εισαγγελέων εντός εύλογου χρόνου.
- 222 Υπό την επιφύλαξη του ελέγχου του ζητήματος από τα αιτούντα δικαστήρια, φαίνεται πάντως, από τις πληροφορίες τις οποίες έχουν παράσχει τα δικαστήρια αυτά, να προκύπτει ότι τα ανωτέρω δεν ισχύουν στην περίπτωση της ΥΔΑΔ, ιδίως λόγω του συνδυαστικού αποτελέσματος, αφενός, του προφανώς αισθητά μειωμένου αριθμού εισαγγελέων που στελεχώνουν την εν λόγω υπηρεσία, χωρίς να διαθέτουν μάλιστα ούτε τα μέσα ούτε την ειδημοσύνη που απαιτούνται για τη διερεύνηση περίπλοκων υποθέσεων διαφθοράς και, αφετέρου, του φόρτου εργασίας τον οποίο αντιμετωπίζουν οι ως άνω εισαγγελείς λόγω της μεταβίβασης τέτοιων υποθέσεων στην ΥΔΑΔ από τις υπηρεσίες που ήταν αρμόδιες για τη διεκπεραίωσή τους.

223 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-127/19, στο δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-195/19, στο τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-291/19 και στο τρίτο και το τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-355/19 είναι ότι το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ καθώς και η απόφαση 2006/928 έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει στις διατάξεις τους εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει την ίδρυση εξειδικευμένης υπηρεσίας της εισαγγελικής αρχής με αποκλειστική αρμοδιότητα διερεύνησης των αδικημάτων που διαπράττονται από τους δικαστές και τους εισαγγελείς, χωρίς η ίδρυση τέτοιας υπηρεσίας

- να δικαιολογείται από αντικειμενικές και επαληθεύσιμες επιτακτικές ανάγκες που άπτονται της ορθής απονομής της δικαιοσύνης και
- να συνοδεύεται από ειδικές εγγυήσεις, χάρη στις οποίες, αφενός, να αποκλείεται κάθε κίνδυνος χρησιμοποίησης της υπηρεσίας αυτής ως μέσου πολιτικού ελέγχου του έργου των δικαστών και των εισαγγελέων, ικανός να υπονομεύσει την ανεξαρτησία τους, και, αφετέρου, να διασφαλίζεται ότι κατά την άσκηση της ως άνω αρμοδιότητας έναντι των δικαστών και των εισαγγελέων μπορούν να τηρούνται πλήρως οι απαιτήσεις που απορρέουν από τα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη.

Επί του τέταρτου, του πέμπτου και του έκτου ερωτήματος στην υπόθεση C-397/19

224 Με το τέταρτο, το πέμπτο και το έκτο ερώτημα στην υπόθεση C-397/19, τα οποία θα εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει στις διατάξεις τους εθνική ρύθμιση η οποία διέπει την αστική ευθύνη του Δημοσίου και την προσωπική ευθύνη των δικαστών για ζημιές που προξενούνται σε περίπτωση δικαστικής πλάνης, σε περίπτωση κατά την οποία η ρύθμιση αυτή,

- πρώτον, ορίζει την έννοια «δικαστική πλάνη» με γενικό και αφηρημένο τρόπο,
- δεύτερον, προβλέπει ότι, αν διαπιστωθεί στο πλαίσιο διαδικασίας για την αναγνώριση της αστικής ευθύνης του Δημοσίου, και χωρίς προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερόμενου δικαστή, η ύπαρξη δικαστικής πλάνης, τότε η διαπίστωση αυτή είναι δεσμευτική στο πλαίσιο της διαδικασίας για την αναγνώριση της προσωπικής ευθύνης του τελευταίου,
- τρίτον, αναθέτει σε υπουργείο την αρμοδιότητα για την κίνηση της έρευνας που απαιτείται προκειμένου να διαπιστωθεί αν το Δημόσιο πρέπει να στραφεί αναγωγικά κατά του δικαστή, καθώς και για την άσκηση, με βάση τη δική του εκτίμηση και μόνον, της σχετικής αγωγής εξ αναγωγής.

225 Ως προς το ζήτημα αυτό, διαπιστώνεται εκ προοιμίου ότι, κατά την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης εθνική ρύθμιση, η ύπαρξη δικαστικής πλάνης συνιστά μία εκ των προϋποθέσεων της στοιχειοθέτησης τόσο της αστικής ευθύνης του Δημοσίου όσο και της προσωπικής ευθύνης του ενδιαφερόμενου δικαστή. Λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που απορρέουν από τις αρχές του κράτους δικαίου και δη από την κατοχύρωση της ανεξαρτησίας των δικαστών, θα πρέπει να εξεταστούν χωριστά, αφενός, το καθεστώς αναγνώρισης της ευθύνης του Δημοσίου για ζημιές τις οποίες υφίστανται οι πολίτες σε περιπτώσεις δικαστικής πλάνης και, αφετέρου, οι κανόνες που διέπουν την προσωπική ευθύνη την οποία υπέχουν, για τον ίδιο λόγο, οι δικαστές στο πλαίσιο αγωγής εξ αναγωγής.

- 226 Όσον αφορά, πρώτον, την ευθύνη του Δημοσίου για δικαστικές αποφάσεις αντίθετες προς το δίκαιο της Ένωσης, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η δυνατότητα στοιχειοθέτησης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, της ευθύνης αυτής δεν φαίνεται να συνεπάγεται ιδιαίτερους κινδύνους αμφισβήτησης της ανεξαρτησίας ενός δικαιοδοτικού οργάνου που αποφαινεται σε τελευταίο βαθμό (απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, σκέψη 42).
- 227 Η ως άνω κρίση ισχύει, κατ' αναλογία, και ως προς τη δυνατότητα στοιχειοθέτησης της ευθύνης του Δημοσίου για δικαστικές αποφάσεις οι οποίες ενέχουν, βάσει του εθνικού δικαίου, δικαστική πλάνη.
- 228 Επιπλέον, το γεγονός στο οποίο αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο, δηλαδή ότι οι ουσιαστικές προϋποθέσεις στοιχειοθέτησης της ευθύνης του Δημοσίου, ιδίως στο πλαίσιο του ορισμού της έννοιας της «δικαστικής πλάνης», είναι διατυπωμένες στην επίμαχη εθνική ρύθμιση με όρους γενικούς και αφηρημένους δεν αρκεί, αυτό και μόνον, για να θέσει κίνδυνο την ανεξαρτησία των δικαστών, δεδομένου ότι μια ρύθμιση που διέπει την ευθύνη αυτή πρέπει, ως εκ της ίδιας της φύσης της, να προβλέπει, για τις ανάγκες ενός τέτοιου ορισμού, γενικά και αφηρημένα κριτήρια, τα οποία πρόκειται να διευκρινιστούν εκ των υστέρων από την εθνική νομολογία.
- 229 Όσον αφορά, δεύτερον, την προσωπική ευθύνη των δικαστών για τις ζημίες που οφείλονται σε εκ μέρους τους δικαστική πλάνη, υπογραμμίζεται ότι αυτό το καθεστώς ευθύνης άπτεται της οργάνωσης της δικαιοσύνης και, ως εκ τούτου, της αρμοδιότητας των κρατών μελών. Ειδικότερα, η δυνατότητα των αρχών κράτους μέλους να ζητήσουν, μέσω αγωγής εξ αναγωγής, την αναγνώριση τέτοιας ευθύνης μπορεί, κατά την επιλογή των κρατών μελών, να συνιστά στοιχείο που συμβάλλει στην ενίσχυση της λογοδοσίας και της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος. Εντούτοις, τα κράτη μέλη οφείλουν, κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας, να τηρούν το δίκαιο της Ένωσης.
- 230 Επομένως, όπως υπενθυμίστηκε με τις σκέψεις 191, 194 και 195 της παρούσας απόφασης, απαιτείται το καθεστώς προσωπικής ευθύνης των δικαστών να έχει διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των απαιτήσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως δε η απαίτηση της ανεξαρτησίας των δικαιοδοτικών οργάνων που καλούνται να αποφανθούν επί ζητημάτων σχετικών με την εφαρμογή ή με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, προκειμένου να κατοχυρώνεται η αποτελεσματική δικαστική προστασία των πολιτών, όπως επιτάσσει το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ.
- 231 Συνεπώς, κατά τη νομολογία που προεκτέθηκε στις σκέψεις 196 και 197 της παρούσας απόφασης, η αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών επιβάλλει την ύπαρξη εγγυήσεων που να μην αφήνουν περιθώριο για καμία εύλογη αμφιβολία των πολιτών ως προς τη θωράκιση των δικαστών απέναντι σε εξωτερικούς παράγοντες, και ιδίως απέναντι στην άσκηση, εκ μέρους της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας, άμεσων ή έμμεσων επιρροών δυνάμενων να κατευθύνουν τις αποφάσεις τους, για να μη δημιουργείται έτσι η εντύπωση ότι οι δικαστές δεν είναι ανεξάρτητοι ή αμερόληπτοι, η οποία θα μπορούσε να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη που πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ενός κράτους δικαίου.
- 232 Στο πλαίσιο αυτό, η καθιέρωση αρχής περί προσωπικής ευθύνης των δικαστών για τις περιπτώσεις στις οποίες υποπίπτουν σε δικαστική πλάνη ενέχει κίνδυνο επέμβασης στην ανεξαρτησία των δικαστών, υπό την έννοια ότι μπορεί να επηρεάσει τη λήψη αποφάσεως από εκείνους που καλούνται να αποφανθούν.

- 233 Κατά συνέπεια, η αναγνώριση, στο πλαίσιο αγωγής εξ αναγωγής, της προσωπικής ευθύνης δικαστή λόγω δικαστικής πλάνης πρέπει να περιορίζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις και να οριοθετείται από αντικειμενικά και επαληθεύσιμα κριτήρια σχετικά με ανάγκες που άπτονται της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, καθώς και από εγγυήσεις προς αποτροπή κάθε κινδύνου άσκησης εξωτερικών πιέσεων επί του περιεχομένου των δικαστικών αποφάσεων, ώστε να μη δημιουργείται στους πολίτες οποιαδήποτε εύλογη αμφιβολία υπό την έννοια που προαναφέρθηκε στη σκέψη 231 της παρούσας αποφάσεως.
- 234 Για τον σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο να προβλέπονται κανόνες που να ορίζουν με σαφήνεια και ακρίβεια ποιες συμπεριφορές μπορούν να στοιχειοθετήσουν την προσωπική ευθύνη των δικαστών, προκειμένου να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία η οποία είναι συμφυής με το λειτούργημά τους και να μην εκτίθενται στον κίνδυνο στοιχειοθέτησης της προσωπικής ευθύνης τους αποκλειστικώς και μόνο λόγω της αποφάσεως που εξέδωσαν. Μολονότι, όπως επισήμανε κατ' ουσίαν ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 95 και 100 των προτάσεων του στην υπόθεση C-397/19, η εγγύηση της ανεξαρτησίας δεν επιβάλλει να παρέχεται στους δικαστές απόλυτη ασυλία σε σχέση με τις πράξεις που εκδίδονται κατά την άσκηση των δικαστικών καθηκόντων τους, ωστόσο η προσωπική τους ευθύνη για ζημίες που προκαλούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους πρέπει να αναγνωρίζεται σε εξαιρετικές μόνον περιπτώσεις, στις οποίες έχει διαπιστωθεί σοβαρή υπαιτιότητά τους. Το γεγονός ότι μια απόφαση ενέχει δικαστική πλάνη δεν πρέπει να αρκεί για να στοιχειοθετηθεί η προσωπική ευθύνη του δικαστή που την εξέδωσε.
- 235 Ως προς τους όρους αναγνώρισης της προσωπικής ευθύνης των δικαστών, η εθνική ρύθμιση πρέπει να προβλέπει με σαφήνεια και ακρίβεια τις αναγκαίες εγγυήσεις, ούτως ώστε ούτε η έρευνα προς διαπίστωση της ενδεχόμενης συνδρομής των προϋποθέσεων και των περιστάσεων που μπορούν να στοιχειοθετήσουν την ευθύνη αυτή ούτε η αγωγή εξ αναγωγής να δημιουργούν την εντύπωση ότι είναι πιθανόν να μετατραπούν σε μέσα άσκησης πιέσεων επί του δικαιοδοτικού έργου.
- 236 Προς αποφυγή του ενδεχομένου να έχουν οι όροι αναγνώρισης της προσωπικής ευθύνης αποτρεπτικό αποτέλεσμα για τους δικαστές κατά την άσκηση του δικαστικού τους λειτουργήματος εν πλήρη ανεξαρτησία, πρέπει, όπως παρατήρησε κατ' ουσίαν η Επιτροπή, αφενός, οι αρχές που είναι αρμόδιες τόσο για την κίνηση και τη διενέργεια της έρευνας βάσει της οποίας διαπιστώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων και των περιστάσεων που στοιχειοθετούν την προσωπική ευθύνη του δικαστή, όσο και για την άσκηση της αγωγής εξ αναγωγής, να ενεργούν και οι ίδιες με τρόπο αντικειμενικό και αμερόληπτο κατά την εκπλήρωση της αποστολής τους και, αφετέρου, τόσο οι ουσιαστικές προϋποθέσεις όσο και οι διαδικαστικές λεπτομέρειες οι οποίες διέπουν την άσκηση των εν λόγω αρμοδιοτήτων να είναι τέτοιες που να μη εγείρουν εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία των αρμόδιων αρχών.
- 237 Ομοίως, έχει σημασία να διασφαλίζεται ο πλήρης σεβασμός των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στο άρθρο 47 του Χάρτη, ιδίως των δικαιωμάτων άμυνας του δικαστή, καθώς και να είναι δικαστήριο το όργανο το οποίο έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί επί της προσωπικής ευθύνης του δικαστή.
- 238 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να ελέγξει, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία, αν πληρούνται οι απαιτήσεις για τις οποίες έγινε λόγος στις σκέψεις 233 έως 237 της παρούσας αποφάσεως.

- 239 Μεταξύ των στοιχείων αυτών, έχει ιδιαίτερη σημασία το γεγονός ότι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου, η ύπαρξη δικαστικής πλάνης διαπιστώνεται οριστικώς στο πλαίσιο της διαδικασίας με αντικείμενο την αναγνώριση της ευθύνης του Δημοσίου και ότι η διαπίστωση αυτή είναι δεσμευτική και στο πλαίσιο της διαδικασίας που κινείται με την άσκηση της αγωγής εξ αναγωγής για τη στοιχειοθέτηση της προσωπικής ευθύνης του δικαστή που έχει εκδώσει τη σχετική απόφαση, μολονότι ο τελευταίος δεν έχει ακουστεί στο πλαίσιο της πρώτης διαδικασίας. Ένας τέτοιος κανόνας όχι μόνο μπορεί να δημιουργήσει κίνδυνο εξωτερικών πιέσεων επί του έργου των δικαστών, αλλά ενδέχεται και να θίγει τα δικαιώματα άμυνάς τους, όπερ πρέπει να ελεγχθεί από το αιτούν δικαστήριο.
- 240 Όσον αφορά, εξάλλου, τις αρχές που είναι αρμόδιες τόσο για την κίνηση και τη διενέργεια της έρευνας βάσει της οποίας διαπιστώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων και των περιστάσεων που στοιχειοθετούν την προσωπική ευθύνη του ενδιαφερόμενου δικαστή, όσο και για την εις βάρος του άσκηση της αγωγής εξ αναγωγής, από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου καθίσταται σαφές ότι, δυνάμει της επίμαχης στην κύρια δίκη εθνικής ρύθμισης, η έκθεση την οποία καταρτίζει συναφώς η Δικαστική Επιθεώρηση δεν είναι δεσμευτική και ότι επαφίεται, εν τέλει, αποκλειστικώς στο Υπουργείο Δημοσίων Οικονομικών να αποφασίσει, με βάση τη δική του εκτίμηση και μόνον, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις και οι περιστάσεις που απαιτούνται για την άσκηση της αγωγής εξ αναγωγής. Το αιτούν δικαστήριο οφείλει να ελέγξει, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία του εθνικού πραγματικού και νομικού πλαισίου, αν λόγω των στοιχείων αυτών, ιδίως δε της προαναφερθείσας εξουσίας εκτιμήσεως, η αγωγή εξ αναγωγής μπορεί να χρησιμοποιείται ως μέσο άσκησης πιέσεων επί του δικαιοδοτικού έργου.
- 241 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο τέταρτο, το πέμπτο και το έκτο ερώτημα στην υπόθεση C-397/19 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ έχουν την έννοια ότι δεν αντιβαίνει στις διατάξεις τους εθνική ρύθμιση η οποία, προβλέποντας το καθεστώς της αστικής ευθύνης του Δημοσίου και της προσωπικής ευθύνης των δικαστών για τις ζημιές που προξενούνται σε περίπτωση δικαστικής πλάνης, ορίζει την έννοια της «δικαστικής πλάνης» με γενικούς και αφηρημένους όρους. Αντιθέτως, αντιβαίνει στις ίδιες αυτές διατάξεις τέτοια ρύθμιση, αφενός, στον βαθμό που προβλέπει ότι, αν διαπιστωθεί στο πλαίσιο διαδικασίας για την αναγνώριση της αστικής ευθύνης του Δημοσίου, και χωρίς προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερόμενου δικαστή, η ύπαρξη δικαστικής πλάνης, τότε η διαπίστωση αυτή είναι δεσμευτική στο πλαίσιο της επακόλουθης διαδικασίας επί της αγωγής εξ αναγωγής για την αναγνώριση της προσωπικής ευθύνης του τελευταίου, και, αφετέρου, στον βαθμό που δεν περιέχει γενικώς τις αναγκαίες εγγυήσεις τόσο προς αποτροπή του κινδύνου να χρησιμοποιείται αυτή η αγωγή εξ αναγωγής ως μέσο άσκησης πιέσεων επί του δικαιοδοτικού έργου, όσο και προς διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας του ενδιαφερόμενου δικαστή, προκειμένου να μην προκαλείται στους πολίτες καμία εύλογη αμφιβολία ως προς τη θωράκιση των δικαστών απέναντι σε εξωτερικούς παράγοντες δυνάμενους να κατευθύνουν τις αποφάσεις τους, καθώς και προκειμένου να αποκλείεται το ενδεχόμενο να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι οι δικαστές δεν είναι ανεξάρτητοι ή αμερόληπτοι, η οποία θα μπορούσε να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη που πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ενός κράτους δικαίου.

Επί του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-195/19

- 242 Με το τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-195/19, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν προσκρούει στην αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης εθνική συνταγματική ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, όπως ερμηνεύεται από το συνταγματικό δικαστήριό του, δεν επιτρέπει σε κατώτερο δικαστήριο να αποφασίσει αυτεπαγγέλτως να αφήσει

ανεφάρμοστη εθνική διάταξη που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 2006/928 και κρίνεται από το δικαστήριο αυτό, υπό το πρίσμα αποφάσεως του Δικαστηρίου, ως αντίθετη είτε προς την απόφαση 2006/928 είτε προς το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ.

- 243 Όπως εξηγεί το αιτούν δικαστήριο, το ερώτημα αυτό συνδέεται με πρόσφατη νομολογία του Curtea Constituțională (Συνταγματικού Δικαστηρίου), σύμφωνα με την οποία το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα η απόφαση 2006/928, δεν είναι δυνατόν να υπερισχύει του εθνικού συνταγματικού δικαίου. Κατά το αιτούν δικαστήριο, υφίσταται κίνδυνος το συνταγματικό δίκαιο, όπως ερμηνεύεται από το Curtea Constituțională (Συνταγματικό Δικαστήριο), να ματαιώσει την εφαρμογή των παραδοχών της αποφάσεως την οποία πρόκειται να εκδώσει το Δικαστήριο στην υπόθεση C-195/19.
- 244 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης καθιερώνει την προτεραιότητα του δικαίου της Ένωσης έναντι του δικαίου των κρατών μελών. Η αρχή αυτή επιβάλλει, ως εκ τούτου, σε όλες τις αρχές των κρατών μελών να διασφαλίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητα των διαφόρων κανόνων της Ένωσης, το δε δίκαιο των κρατών μελών δεν μπορεί να επηρεάσει το αποτέλεσμα το οποίο αναγνωρίζεται στους κανόνες αυτούς εντός των κρατών μελών (απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2020, La Quadrature du Net κ.λπ., C-511/18, C-512/18 και C-520/18, EU:C:2020:791, σκέψη 214 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 245 Συνεπώς, λόγω της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, η επίκληση από κράτος μέλος των διατάξεων του εθνικού του δικαίου, ακόμη και του συνταγματικού, δεν είναι δυνατόν να υπονομεύσει την ενότητα και την αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, τα αποτελέσματα της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης δεσμεύουν όλα τα όργανα ενός κράτους μέλους και οι εσωτερικές διατάξεις περί της κατανομής των δικαιοδοτικών αρμοδιοτήτων, περιλαμβανομένων των διατάξεων συνταγματικής ισχύος, δεν μπορούν να αποτελέσουν εμπόδιο συναφώς [πρβλ. αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, σκέψη 59, και της 2ας Μαρτίου 2021, A. B. κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψη 148 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 246 Πρέπει δε, ειδικότερα, να υπομνησθεί ότι η αρχή της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου, βάσει της οποίας τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν, κατά το μέτρο του δυνατού, να ερμηνεύουν το εσωτερικό δίκαιο σύμφωνα προς τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, είναι εγγενής στο σύστημα των Συνθηκών, καθότι παρέχει στα εθνικά δικαστήρια τη δυνατότητα να διασφαλίζουν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, την πλήρη αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης όταν αποφαινόμενοι επί των διαφορών των οποίων έχουν επιληφθεί (απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, Porfławski, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 247 Η αρχή της υπεροχής είναι επίσης εκείνη η οποία, σε περίπτωση που είναι αδύνατη η σύμφωνη προς τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας, επιβάλλει στο εθνικό δικαστήριο το οποίο καλείται, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του, να εφαρμόσει τους κανόνες του δικαίου της Ένωσης την υποχρέωση να διασφαλίσει την πλήρη αποτελεσματικότητά τους, αποφασίζοντας αυτεπαγγέλτως να αφήσει, εν ανάγκη, ανεφάρμοστη κάθε αντίθετη διάταξη της εθνικής νομοθεσίας, έστω και μεταγενέστερη, χωρίς να οφείλει να ζητήσει ή να αναμείνει την προηγούμενη εξαφάνισή της είτε διά της νομοθετικής οδού είτε μέσω οποιασδήποτε άλλης συνταγματικής διαδικασίας (απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2020, La Quadrature du Net κ.λπ., C-511/18, C-512/18 και C-520/18, EU:C:2020:791, σκέψη 215 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 248 Ως εκ τούτου, οποιοδήποτε δικαστήριο επιλαμβάνεται αρμοδίως μιας υποθέσεως υπέχει ειδικότερα την υποχρέωση, ως όργανο κράτους μέλους, να αφήνει ανεφάρμοστη κάθε εθνική διάταξη που αντιβαίνει σε διάταξη του δικαίου της Ένωσης η οποία έχει άμεσο αποτέλεσμα στην ενώπιόν του διαφορά [αποφάσεις της 24ης Ιουνίου 2019, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 61, και της 19ης Νοεμβρίου 2019, *A. K.* κ.λπ. (Ανεξαρτησία του πειθαρχικού τμήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου), C-585/18, C-624/18 και C-625/18, EU:C:2019:982, σκέψη 161].
- 249 Εν προκειμένω, η απόφαση 2006/928, στην οποία αναφέρονται πιο συγκεκριμένα οι κρίσεις του *Curtea Constituțională* (Συνταγματικού Δικαστηρίου) στις οποίες παραπέμπει το αιτούν δικαστήριο, επιβάλλει στη Ρουμανία την υποχρέωση, όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 172 της παρούσας αποφάσεως, να επιτύχει το ταχύτερο δυνατόν τους στόχους αναφοράς που ορίζονται στην απόφαση αυτή. Οι στόχοι αυτοί έχουν άμεσο αποτέλεσμα, εφόσον διατυπώνονται με σαφήνεια και ακρίβεια, χωρίς να συνοδεύονται από οποιαδήποτε προϋπόθεση.
- 250 Εξάλλου, δεδομένου ότι το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ επιβάλλει στα κράτη μέλη σαφή και ακριβή υποχρέωση επίτευξης αποτελέσματος η οποία δεν συνοδεύεται από καμία προϋπόθεση όσον αφορά την ανεξαρτησία που πρέπει να χαρακτηρίζει τα δικαστήρια τα οποία καλούνται να ερμηνεύουν και να εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης [απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, *A. B.* κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψη 146], το αιτούν δικαστήριο θα οφείλει επίσης να διασφαλίσει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων που περιλαμβάνονται στις σκέψεις 208 έως 223 της παρούσας αποφάσεως, την πλήρη αποτελεσματικότητα της ως άνω διατάξεως, αφήνοντας εν ανάγκη ανεφάρμοστη κάθε αντίθετη εθνική διάταξη.
- 251 Συνεπώς, άπαξ και διαπιστωθεί παράβαση του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ ή της αποφάσεως 2006/928, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει, δυνάμει της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, να αφήσει ανεφάρμοστες τις επίμαχες εθνικές διατάξεις, ανεξαρτήτως της νομοθετικής ή συνταγματικής προέλευσής τους [πρβλ. απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, *A. B.* κ.λπ. (Διορισμός δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο – Προσφυγές), C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψη 150 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 252 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-195/19 είναι ότι προσκρούει στην αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης εθνική συνταγματική ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, όπως ερμηνεύεται από το συνταγματικό δικαστήριό του, δεν επιτρέπει σε κατώτερο δικαστήριο να αποφασίσει αυτεπαγγέλτως να αφήσει ανεφάρμοστη εθνική διάταξη που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 2006/928 και κρίνεται από το δικαστήριο αυτό, υπό το πρίσμα αποφάσεως του Δικαστηρίου, ως αντίθετη είτε προς την απόφαση 2006/928 είτε προς το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 253 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

- 1) Η απόφαση 2006/928/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού για τη συνεργασία και τον έλεγχο της προόδου στη Ρουμανία όσον αφορά την επίτευξη των ειδικών στόχων αναφοράς στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς, καθώς και οι εκθέσεις που καταρτίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει της αποφάσεως αυτής, συνιστούν πράξεις θεσμικού οργάνου της Ένωσης, οι οποίες μπορούν να ερμηνευθούν από το Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.
- 2) Τα άρθρα 2, 37 και 38 της Πράξης περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 και 49 ΣΕΕ, έχουν την έννοια ότι η απόφαση 2006/928 εμπίπτει, από την άποψη της νομικής φύσης, του περιεχομένου και των διαχρονικών αποτελεσμάτων της, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η απόφαση αυτή παραμένει, εφόσον δεν έχει ανακληθεί, δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της για τη Ρουμανία. Οι στόχοι αναφοράς οι οποίοι περιλαμβάνονται στο παράρτημά της, αφενός, έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι το κράτος μέλος αυτό σέβεται το κράτος δικαίου ως αξία που διακηρύσσεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ και, αφετέρου, έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για το εν λόγω κράτος μέλος, υπό την έννοια ότι η Ρουμανία οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προς επίτευξη των στόχων αναφοράς, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη, όπως επιτάσσει η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, τις εκθέσεις τις οποίες καταρτίζει η Επιτροπή βάσει της ως άνω αποφάσεως, και ιδίως τις συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις αυτές.
- 3) Οι ρυθμίσεις οι οποίες διέπουν την οργάνωση της δικαιοσύνης στη Ρουμανία, όπως οι σχετικές με τον προσωρινό διορισμό στις διευθυντικές θέσεις της Δικαστικής Επιθεώρησης και με την ίδρυση υπηρεσίας υπαγόμενης στην εισαγγελική αρχή και αρμόδιας για τη διερεύνηση των αδικημάτων που διαπράττονται εντός του δικαστικού σώματος, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 2006/928, όπερ σημαίνει ότι πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης και δη με την αξία του κράτους δικαίου, η οποία διακηρύσσεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ.
- 4) Το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ καθώς και η απόφαση 2006/928 έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει στις διατάξεις τους εθνική ρύθμιση η οποία θεσπίστηκε από την κυβέρνηση κράτους μέλους και της επιτρέπει να προβαίνει σε προσωρινούς διορισμούς στις διευθυντικές θέσεις της δικαστικής αρχής που είναι αρμόδια για τη διενέργεια των πειθαρχικών ερευνών και την άσκηση πειθαρχικής δίωξης εις βάρος των δικαστών και των εισαγγελέων, χωρίς να τηρείται η συνήθης διαδικασία διορισμού η οποία προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, εφόσον μια τέτοια ρύθμιση μπορεί να εγείρει εύλογες αμφιβολίες περί χρήσης των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων της αρχής αυτής ως μέσου άσκησης πιέσεων στο έργο των δικαστών και των εισαγγελέων ή ως μέσου πολιτικού ελέγχου του έργου τους.

- 5) Το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ καθώς και η απόφαση 2006/928 έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει στις διατάξεις της εθνικής ρύθμιση η οποία προβλέπει την ίδρυση εξειδικευμένης υπηρεσίας της εισαγγελικής αρχής με αποκλειστική αρμοδιότητα διερεύνησης των αδικημάτων που διαπράττονται από τους δικαστές και τους εισαγγελείς, χωρίς η ίδρυση τέτοιας υπηρεσίας
- να δικαιολογείται από αντικειμενικές και επαληθεύσιμες επιτακτικές ανάγκες σχετικές με την ορθή απονομή της δικαιοσύνης και
  - να συνοδεύεται από ειδικές εγγυήσεις, χάρη στις οποίες, αφενός, να αποκλείεται κάθε κίνδυνος χρησιμοποίησης της υπηρεσίας αυτής ως μέσου πολιτικού ελέγχου του έργου των δικαστών και των εισαγγελέων, ικανός να υπονομεύσει την ανεξαρτησία τους, και, αφετέρου, να διασφαλίζεται ότι κατά την άσκηση της ως άνω αρμοδιότητας έναντι των δικαστών και των εισαγγελέων μπορούν να τηρούνται πλήρως οι απαιτήσεις που απορρέουν από τα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 6) Το άρθρο 2 και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ έχουν την έννοια ότι δεν αντιβαίνει στις διατάξεις της εθνικής ρύθμιση η οποία, προβλέποντας το καθεστώς της αστικής ευθύνης του Δημοσίου και της προσωπικής ευθύνης των δικαστών για τις ζημιές που προξενούνται σε περίπτωση δικαστικής πλάνης, ορίζει την έννοια της «δικαστικής πλάνης» με γενικούς και αφηρημένους όρους. Αντιθέτως, αντιβαίνει στις ίδιες αυτές διατάξεις τέτοια ρύθμιση, αφενός, στον βαθμό που προβλέπει ότι, αν διαπιστωθεί στο πλαίσιο διαδικασίας για την αναγνώριση της αστικής ευθύνης του Δημοσίου, και χωρίς προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερόμενου δικαστή, η ύπαρξη δικαστικής πλάνης, τότε η διαπίστωση αυτή είναι δεσμευτική στο πλαίσιο της επακόλουθης διαδικασίας επί της αγωγής εξ αναγωγής για την αναγνώριση της προσωπικής ευθύνης του τελευταίου, και, αφετέρου, στον βαθμό που δεν περιέχει γενικώς τις αναγκαίες εγγυήσεις τόσο προς αποτροπή του κινδύνου να χρησιμοποιείται αυτή η αγωγή εξ αναγωγής ως μέσο άσκησης πιέσεων επί του δικαιοδοτικού έργου, όσο και προς διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας του ενδιαφερόμενου δικαστή, προκειμένου να μην προκαλείται στους πολίτες καμία εύλογη αμφιβολία ως προς τη θωράκιση των δικαστών απέναντι σε εξωτερικούς παράγοντες δυνάμενους να κατευθύνουν τις αποφάσεις τους, καθώς και προκειμένου να αποκλείεται το ενδεχόμενο να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι οι δικαστές δεν είναι ανεξάρτητοι ή αμερόληπτοι, η οποία θα μπορούσε να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη που πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ενός κράτους δικαίου.
- 7) Η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική συνταγματική ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, όπως ερμηνεύεται από το συνταγματικό δικαστήριό του, δεν επιτρέπει σε κατώτερο δικαστήριο να αποφασίσει αυτεπαγγέλτως να αφήσει ανεφάρμοστη εθνική διάταξη που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 2006/928 και κρίνεται από το δικαστήριο αυτό, υπό το πρίσμα αποφάσεως του Δικαστηρίου, ως αντίθετη είτε προς την απόφαση 2006/928 είτε προς το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ.

(υπογραφές)